

Årsredovisning 2023

Innehållsförteckning

3 Trygg och störningsfri el

- 5 GD har ordet
- 6 Året i korthet
- 7 Elsäkerhetsverkets organisation

8 Resultatredovisning

- 9 Verksamhetens kostnader
- 10 Verksamhetens riktning
- 11 Normgivning och standardisering
- 19 Tillsyn
- 40 Behörighet och tillstånd
- 50 Information

64 Övrig återrapportering

- 65 Övrig återrapportering
- 73 Övriga uppdrag

75 Finansiell redovisning

- 76 Resultaträkning
- 77 Balansräkning
- 78 Anslagsredovisning
- 78 Redovisning mot inkomsttitel
- 78 Elsäkerhetsrådet
- 79 Tilläggsupplysningar och noter
- 85 Sammanställning över väsentliga uppgifter
- 85 GD:s intygande

86 Adresser och telefonnummer

Trygg och störningsfri el

Foto: Torid Saxin

» Energiomställningen innebär nya möjligheter och utmaningar ur elsäkerhetssynpunkt. «

GD har ordet

Under 2023 fyllde Elsäkerhetsverket 30 år och när vi summerar vad vi tillsammans åstadkommit så kan vi se att elolyckorna med dödlig utgång har minskat med 75 procent under de 30 år som gått. Det är ett resultat av ett gott samarbete med branschen, som över tid förbättrat säkerhetsmedvetandet bland alla inblandade aktörer. Genom att lyssna på varandra, hittar vi lösningar som fungerar i praktiken.

I år har medias intresse för vår verksamhet varit rekordstort. Det är ett beslut om försäljningsförbud för en laddbox för elbilar som väckt intresse kring vårt arbete. Vårt uppdrag är att värna konsumenternas säkerhet och att jobba proaktivt för att förebygga elolyckor.

Elsäkerhetsverket bedriver en aktiv och omfattande tillsynsverksamhet över elanläggningar, elinstallationsföretag och försäljningen av elektrisk utrustning. Målet är att säkerställa en sund konkurrens där alla aktörer bygger in säkerheten från början. I takt med energiomställningen blir antalet aktörer allt fler och elsystemet blir samtidigt allt mer komplext. Det är en utmaning för oss att möta, särskilt i en situation där de årliga anslagen inte räknas upp i takt med pris- och löneutvecklingen. Vi prioriterar hårt redan idag och de kommande åren kommer vi fokusera allt mer på energiomställningens teknik.

Energiomställningen innebär nya möjligheter och utmaningar ur elsäkerhetssynpunkt. Vi kan se i brandstatistiken för våra bostäder att den nya typen av energieffektiv belysning orsakar betydligt färre bränder än vad den gamla typen av belysning gjorde. Samtidigt ser vi att de laddbara produkterna står för den största ökningen av bränder och oftast är det i samband med laddning som olyckan är framme. Över tid och på totalen så ligger de elrelaterade bränderna på en stabil nivå, men de sticker ändå ut eftersom alla övriga brandsaker minskar i våra bostäder.

Vi vill vara en öppen och samarbetsinriktad myndighet och därför lägger vi resurser också på att göra det enkelt att göra rätt till exempel genom att ge målgruppsanpassad information. I år har nästan 1,2 miljoner människor besökt våra webbplatser, hälften av dem är privatpersoner som söker efter information om elsäkerhet.

Att öka allmänhetens kännedom om farorna med el är ett av våra prioriterade mål och under 2023 har vi jobbat fram nytt utbildningsmaterial som riktar sig till elever i grundskolan. Idag är barn från tidig ålder elkonsumenter på ett helt annat sätt än tidigare generationer. Därför behöver vi hitta former för att kommande generationer tidigt i livet ska förstå farorna med el.

Vi hoppas så klart också att utbildningarna ska leda till att fler tjejer och killar får upp ögonen för elbranschens karriärmöjligheter. Branschens största utmaning är kompetensförsörjningen. Bland de auktoriserade elinstallatörerna är det framförallt gruppen som är 70 år eller äldre som växer. I de yngre åldrarna handlar det snarare om att elinstallatörerna blir färre. Löser vi inte kompetensförsörjningen kommer stress, tidspress och slarv att fortsätta leda till allt fler elolyckor. Elsäkerhetsverket vill vara en attraktiv arbetsgivare som också verkar för att göra oss själva och branschen mer jämställd.

Under tre år har vi arbetat med att utveckla interna arbetssätt, baserat på medarbetarnas tankar och idéer om hur vi kan arbeta med effektivare metoder som ger större effekter i samhället. I oktober tog vi det avgörande steget och flyttade in i helt nybyggda och aktivitetsbaserade lokaler i Kristinehamn. Trots ett försenat bygge som innebar att vi först fick flytta till temporära lokaler i fem månader, har vi lyckats leverera goda resultat tack vare engagerade och flexibla medarbetare.

Stort tack också till kollegor i branschen och samarbetspartners för att ni stärker elsäkerheten i Sverige.

Anders Persson
Generaldirektör

Året i korthet

DECEMBER

- **Nytt lektionsmaterial för skolan om elsäkerhet**
Projekt Barn och unga
- **Elsäkerhetsverkets tillsynsrapport**
Granskning av registrerade företag

JANUARI

Hemelektronik och radio-produkter störs mest
Undersökning om EMC

FEBRUARI

Handlingsplan för klimatanpassning
Förändrat klimat kan innebära elsäkerhetsrisker

MARS

Projektrapport Laddboxar
Försäljningsförbud och stort medieintresse

APRIL

Ny e-tjänst
För att anmäla EMC-störningar

MAJ

Rapport om Eolyckor 2022
Olyckor bland elyrken ökar

AUGUSTI

Risker med solcellsinstallationer
Stort samtalsämne i medierna

JUNI

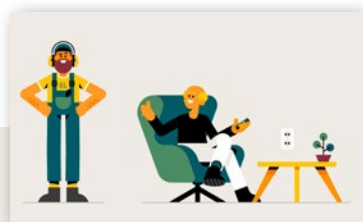
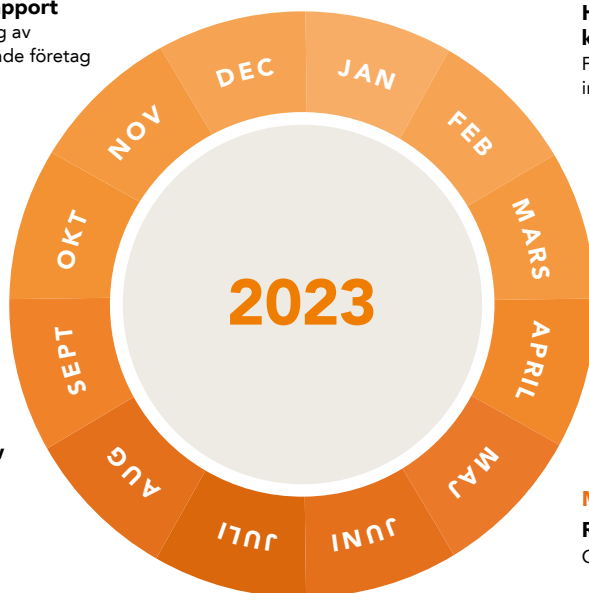
Elsäkerhetsverket deltar i Almedalen
GD medverkar på "Så brandsäkrar vi teknikutvecklingen och elektrifieringen"

OKTOBER

- **Elsäkerhetsverket flyttar**
Nybyggda lokaler i Kristinehamn
- **Rapport elrelaterade bränder i bostäder**
42 procent av bränderna de senaste fem åren orsakas av laddbara produkter

SEPTEMBER

Elsäkerhetsverket roadshow med SEK Svensk Elstandard
Föreläsning om nya föreskrifterna kopplat till ny utgåva av Einstallationsreglerna

ANIMERADE FILMER

Elsäkerhet i Sverige

FILM & UTBILDNING

Material för barn och unga

TRE UPPDATERADE HANDBÖCKER

Nya utgåvor uppdaterade enligt de nya starkströmsföreskrifterna

Fakta
i siffror
2023

385

marknads-
kontrollerade
produkter

934 700

Antal unika besökare
på webbplatsen

1 249

auktorisations-
ansökningar

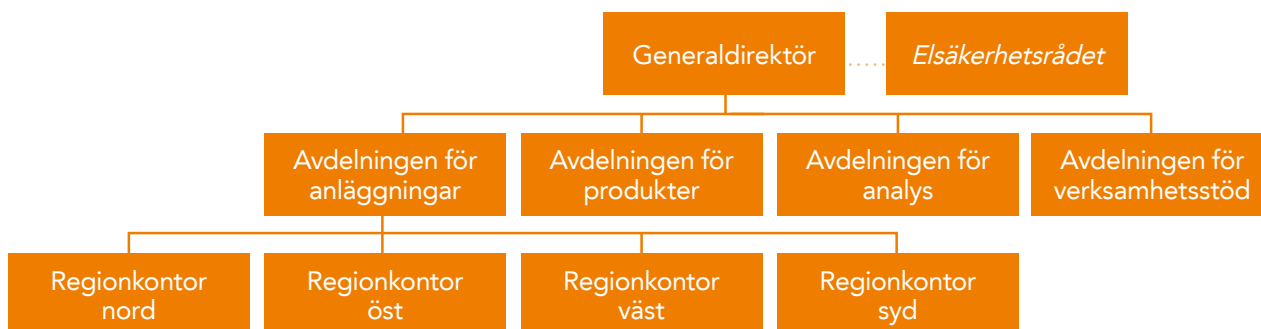
497

tillsynade elanläggningar,
elinstallationsföretag och
elinstallatörer

165%

ökning medie-
genomslag

Elsäkerhetsverkets organisation

Elsäkerhetsverket leds av generaldirektören och hade vid årets slut 56 anställda. Huvudkontoret ligger i Kristinehamn.

Avdelningen för anläggningar är uppdelad på fyra regionala tillsynskontor. Förutom i Kristinehamn finns kontor i Hässleholm, Stockholm och Umeå. Anläggningsavdelningen ansvarar för tillsynen av elektriska anläggningar rörande elsäkerhet och elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) samt tillsynen av elinstallatörer och elinstallationsföretag runt om i landet. Tillsynen sker såväl genom planerade projekt som efter indikationer såsom till exempel anmälningar, elolyckor och elbränder.

Avdelningen för produkter arbetar bland annat med att utföra marknadskontroller av elektrisk utrustning, tillsyn och kommunikation med ekonomiska aktörer samt medverkar i utvecklingen av de nationella och internationella regelverken för elsäkerhet och EMC.

Avdelningen för analys stödjer övriga avdelningars arbete genom att bistå med exempelvis omvärldsbevakning, statistikbearbetning och analyser. På avdelningen finns också myndighetens juridiska stöd. Avdelningen handlägger även ansökningar om auktorisation som elinstallatör samt för register över företag som ska utföra elinstallationer på annans anläggning.

Vid Avdelningen för verksamhetsstöd finns funktioner för kommunikation, IT, registratur, HR, ekonomi, controller samt säkerhetsskydd. Arbetet inom dessa funktioner är central för hela myndighetens verksamhet.

Elsäkerhetsrådet är ett rådgivande organ som bistår myndigheten i strategiska frågor. Ledamöterna utses av generaldirektören. Rådet består av generaldirektören som är ordförande och högst nio andra ledamöter.

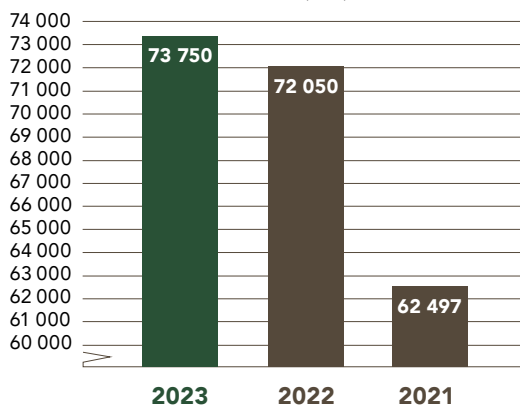
Resultatredovisning

Verksamhetens kostnader

Elsäkerhetsverkets totala kostnader för verksamheten år 2023 uppgick till 73 750 tkr.

Verksamhetens kostnader (tkr)

Verksamhetens kostnader är 1 700 tkr högre än 2022. Elsäkerhetsverket har haft ökade kostnader för personal, vi har ökat antalet årsarbetskrafter från 50 till 52 medarbetare. Då huvudkontorets nya lokaler blev försenat fem månader fick myndigheten använda sig av tillfälliga och mycket mindre lokaler, vilket gjorde att lokalkostnaderna tillfälligt är lägre för 2023. I oktober flyttade Elsäkerhetsverket in i de nya lokalerna.

Ökningen för intäkter beror till största delen på reavinst vid försäljning av en anläggningstillgång, skadestånd i och med försenad inflyttning i våra nybyggda lokaler i Kristinehamn samt ökade ränteintäkter. Övriga driftskostnader har minskat under 2023, det beror bland annat på högre kostnader under 2022 för publikationer då vi gav ut nya starkströmsföreskrifter, för utbyte av skärmar och datortillbehör, för utbyte av våra mobiler och för inköp varor för marknadskontroll.

Elsäkerhetsverkets verksamhet delas in i fyra områden: Normgivning och standardisering, Tillsyn, Behörighet och tillstånd samt Information. Dessa verksamhetsområden delas vidare in i verksamheter. Myndighetens totala kostnader fördelas enligt denna indelning.

Respektive verksamhetsområde och verksamhet presenteras i tur och ordning i resultatredovisningen, där även kostnader redovisas.

Verksamhetens kostnader fördelade på verksamhetsområden (tkr)

	2023	2022	2021
Normgivning och standardisering	3 240	4 568	7 614
Tillsyn	48 449	43 759	34 571
Behörighet och tillstånd	4 473	5 935	5 133
Information	17 588	17 788	15 178
Totalt	73 750	72 050	62 497

Elsäkerhetsverkets modell för kostnadsfördelning

Elsäkerhetsverkets resultatredovisning följer förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och är i princip oförändrade från föregående år.

Respektive verksamhets kostnader för aktiviteter och prestationer specificeras i tabeller. Myndigheten har valt att främst specificera poster med högre belopp, eller som bedöms vara särskilt utmärkande för verksamheten. Med den principen som utgångspunkt omfattar posterna Övriga kostnader, en sammanslagning av flera aktiviteter och prestationer som omfattar lägre belopp.

Elsäkerhetsverket har valt att fördela overheadkostnader procentuellt på samtliga aktiviteter och prestationer som identifierats under respektive verksamhet. Fördelningen bygger på samma principer som tidigare år.

Antal avslutade ärenden och styckkostnader för handläggning redovisas för de ärendeslag som berör enskilda och som enligt myndighetens bedömning omfattar ett stort antal ärenden. Myndighetens gränsdragning för stort antal görs i relation till ärendeslag där beslut fattas för enskilda i annan del av verksamheten.

Verksamhetens intäkter fördelade på verksamhetsområden (tkr)

	2023			2022			2021		
	Anslag	Övriga	Totala intäkter	Anslag	Övriga	Totala intäkter	Anslag	Övriga	Totala intäkter
Normgivning och standardisering	3 212	28	3 240	4 561	7	4 568	7 614	0	7 614
Tillsyn	48 000	449	48 449	43 674	85	43 759	34 448	123	34 571
Behörighet och tillstånd	4 435	38	4 473	5 925	10	5 935	5 112	21	5 133
Information	17 435	152	17 588	17 759	29	17 788	15 150	28	15 178
Totalt	73 082	668	73 750	71 919	131	72 050	62 324	172	62 497

Verksamhetens riktning

Verksamhetens vision

Myndighetens uppdrag styrs övergripande genom instruktionen (2007:1121) och det årliga regleringsbrevet.

Elsäkerhetsverkets vision om trygg och störningsfri el har sitt ursprung i instruktionen och beskriver ett önskat framtida tillstånd som Elsäkerhetsverket strävar efter att uppnå med verksamheten. Visionen konkretiseras genom tre övergripande målområden:

- Säkra och fungerande anläggningar och produkter
- Rätt kompetens hos yrkesfolk och branschaktiva
- Tillräckligt medvetande hos allmänheten

Elsäkerhetsverkets vision och målområden

Elsäkerhetsverkets strategi

Utöver visionen och målområdena som nämnts ovan arbetar myndigheten med ytterligare en nivå i målstyrningen. De fem strategiska målen pekar ut riktningen för arbetet ytterligare. Detta i syfte att göra Elsäkerhetsverkets insatser mer tydliga och precisa.

Fem strategiska mål;

1. Det finns en ökad kännedom hos allmänheten om ansvaret för elanläggningar och faror med el.
2. Elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagens krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet.
3. Det finns en kultur i branschen som motverkar elolyckor.
4. Energiomställningen och användning av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt.
5. Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt.

Elsäkerhetsverkets strategi är en vägvisare och ett stöd i verksamhetens styrning. Elsäkerhetsverkets insatser antas ge effekter både på kort, medellång och lång sikt, beroende på nivå och komplexitet. Vidare planeras och prioriteras konkreta aktiviteter relaterade till målen i verksamhetsplanen och i resultatredovisningen redovisas ett urval av dessa.

Verksamhetsutveckling

För att Elsäkerhetsverket ska lyckas med uppdraget behöver verksamheten bedrivas strategiskt och resurseffektivt. Val av förhållningssätt och verkningfulla arbetsmetoder är av vikt för måluppfyllelse och effekter av myndighetens insatser. Elsäkerhetsverket har identifierat fyra områden som bedömts som särskilt viktiga för fortsatt utveckling. Dessa interna fokusområden benämns som förutsättningskapande mål (FSM) och listas nedan.

Förutsättningskapande mål;

- FSM 1. Vi utvecklar verksamheten genom digital förnyelse.
- FSM 2. Vår verksamhet är hållbar.
- FSM 3. Vi arbetar aktivt för jämställdhet och likabehandling.
- FSM 4. Vi är en attraktiv arbetsgivare.

Verksamhetslogik

I det strategiska arbetet har Elsäkerhetsverket valt att tillämpa metoden verksamhetslogik.

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och är en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten.

Under respektive verksamhetsgren redovisas väsentliga delar av verksamhetens arbete under året samt ett resonemang och en analys rörande resultatet.

Normgivning och standardisering

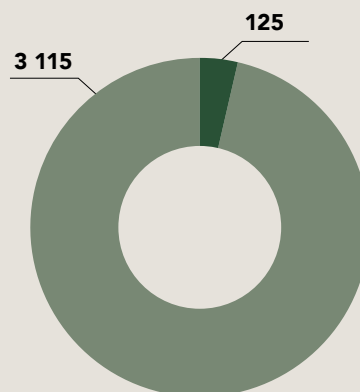
Verksamhetsområdet är uppdelat i två verksamheter: *Normgivning* och *Standardisering*.

Enligt Elsäkerhetsverkets instruktion ska myndigheten se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar är kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag.

Kostnader fördelade på verksamhet (tkr)

Verksamhetsområdets totala kostnader 3 240 tkr.

- Normgivning
- Standardisering

Normgivning

Det svenska regelverket om elsäkerhet utgår från elsäkerhetslagen (2016:732), elsäkerhetsförordningen (2017:218) och ett antal myndighetsföreskrifter som Elsäkerhetsverket gett ut. I elsäkerhetslagen finns bland annat krav på hur elinstallationsarbete ska utföras, vilken kompetens företaget som utför installationen måste ha, hur kompetensen hos dem som utför arbetet säkerställs samt krav på egenkontrollprogram för verksamheten. Det är elinstallationsföretagen som ansvarar för att dessa krav är uppfyllda. Lagstiftningen reglerar även frågor om elsäkerhet vid utformning och användning av starkströmsanläggningar och elektrisk utrustning, samt reglerar vem som får utföra elinstallationsarbete i Sverige.

Elsäkerhetsverket utfärdar även föreskrifter under lagen om elektromagnetisk kompatibilitet (1992:1512) och lagen om leksakers säkerhet (2011:579).

Myndighetens arbetsuppgifter inom normgivning redovisas genom en beskrivning av upphävda, nya eller ändrade föreskrifter. Elsäkerhetsverket kan också vid behov, till regeringen, ge förslag på ändringar av lag eller förordning. Samarbete med andra aktörer är också ett viktigt inslag i samband med en regelförändring.

Elsäkerhetsverkets föreskriftsarbete genomförs i enlighet med myndighetens regelgivningspolicy och tillhörande riktlinjer. En regelgivningsplan som redovisar behov av nya eller reviderade föreskrifter samt prioritering av dessa regelarbeten tas fram minst en gång per år.

Översyn av föreskrifter

Regleringen av militära produkter

Elsäkerhetsverket har under året utrett möjligheten att införa vissa undantag för produkter som är avsedda att användas för militära ändamål. Arbetet med uredningen är påkallat av att det idag saknas undantag för militära produkter i de EU-direktiv som Elsäkerhetsverkets föreskrifter implementerar, vilket kan försvåra inköp av militära produkter utanför EU. Utredningsarbetet är inte avslutat och förslag på undantag från befintliga regler förväntas remitteras under nästkommande år. Utredningen sker i dialog med Försvarets materielverk.

Information om nya regler

Under 2022 beslutades tre nya föreskrifter som innehåller krav på utförande, skyltning och kontroll av elanläggningar. Insatserna för att nå ut med information om de nya föreskrifterna till berörda målgrupper har fortsatt under 2023. Bland annat har utbildningar om rutiner för fortlöpande kontroll genomförts där cirka 400 personer deltagit i olika digitala utbildningsinsatser. Drygt 10 000 besökare har under året nyttjat den digitala vägledning som myndigheten erbjuder den som ska ta fram dokumenterade rutiner för fortlöpande kontroll av elanläggningar och elektriska utrustningar. Våra webbsidor med information om vad de nya föreskrifterna innebär har fått över 20 000 besök.

I syfte att stödja dem som ska följa de nya reglerna har myndigheten också reviderat och gett ut tre stycken handböcker. Handböckerna riktar sig till elinstallationsföretagen, anläggningsinnehavare och de som utför arbete där det finns risk för elektrisk fara. Samtliga handböcker syftar till att beskriva gällande regelverk med hjälp av konkreta exempel för att underlätta för de som ska tillämpa reglerna. Handböckerna har sammanlagt laddats ner cirka 11 000 gånger.

Under året har Elsäkerhetsverket också medverkat i andra organisationers arrangemang i syfte att informera om de nya reglerna och skapa en ökad förståelse för reglernas innebörd. STF Ingenjörsutbildningar, SSG (Standard Solution Group), Elektriska Nämnden, Energiföretagen Sverige, FIE (Föreningen för Industriell Elteknik) och IN (Installatörsföretagen) är exempel på detta.

Samarbete

För att arbetet med regelgivning ska ge effekter krävs ett samspel mellan de som ska tillämpa reglerna och de som ska besluta om reglerna. Dialog med berörda parter under framtagningsprocessen av nya eller reviderade föreskrifter är därför viktig. Att berörda parter får möjlighet att påverka innehållet i reglerna gör också att de stämmer bättre överens med behoven i omvärlden och på så vis blir reglerna mer ändamålsenliga. Inom verksamheten Normgivning samarbetar därför Elsäkerhetsverket med regeringen, myndigheter, branschorganisationer med flera.

Undersökning av elinstallationsföretagens kännedom och tillämpning av elsäkerhetslagens krav på egenkontroll

Elsäkerhetsverket har låtit undersöka hur stor kunskap elinstallationsföretagen har om elsäkerhetslagens krav rörande arbete med egenkontroll samt hur företagen tillämpar dessa bestämmelser i praktiken. Undersökningen har gjorts för att myndigheten ska få ett underlag inför framtagande av framtida informationsinsatser och utbildningsmaterial riktat till målgruppen. Företagen kontaktades via telefon och totalt intervjuades 500 företag. Resultaten visar att företagen ser fördelar med att arbeta med egenkontroll och att det bland annat ses som ett verktyg för att säkerställa att installationer och arbete utförs på ett säkert sätt.

Företagen menar också att egenkontrollprogrammet hjälper till med att organisera och planera arbetet effektivt och att det bidrar till att säkerställa kvaliteten på det arbete som utförs. Ytterligare en faktor som lyfts fram är att egenkontrollen hjälper till att upprätthålla en hög standard och likvärdig konkurrenssituation i branschen, vilket bidrar till att skapa förtroende hos kunderna. Slutligen lyfter företagen fram att egenkontrollprogrammet säkerställer att de som utför arbetet har rätt kompetens och utbildning samt att det bidrar till en tydlig ansvarsfördelning och visar vem som är ansvarig för vad.

Undersökningen visar också att arbetet med egenkontroll upplevs vara tidskrävande och att det innebär en extra arbetsbelastning, särskilt för småföretagare eller enmansföretag. Ett återkommande tema i svaren från företagen är att lagstiftningen och den vägledning som tagits fram upplevs vara mer anpassat för större företag, och att det kan vara svårt för småföretag eller enskilda installatörer att relatera till det. En del känner också att det kan vara svårt att veta hur man praktiskt ska tillämpa reglerna i fält, och de önskar mer konkreta exempel eller vägledning.

Verksamhetens kostnader

Total kostnad för verksamheten

	2023	2022	2021
Kostnad (tkr)	125	1 752	5 283

Den totala kostnaden för verksamheten Normgivning uppgick till 125 tkr under 2023. Kostnaden består i huvudsak av nedlagd tid.

Kostnaderna för regelgivningsarbetet är lägre 2023 eftersom det under 2022 och 2021 genomfördes ett större arbetet med de nya föreskrifterna om utförande, skyltning och kontroll av elanläggningar. Myndigheten har under året haft 1,5 vakanta juristtjänster.

Analys och bedömning

Normgivning är en del av uppdraget enligt Elsäkerhetsverkets instruktion. Det är ett arbete som förutom en ökad säkerhet också ska sträva efter förenkling samt minskade kostnader för medborgare och företag. Regelgivningen ska också bidra till att Sverige uppfyller de skyldigheter som vårt medlemskap i den Europeiska Unionen medför.

Elsäkerhetsverket bedömer att normgivning är ett övergripande verktyg som bidrar till myndighetens förutsättningar att komma närmre samtliga fem verksamhetsmål. De insatser som genomförts under året kan främst kopplas till verksamhetsmål nummer 1 och 2.

Mål 1: Det finns en ökad kännedom hos allmänheten om ansvaret för elanläggningar och faror med el

Under året har fokus legat på att säkerställa att de regler som beslutades under 2022 är kända, tillämpade och accepterade hos de som förväntas följa reglerna. Genom att tillhandahålla olika typer av informations- och stödinsatser har vi lyckats nå ut med de nya reglerna till en bred målgrupp. Det krävs dock ett fortsatt arbete, genom fortsatt informationsgivning och utvecklad tillsyn för att vi ska nå ut med regelverket till en bredare målgrupp och kunna kontrollera efterlevnaden av reglerna.

Mål 2: Elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagens krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet

För att arbetet med regelgivning ska ge effekter krävs ett samspel av olika aktiviteter och prestationer. Exempelvis bedömer Elsäkerhetsverket att ett ökat fokus på dialog med berörda parter under framtagningsprocessen av nya eller reviderade föreskrifter är viktigt. När reglerna väl är beslutade behöver de bli kända hos de som förväntas tillämpa dem. Genom information sprider vi föreskrifternas innehåll till berörda målgrupper, i syfte att skapa förståelse, medvetenhet, ge stöd och på sikt ökad regelefterlevnad inom elsäkerhet och elektromagnetisk kompatibilitet (EMC).

Undersökningen om företagens kännedom om regelverket rörande egenkontroll bidrar med värdefull information inför framtida informationsinsatser kring regelverket. Undersökningen visar det finns ett behov

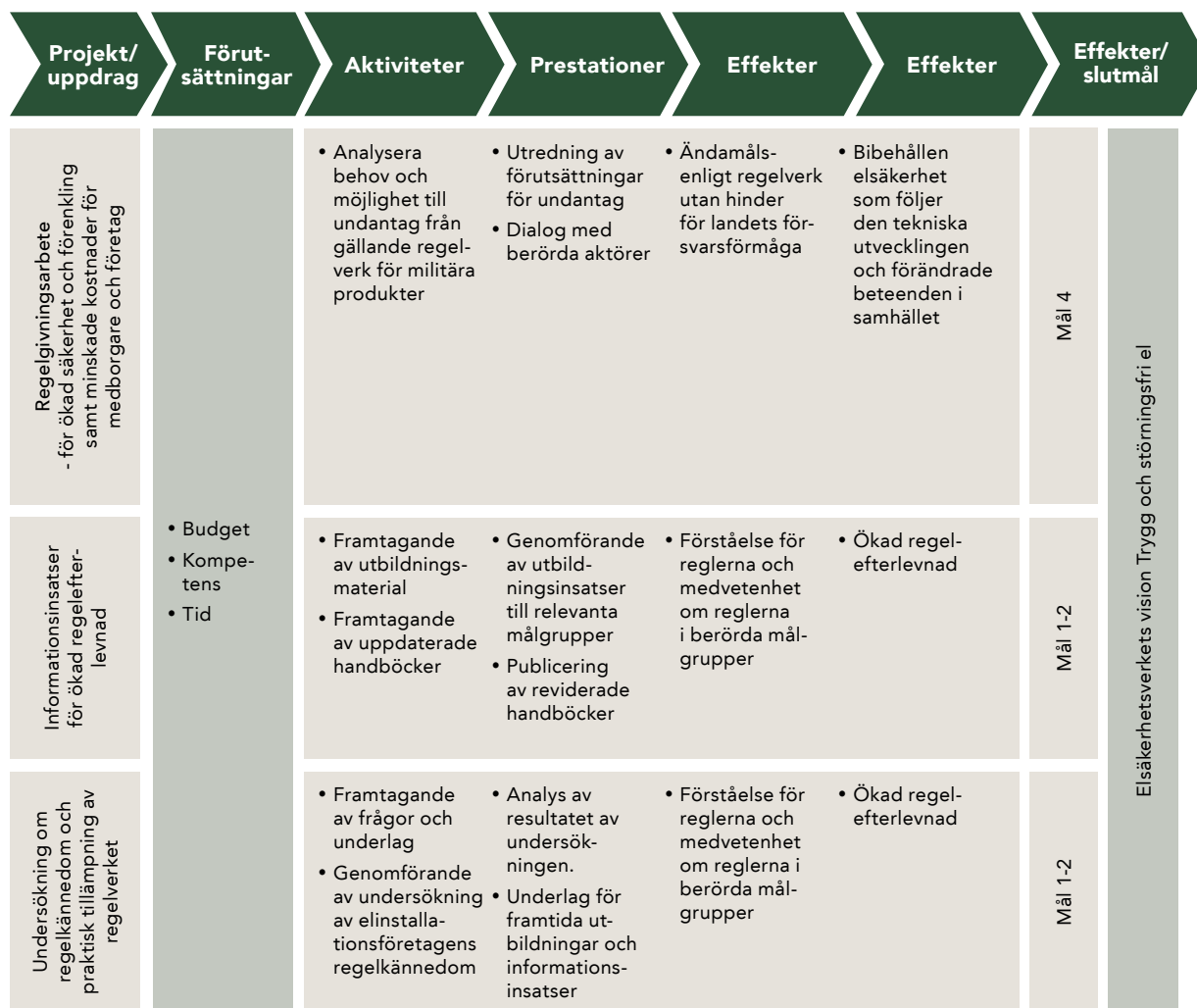
av anpassning av sådan vägledning till småföretagares unika behov och utmaningar, något myndigheten kommer att arbeta vidare med under kommande år.

Verksamhetslogik Normgivning

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verk-

samhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och vara en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. Vi beskriver nedan ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom verksamheten Normgivning.

Verksamhetslogik Normgivning

Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störningsfri el

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

Standardisering

Standardiseringsmedverkan utgör en del av myndighetens övergripande uppdrag om att bygga upp, upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och materiel samt medverka till en tillfredsställande elektromagnetisk kompatibilitet (EMC).

Det svenska regelverket kring elsäkerhet och EMC är till stor del uppbyggt genom så kallade ramföreskrifter som innehåller grundläggande skydds- och säkerhetskrav. Dessa föreskrifter hänvisar till standarder som innehåller fodringar om vilka skydds- och säkerhetsåtgärder som kan tillämpas. En standard är inte bindande, vilket innebär att de grundläggande skydds- och säkerhetskraven också kan uppfyllas på andra sätt. Även EU:s gemensamma lagstiftning som Elsäkerhetsverket arbetar med är strukturerad på detta sätt. Myndighetens engagemang inom standardiseringsarbetet är därför viktigt för att säkerställa en fortsatt god elsäkerhets- och skyddsnivå som följer samhällsutvecklingen. Med denna utgångspunkt har Elsäkerhetsverket under många år deltagit i det internationella, europeiska och nationella standardiseringsarbetet för att bevaka och aktivt påverka standardernas innehåll och utformning.

Standardiseringsarbetet

Elsäkerhetsverkets standardiseringsverksamhet fastställs i en årlig plan. En viktig utgångspunkt för detta är myndighetens strategi för standardiseringsmedverkan där bland annat arbetets omfattning och ambitionsnivå beskrivs. Tillsammans med aktuell samhällsutveckling och utvärdering av resultat från föregående år, ger det underlag för det kommande året.

Myndighetens standardiseringsstrategi tar sin utgångspunkt i de övergripande målen. Inom ramen för myndighetens kärnområde (lagstiftningsområdena EMC, elsäkerhet för elektriska produkter och elektriska installationer) är följande områden prioriterade:

- områden av systemkaraktär,
- områden där elektricitet används av personer som saknar kunskaper om elektrisk fara/konsumenter,
- områden där allmänheten påverkas och
- områden med påverkan av viktiga fackområden inom EMC och elsäkerhet.

Standardiseringsstrategin ger stöd till verksamhetsplanens strategiska mål för perioden.

Deltagandet varierar över tid och påverkas bland annat av teknisk utveckling, nya teknikområden, behov av förändringar i befintliga standarder eller andra omvärldsförändringar.

Elsäkerhetsverket har under året deltagit i standardiseringsarbetet inom 13 tekniska kommittéer (TK) vid 71 sammanträden. 122 nya eller reviderade standarder har fastställts i Sverige inom de aktuella kommittéerna.

Områden med hög aktivitet under perioden

Under året har myndigheten haft följande ledande poster:

- ordförande, Elinstallationer för lågspänning samt skydd mot elchock (TK 64)
- ordförande, Systemkonstruktion och isolationskoordination av högspänningsinstallationer (TK 99)
- sekreterare, Säkerhet vid arbete (TK 78)
- sekreterare, Elektromagnetisk kompatibilitet (TK EMC).

Elsäkerhetsverkets generaldirektör har varit styrelseledamot vid SEK Svensk Elstandard (ordförande från april 2023), styrelseledamot i Sveriges standardiseringsförbund samt ordförande i Elektrotekniska rådet inom SEK Svensk Elstandard (från maj 2023).

Myndighetens tekniska direktör har innehaft poster som ledamot i styrelsen för European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC) och ordförande i Elektrotekniska rådet inom SEK Svensk Elstandard (till maj 2023).

Under året har Elsäkerhetsverkets engagemang riktats mot kommittéerna Installationsmateriel (TK 23), Säkerhet hos elektriska hushållsapparater (TK 61), Elinstallationer för lågspänning samt skydd mot elchock (TK 64), Systemkonstruktion och isolationskoordination av högspänningsinstallationer (TK 99) samt Säkerhet vid arbete – metoder, verktyg och materiel (TK 78).

Standarder för uttag och stickproppar för bostäder är under förändring inom installationsmateriel (TK 23). Förslagen behandlar anslutnings- och uttagsdon för allmänbruk, det vill säga uttag och stickproppar.

Vissa av förslagen är inte lämpliga för svenska förhållanden. Ett intensivt arbete har pågått för att dessa brister ska beaktas. Det gäller särskilt don för högre laster, exempelvis fordonsladdning, som behöver ha en god säkerhetsnivå. Insatser har därför gjorts för att påverka utvecklingen i riktning mot en bibehållen god säkerhetsnivå.

Beträffande hushållsprodukter (TK 61) pågår ett löpande arbete gällande både revideringar och anpassning till nya produkter för att betryggande elsäkerhet ska säkerställas samt att marknadskontroller ska kunna bedrivas på ett korrekt sätt. För att minska risken för felaktig tillämpning av standarder inom detta område, har en övergripande karta utarbetats för att ge tillverkare ett verktyg som ger vägledning över vilka standarder som är tillämpliga för en specifik produkt.

Inom området elinstallationer för lågspänning (TK 64) är aktiviteten hög till följd av energiomställningen både gällande anpassningar av befintliga och helt nya standarder. Arbetet som berör energiomställning har pågått sedan tidigt 2010-tal. Utvecklingen sker snabbt och standarder utarbetas och revideras med korta intervall inom exempelvis installationer av solceller, vindkraft och laddinfrastruktur för elbilar.

För lokal mikroproduktion sker fortlöpande en utveckling om hur sådana anläggningar ska kunna anslutas och interagera med elnät på ett säkert sätt. Från svensk sida har ett arbete pågått under ett flertal år för att få till stånd ändringar i tillämpliga standarder för att öka säkerheten vid anslutning av mikroproduktion till elnät för de systemprinciper som Sverige tillämpar. Målet är att undanröja brister som kan påverka svenska anläggningar. En översyn har kommit till stånd och revideringsarbete pågår.

För arbetsmetoder vid arbete där det finns en elektrisk fara (TK 78) pågår ett internationellt projekt. 2018 identifierades brister gällande sammanblandning av fordringar om hur elektriska anläggningar ska vara utförda och fordringar vid arbete med elektrisk fara i sådana anläggningar. Resultatet har medfört revideringar av standarder med systemkaraktär samt att arbete har påbörjats för en internationell standard för arbetsmetoder. En regional fristående skötselstandard finns sedan tidigare inom Europa vars erfarenheter avses inarbetas internationellt. Målet är att dessa båda områden är koordinerade på samma nivå där de utarbetas för att tillse att nödvändiga elsäkerhetsaspekter är beaktade ur ett användarperspektiv.

Inom högspänningsinstallationer (TK 99) pågår ett omfattande arbete angående utarbetande av en högspänningshandbok för växelströmsinstallationer och dess jordning. Handboken kommer att bestå av två standarder som täcker både installationen och jordning av sådana installationer. Standarderna utgörs av internationella underlag. Arbetet omfattar även översättning till svenska samt utarbetande av kommentarer och närmare förklaringar för svenska förhållanden. Dessa avser beskriva lagstiftningens krav och standardernas fordringar mer omfattande än tidigare för att underlätta företagens förståelse för såväl lagstiftning som standarderna. Arbetet kommer att pågå även under 2024.

Internationellt har flera högspänningsstandarder gällande isolationskoordinering samt en standard för likströmsinstallationer fastställts under perioden. Även ett viktigare arbete gällande koordinering av grundläggande säkerhetsprinciper pågår inom högspänningsområdet. Arbetet berör även andra kommittéer inom högspänningsområdet. Ett delmål har uppnåtts under perioden genom publicering av en teknisk specifikation. Ett arbete har därefter påbörjats med att utveckla en standard av detta underlag som också avses styra flera områden inom högspänning. Arbetet kommer att ske genom samarbete mellan flera olika tekniska kommittéer.

Verksamhetens kostnader

Total kostnad för verksamheten

	2023	2022	2021
Kostnad (tkr)	3 115	2 816	2 331

Den totala kostnaden för Standardisering uppgick till 3 115 tkr under 2023 vilket är en ökning jämfört med 2022. Denna ökning beror till stor del på att resorna ökat efter pandemin.

Analys och bedömning

Genom aktiv medverkan i standardiseringen påverkar Elsäkerhetsverket hur branschens praxis utvecklas. Arbetet är långsiktigt och bidrar över tid till att myndigheten uppnår målen om att elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagens krav och tillämpar dem i sin verksamhet, till en kultur i branschen som motverkar olyckor, till att energiomställningen sker säkert och störningsfritt och att handeln med elektriska produkter sker ansvarsfullt.

Mål 2: Einstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagens krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet

Under året har en ny handbok på svenska för högspänningsinstallationer utarbetats för att på ett övergripande sätt tillgängliggöra och samla olika regler inom detta område. Arbetet innefattar även kommentarer och närmare förklaringar av relaterad lagstiftning och dess koppling till standardernas fordringar. Målet med arbetet är att öka förståelsen och underlätta för företagen att tillämpa lagstiftningens krav och standardernas fordringar.

Resultatet innebär att under året har översättningar skett till svenska samt att beskrivningar och kommentarer färdigställts gällande lagstiftningens innebörd och standardernas tillämpning. Huvudmålgruppen för åtgärderna faller under myndighetsstrategins urvalskriterier inom standardiseringen ”av systemkaraktär”.

Även ett internationellt arbete gällande koordinering av grundläggande säkerhetsprinciper pågår inom högspänningsområdet. Arbetet berör flera kommittéer inom högspänningsområdet. Målet är att alla delar av högspänningsområdet ska vila på samma grundläggande säkerhetsprinciper.

Resultat för året innebär att en teknisk specifikation publicerats, vilket kan ses som ett steg i processen för utarbetandet av standarden. Huvudmålgruppen för åtgärderna faller under myndighetsstrategins urvalskriterier inom standardiseringen ”av systemkaraktär”.

Mål 3: Det finns en kultur i branschen som motverkar elolyckor

Det pågår ett internationellt arbete gällande arbetsmetoder som styr hur arbete genomförs där det finns en elektrisk risk. Arbetet avser både att tydliggöra arbetsmetoder och ökad koordinering med hur elektriska installationer är utförda. Syftet är att underlätta för branschen att tillämpa rätt metoder.

Resultat innebär att ett första internationella förslag är klart och lämnats på remiss till de olika nationalkommittéerna. Huvudmålgruppen för åtgärderna faller under myndighetsstrategins urvalskriterier inom standardiseringen ”med påverkan av viktiga EMC- och elsäkerhetsfackområden”.

Mål 4: Energiomställningen och användningen av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt

Gällande lokal mikroproduktion sker en fortlöpande utveckling angående hur sådana anläggningar ska kunna anslutas till elnätet på ett säkert sätt. För svenskt vidkommande har ett specifikt arbete pågått under ett flertal år för att få till stånd ändringar i tillämpliga standarder som påverkar svenska förhållanden gällande anslutning av mikroproduktion. Syftet med arbetet är att undanröja brister i nuvarande standarder för system som Sverige tillämpar.

Resultat av myndighetens insatser innebär att de svenska synpunkterna har accepterats samt att en genomlysning och omarbetning har påbörjats. Huvudmålgruppen för åtgärderna faller under myndighetsstrategins urvalskriterier inom standardiseringen ”områden av systemkaraktär”.

Mål 5: Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt

En nödvändig förutsättning är att elektriska produkter uppfyller vissa minimikrav.

Standarder för uttag och stickproppar för allmänbruk (exempelvis bostäder) är under förändring gällande högre laster, men vissa av de nya föreslagna donen är inte lämpliga för bland annat svenska förhållanden. Insatser har därför skett för att påverka utvecklingen för att klara nödvändiga förändringar med en bibehållen god säkerhetsnivå.

Dock har de svenska skälen inte hörtsammats i tillräcklig omfattning för sådana förändringar. Resultatet av arbetet innebär att svenska avvikelser ska utarbetas för att tillse säkerheten för svenska förhållanden. Målet är att uttag och stickproppar för allmänbruk ska ge betryggande säkerhet. Huvudmålgruppen för åtgärderna faller under myndighetsstrategins urvalskriterier inom standardiseringen ”där elektricitet används av personer utan fackkunskap”.

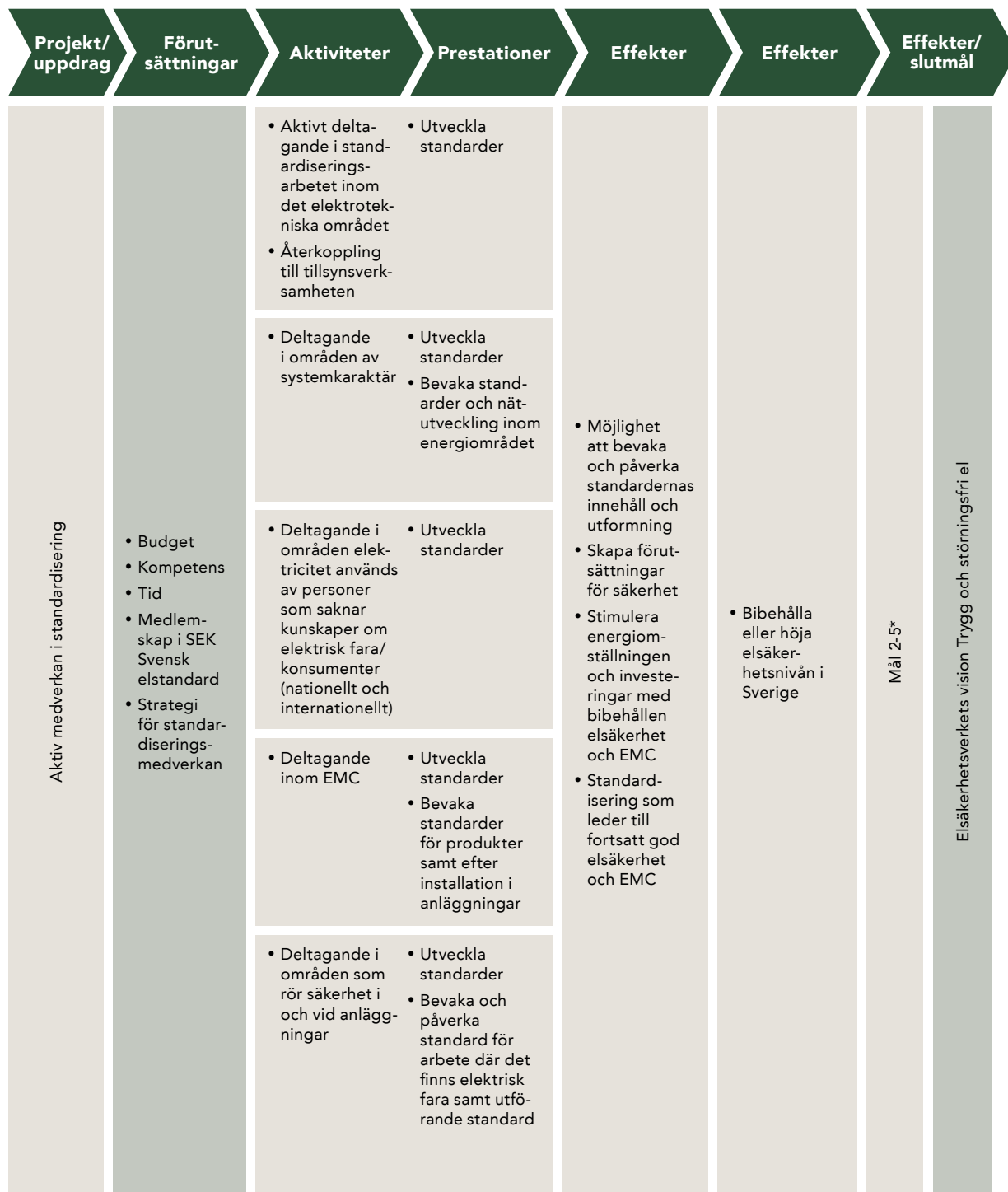
Beträffande hushållsprodukter har ett projekt genomförts gällande att underlätta rätt val av standard för tillverkare. Resultatet innebär att ett övergripande schema utarbetats för att ge tillverkare verktyg som ger vägledning över vilka standarder som är tillämpliga för en specifik produkt. Målet med arbetet innebär att minska risken för att felaktig standard tillämpas av tillverkare och därmed minska risken för bristfälliga produkter på marknaden. Huvudmålgruppen för åtgärderna faller under myndighetsstrategins prioriterade kärnområde ”där elektricitet används av personer utan fackkunskap”.

Verksamhetslogik Standardisering

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och

i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och vara en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. Vi beskriver nedan ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom verksamheten Standardisering.

Verksamhetslogik Standardisering

Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störningsfri el

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

Tillsyn

Elsäkerhetsverket ska enligt instruktionen vara tillsynsmyndighet över personer med auktorisation, elinstallationsföretag, elektriska anläggningar och elektrisk utrustning. Myndigheten ska utöva marknadskontroll inom sitt ansvarsområde.

Syftet är att förebygga skador orsakade av elektricitet på person och egendom samt störningar på radiokommunikation och näringsverksamhet inom elektromagnetisk

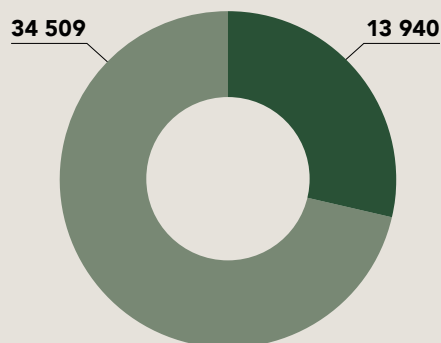
kompatibilitet, genom att bygga upp, upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektrisk utrustning samt medverka till en tillfredsställande elektromagnetisk kompatibilitet.

Verksamhetsområdet Tillsyn är uppdelat i två verksamheter: *Tillsyn av anläggningar, installatörer och elinstallationsföretag* respektive *Tillsyn av elektrisk utrustning* (marknadskontroll).

Kostnader fördelade på verksamhet (tkr)

Verksamhetsområdets totala kostnader 48 449 tkr.

- Tillsyn av elektrisk utrustning
- Tillsyn av anläggningar, elinstallatörer och elinstallationsföretag

Tillsyn av anläggningar och installatörer

Elsäkerhetsverkets tillsyn utifrån elsäkerhetslagen (2016:732) omfattar elektriska anläggningar, elinstallationsföretag samt personer med auktorisation att utföra elinstallationsarbete. Utöver detta utövas också tillsyn av utrustningar och anordningar utifrån myndighetens mandat enligt lagen om elektromagnetisk kompatibilitet (1992:1512).

Erfarenheterna från myndighetens tillsyn utgör också ett viktigt underlag i de prioriteringar som görs inom standardiserings- och normgivningsarbetet. För att förstärka effekten av tillsyn kompletteras arbetet med informationsinsatser med målsättningen att nå dem som myndigheten inte kan nå direkt genom tillsyn.

Tillsyn av anläggningar, elinstallatörer och elinstallationsföretag

Avslutade tillsynsärenden	2023	2022	2021
	Anläggningstillsyn	123	86
Elinstallatörstillsyn	2	2	6
Företagstillsyn	372	219	272
S:a tillsynsärenden	497	307	376
Årsarbetskraft	6,5	6,4	7,0
Styckkostnad (tkr)	59	82	56
Kostnad (tkr)	29 288	25 183	21 055

Under 2023 har antalet avslutade tillsynsärenden ökat med 62 procent jämfört med 2022. Det är tillsyn av elinstallationsföretag som står för den största ökningen med 153 fler avslutade ärenden jämfört med året innan. Antalet ärenden inom tillsyn av elektriska anläggningar har ökat med 37 ärenden jämfört med 2022.

Den främsta förklaringen till att tillsynerna ökar är att myndigheten återgått till normal tillsynsverksamhet. Under pandemin minimerades antalet tillsynsbesök för att bidra till minskad risk för smittspridning.

Tillsynsformer

Tillsynen av elektriska anläggningar, elinstallationsföretag och elinstallatörer sker såväl planerat i projekt som utifrån indikationer och anmälningar.

Planerade projekt kan löpa under en del av ett kalenderår, men även sträcka sig över flera år. För dessa projekt använder vi begreppet tematisk tillsyn då samtliga har ett tema.

Den indikationsstyrda tillsynen sker genom att myndigheten tar del av inkomna anmälningar och annan information som tyder på brister. Här sker en bedömning av informationen och baserat på detta kan det leda till ett tillsynsärende.

Tillsynsformer

	2023	2022	2021
Tematisk tillsyn	160	13	68
Indikationsstyrd tillsyn	337	294	308
Totalt	497	307	376

Tematisk tillsyn

Den tematiska tillsynen syftar till att skapa en bild av ett område som är nytt, under utveckling, identifierat som ett särskilt problemområde eller där uppföljande insatser bedöms behövas i ett tidigare tillsynsprojekt. Tillsynen belyser eller analyserar vanligen ett definierat teknik- eller verksamhetsområde. Tillsynen bygger alltid på någon form av stickprov och är aldrig en komplett besiktning.

Tillsynen är ofta övergripande men kan vara tekniskt djupgående och omfatta ett smalt segment av anläggningstyper eller specifika frågeställningar som är tydligt definierade. I vissa fall kan behovet vara att få en bättre lägesbild av området och då blir tillsynen lite mer utforskande och undersökande.

Valet av område eller tema kan utgå från risk, det vill säga en sammanvägning av myndighetens erfarenheter, anmälningar, olyckor och tillbud eller andra indikationer såsom rapporter i media eller från andra myndigheter. Efter en utvärdering av detta tas ett tema fram. I vissa fall är det en uppföljning av tidigare tillsynsarbete. Målet är att hitta relevanta målgrupper eller områden

där våra insatser ger en förskjutning mot ökad elsäkerhet och mindre störningar. Ibland är tillsynen ett delmål som sedan kompletteras med annan aktivitet, exempelvis kommunikationsinsatser av olika slag.

Under 2023 avslutades 160 ärenden inom den tematiska tillsynen vilket är en ökning jämfört med 2022 då 13 ärenden avslutades.

Ett antal tematiska tillsynsprojekt pågår fortfarande vid årsskiftet men i följande projekt har de ingående tillsynsbesöken kunnat genomföras under 2023.

Campingplatser

Tillsynsprojektet har handlat om att granska campingplatser och kontrollera hur nuvarande lagstiftning för säkra elanläggningar efterlevs av campingägarna. Detta var såväl en uppföljning av tidigare tillsyn som en mätning av hur de nya föreskrifterna för starkströmsanläggningar och elektrisk utrustning har nått ut till berörda.

Myndigheten granskade bland annat anläggningarna utifrån kravet på dokumenterade rutiner för fortlöpande kontroll (ELSÄK-FS 2022:3) för att se hur väl kravet slagit igenom. Syftet var också att få en bild av vilka som utför elinstallationsarbete på campingplatserna.

Elsäkerhetsverket besökte 24 campingplatser inom projektet. Urvalet av objekt utgick från storlek på campinganläggningarna, räknat i antal platser där elanslutning var möjlig för campinggästen. Naturcampingar och campingplatser med färre än fem elanslutningar ingick inte i projektet.

Utifrån den gjorda tillsynen ser Elsäkerhetsverket att det finns brister i dokumenterade rutiner för fortlöpande kontroll. Det finns bristande kunskap om innehavaransvaret samt osäkerhet om vem som är den faktiska innehavaren av elanläggningen när näringsidkare och fastighets- eller campingägare inte är samma part. Myndigheten ser också att det finns kunskapsbrister kring vem som får utföra elinstallationsarbete.

Elsäkerheten i allmänhet och barnsäkerhetsåtgärderna i synnerhet visade på brister på flera av de campingplatser som Elsäkerhetsverket besökte. Exempelvis förekom det ofta att luckor på uttagsstolpar inte var låsta.

Myndigheten såg att det är vanligt förekommande att campinggästerna själva vidtar åtgärder som medför förhöjda elrelaterade risker på grund av felaktigt utförande. Det kopplas även en del bristfällig egen elektrisk utrustning till campinganläggningen.

Småbåtshamnar

Småbåtshamnar är platser där många rör sig under framförallt sommarhalvåret och där elanläggningen kan utsättas för hårt slitage. Det är viktigt att elsäkerheten är hög vid dessa platser. Under 2023 startade därför Elsäkerhetsverket ett tillsynsprojekt riktat mot innehavare av småbåtshamnar.

Projektet syftade till att få en bild av hur elsäkerheten ser ut vid landets småbåtshamnar samt att se hur regelverken efterlevs. Syftet var också att skapa underlag för framtida informationsinsatser utifrån de eventuella problem som återfanns bland småbåtshamnarna.

Ett liknande projekt genomfördes 2014 som visade att den tidigare särskilda kontrollen och den fortlöpande kontrollen då inte efterlevdes.

Vid projektet genomförde Elsäkerhetsverket 32 tillsynsbesök. Utifrån de genomförda tillsynsbesöken i småbåtshamnarna såg myndigheten att innehavarna av dessa elanläggningar i stor utsträckning saknade dokumenterade rutiner för fortlöpande kontroll (ELSÄK-FS 2022:3).

Hamnarnas innehavare ger inte tydliga råd för att olika användare ska kunna använda eller ansluta sin elektriska utrustning på avsett sätt. I offentlig miljö är det viktigt att anläggningens utförande underlättar en säker användning av olika utrustningar och användare. Anläggningsinnehavarna följer därmed inte Elsäkerhetsregelverket.

I projektet genomfördes stickprovskontroller vid vissa hamnars yttre delar eller vågbrytande pirar. Stickprovskontrollen bestod i att funktionstesta om jordfelsbrytarna löste ut. Vid en tredjedel av dessa kontroller löste inte jordfelsbrytaren ut. Att funktionstesta jordfelsbrytare ska ingå som moment i den fortlöpande kontrollen av elanläggningen.

Myndigheten publicerade under våren 2023 en nyhet i myndighetens digitala kanaler. Detta för att innehavare av småbåtshamnar tidigt skulle få information om den kommande tillsynen, och kunna fördjupa sig i de krav som ställs på innehavare av elanläggningar, exempelvis kraven på dokumenterade rutiner för fortlöpande kontroll. Då småbåtshamnar är platser där många rör sig under sommarhalvåret, så fanns det också en poäng i att även allmänheten kunde få information om projektet. En uppföljande kommunikationsinsats gjordes under juli månad, där det även inkluderades tips på vilka tecken av slitage som innehavare av småbåtshamnar bör vara uppmärksamma på. De proaktiva

insatserna resulterade bland annat i en artikel i tidningen Trossen i oktober, en tidning för medlemmar i Sjöräddningssällskapet, samt radioinslag i Sveriges radio P4 under maj månad.

Oregistrerade företag

I projektet Oregistrerade företag undersökte Elsäkerhetsverket 3 957 företag med SNI-kod för elinstallationer i bolagsregistret men som saknade registrering i Elsäkerhetsverkets register över elinstallationsföretag. Standarden för svensk näringsgrensindelning, SNI, används för att klassificera företag och arbetsställen efter vilken verksamhet de bedriver. SNI är viktig för bland annat ekonomisk statistik. Syftet med projektet var att ta reda på varför de företag som i sin registrering till Bolagsverket anger att de utför elinstallationer sedan uteblir med registrering i Elsäkerhetsverkets företagsregister. Myndigheten ville också se hur stor del av de företag som saknades i Elsäkerhetsverkets register som bedriver annan verksamhet än elinstallationer.

Utifrån resultaten var planen att informera anläggningsinnehavare och elinstallationsföretag om kraven om registrering vid elinstallationsarbete.

Urvalet gjordes genom att 50 företag valdes slumpvis från ett tidigare projekt, med registrering SNI-kod ”43210 Elinstallationer”. Sedan granskade myndigheten om företagen fanns registrerade i Elsäkerhetsverkets företagsregister samt att de fortfarande var aktiva med sin verksamhet innan de tillfrågades om elinstallationsarbete.

En slutsats är att det finns ett stort antal företag som enligt SNI-koden är registrerade för ”elinstallationer bland annat”. Definitionen överensstämmer dock inte med Elsäkerhetsverkets definition av elinstallationer. Det kan därför inte med säkerhet fastslås att bara för att ett företag väljer att ange elinstallationer vid registrering hos Bolagsverket, så utför det elinstallationer enligt elsäkerhetslagen. En stor del av företagen utför nämligen installationer av larm och datakommunikation vilket inte är att betrakta som elinstallationsarbete enligt Elsäkerhetsverkets definition.

En liten andel, 6 stycken av 50, har registrerat sig som elinstallationsföretag efter att myndigheten ställt frågan och informerat om kraven i elsäkerhetsreglerna. Som nämnts ovan så ingår väldigt många olika verksamhetstyper under samma SNI-kod vilket gör att resultatet inte är så anmärkningsvärt.

En annan slutsats är att SNI-kod och listan med dessa företag från Statistiska Centralbyrån är ett trubbigt verktyg att göra företagstillsyn utifrån. Det rör sig om stor mängd information och myndigheten kan konstatera

att det är kostsamt och komplicerat att samköra uppgifterna från SCB och Elsäkerhetsverkets företagsregister för att få användbar information. Båda dessa listor är under ständig förändring från ena dagen till den andra och det skulle dessutom krävas mer resurser att hålla en sådan lista under ständig uppdatering.

I projektet arbetade myndigheten även med proaktiv kommunikation. I Elsäkerhetsverkets nyhetsbrev i juni publicerades en nyhet om arbetet med att utreda oregistrerade elinstallationsföretag. I augusti gick myndigheten ut med en uppföljande nyhet i digitala kanaler. Detta ledde bland annat till en artikel i en branschtidning inom elinstallationsbranschen.

Tidigt registrerade företag

Alla företag eller organisationer som yrkesmässigt utför elinstallationsarbete måste ha ett egenkontrollprogram. Elsäkerhetsverket startade under hösten 2023 en granskning av egenkontrollprogram hos elinstallationsföretag registrerade hos myndigheten. I projektet ingår även fortsatta kommunikationsinsatser för att ge företagen ökad kunskap om egenkontrollprogram.

Erfarenheten från myndighetens tidigare företagstillsyn är att många elinstallationsföretag inte uppfyller lagkraven för egenkontrollprogram. Elsäkerhetsverket har också sett att en del elinstallationsföretag har rutiner och egenkontroller på plats sedan tidigare, men att företagen inte fullt ut har förstått vad egenkontrollprogrammet ska ha för funktion i deras verksamhet.

Inledningsvis informerade Elsäkerhetsverket registrerade elinstallationsföretag och allmänhet om projektet. Därefter begärde myndigheten in egenkontrollprogram från 200 slumpmässigt utvalda företag för att bedöma om de uppfyllde lagkraven.

Egenkontrollprogrammet ska vara företagets egna system för att säkerställa att verksamheten styrs, att rutinerna följs och kontroller görs utifrån de verksamhetstyper man är registrerad för och att elinstallationsarbete utförs på rätt sätt och av personal med rätt kompetens. I detta projekt har myndigheten kunnat se brister men också missförstånd gällande företagets egenkontrollprogram. Av 163 granskade egenkontrollprogram hade 149 någon form av anmärkning, antingen med krav på att redovisa åtgärd eller utan krav på att redovisa åtgärd.

Parallellt med projektet gjordes även en enkätundersökning av elinstallationsföretagens kännedom och tillämpning av elsäkerhetslagens krav på egenkontroll (se sidan 13). Underlaget från undersökningen har bidragit med kunskap till projektet och kommande informationsinsatser.

Av de svarande företagen uppger 9 av 10 att de använt sig av någon mall när de upprättat sitt egenkontrollprogram. Det är dock sällan som företaget har anpassat mallen efter företagets verksamhet på det sätt som krävs för att ett egenkontrollprogram ska få avsedd effekt i verksamheten. Mallarna som använts är ofta generella och beskriver att det ska finnas exempelvis kompetenskartläggning, rutiner och kontroller. Här behöver företagen själva beskriva utifrån sin verksamhet.

Ett egenkontrollprogram ska hållas aktuellt och ses över minst en gång per år, men också löpande vid behov. Myndigheten ser brister när det gäller företagens löpande uppdatering av egenkontrollprogrammen. Endast cirka en av fyra uppger att de har löpande genomgångar.

Undersökningen visar också att ungefär en fjärdedel av de svarande företagen uppger att de är registrerade för fler verksamhetstyper än de faktiskt arbetar med enligt sitt egenkontrollprogram, eller tvärtom. Egenkontrollprogrammet ska omfatta de verksamhetstyper som företaget arbetar inom. Är ett företag registrerat för exempelvis elproduktionsanläggningar – så ska egenkontrollprogrammet också omfatta de arbeten företaget gör inom den verksamhetstypen.

De egenkontrollprogram som granskats i projektet tillsammans med underlaget från enkätundersökningen visar att det finns brister i elinstallationsföretagens egenkontrollprogram och att det finns ett behov att genomföra kunskaphöjande åtgärder. Därför kommer myndigheten som en del i projektet att erbjuda digitala utbildningstillfällen om egenkontrollprogram under 2024.

Myndigheten har kommunicerat projektet genom bland annat information i digitala kanaler och ett riktat utskick till alla elinstallationsföretag som är registrerade i Elsäkerhetsverkets företagsregister, cirka 15 000 stycken. Det har bland annat genererat i att man lyft ämnet i exempel bransch- och nättidningar som Elinstallatören, Voltimum och Dagens Näringsliv.

Indikationsstyrd tillsyn

Beslut om att genomföra indikationsstyrd tillsyn tas efter att Elsäkerhetsverket fått en anmälan via myndighetens e-tjänster. En anmälan kan avse brister i en elanläggning, hos ett elinstallationsföretag eller en elinstallatör. En anmälan kan också avse en olycka eller ett tillbud. Det inkommer också indikationer genom e-post och telefon samt i det informationsflöde som finns i media.

Antalet indikationer är större än myndigheten har kapacitet att följa upp med en tillsyn varför en bedömning alltid görs utifrån den information som

inkommer. Angående anmälningar finns det en rad faktorer som påverkar om en anmälan är rimlig att arbeta vidare med. Exempelvis tittar myndigheten på om anmälan ligger inom ramen för prioriterade områden och uppdrag, allvaret i anmälan, om det är en förfrågan om hjälp från annan myndighet samt tillgängligheten av personalresurser.

I vissa fall ligger orsaken till anmälan utanför myndighetens mandat eller så kan informationen i anmälan vara så vag att det inte är möjligt att gå vidare.

Trots ett ökat fokus på tematisk tillsyn under hösten så har också antalet indikationsstyrda tillsynsärenden ökat från 294 år 2022 till 337 år 2023.

En stor andel av indikationer på brister och externa anmälningar har kunna avslutas direkt efter kontakt. Detta beroende på snabb rättelse från innehavare. Även öppnade tillsynsärenden har av samma anledning kunnat avslutas tidigt i processen innan det lett till föreläggande. Detta har gällt både anläggningar och elinstallationsföretag. Inom tillsynen av elinstallationsföretag har huvuddelen av alla ärenden inlett som en dokumentationskontroll. Däremot behöver även ärenden inom företagstillsynen ibland också kompletteras med platsbesök.

Beslut i tillsynen

Under 2023 fattade Elsäkerhetsverket 646 beslut (jämfört med 381 år 2022) inom tillsyn av anläggningar, elinstallationsföretag och elinstallatörer enligt de kategorier som framgår av tabellen.

Beslut i tillsynen

	2023	2022	2021
Förelägganden inklusive vite	162	82	122
Avslut utan krav på åtgärd	366	242	274
Elinstallationsföretag som avregistrerats på grund av bristande regelefterlevnad	98	33	67
Förbud mot tillhandahållande av elinstallationstjänster	4	4	7
Dispens om elinstallatör för regelefterlevnad	4	4	0
Varning	1	0	0
Beslut om avstängning av anläggning	0	0	2
Avskrivningar	11	14	19
Polisanmälan	0	2	1
Inskränkning av auktorisation	0	0	1
Totalt	646	381	493

Myndigheten ser en ökning av såväl förelägganden, avslut utan åtgärd samt avregistreringar av företag. Ökningen av antalet avregistreringar från företagsregistret kan kopplas till det fokus på elinstallationsföretag som myndigheten haft i den tematiska tillsynen utöver normal hantering av indikationer och anmälningar.

En elinstallatör har blivit varnad efter att ha utfört elinstallationsarbete som kräver högre auktorisation än vad elinstallatören innehar.

Balans tillsynsärenden

	2023	2022	2021
Öppna ärenden vid årets början	100	116	174
Startade ärenden under året	757	296	322
Avslutade ärenden under året*	533	312	380
Öppna ärenden vid årets slut	324	100	116

* I denna post ingår även makulerade ärenden. Därför skiljer den sig från tabellen Avslutade tillsynsärenden på sidan 20.

Förklaringen till den stora mängden öppna ärenden vid årets slut är att ett större tematiskt tillsynsprojekt startade under hösten och att många av de förelägganden som utfärdats fick en svarstid in i 2024.

Anmälningssystem för EMC-störningar

Elsäkerhetsverket lanserade en ny e-tjänst för att anmäla en störande elanläggning eller elprodukt under 2023. Under 2023 har ett 40-tal ärenden anmälts in via e-tjänsten.

E-tjänsten behöver fortsatta marknadsföringsinsatser för att både anmälningstjänsten och fenomenet EMC-störningar ska bli mera känt (EMC - Elektromagnetisk kompatibilitet). E-tjänsten kommer hjälpa myndigheten i rätt riktning mot störningsfri el, exempelvis när planerade insatser, marknadskontroll och anläggnings-tillsyn startas utefter vilka anmälningar som inkommit. Det är tidigt att peka ut några trender, men solcells-anläggningar är ett område som utmärker sig.

Nollmätning om kunskap kring EMC

Under december 2022 genomfördes en undersökning med hjälp av SIFO-kantar i syfte att utföra en nollmätning för att identifiera vetskapen om EMC hos privatpersoner och hur bristande EMC yttrar sig.

Av de 1 091 personerna som deltog i undersökningen är slutsatsen att vetskapen om EMC är låg i samhället, hela 80 procent hade inte hört talas om EMC innan undersökningen. Utifrån svaren från de resterande 20 procent kan myndigheten se att hemelektronik och radioutrustning är de största storkällorna och yttrar sig huvudsakligen i hushåll.

I mitten av februari släppte Elsäkerhetsverket ett inspelat webinarium om EMC. Webbinariet ger en grundläggande bild av EMC, historia och regelverk. Filmen finns tillgänglig på Elsäkerhetsverkets webbplats.

Under Elfackmässan i Göteborg deltog Elsäkerhetsverket i Elektrikerpodden som var på plats under mässan. Elsäkerhetsverket pratade om EMC och inspelningen lanserade därefter på Elektrikerpoddens Youtube-kanal som i dagsläget har 1 420 prenumeranter.

I juni medverkade Elsäkerhetsverket i Elektrikerpodden genom att spela in ett renodlat poddavsnitt om EMC tillsammans med SEK Svensk Elstandard. Poddavsnittet lanserades under augusti. Elsäkerhetsverket räknar med att kunna följa effekten av detta under de kommande åren.

Elolyckor

Elolyckor och tillbud 2023

Elnätsföretag och innehavare av spårtrafik och elvägar är enligt elsäkerhetsförordning (2017:218) skyldiga att anmäla elolyckor och allvarliga tillbud till Elsäkerhetsverket. Alla arbetsgivare är enligt Socialförsäkringsbalken 42kap 10§ skyldiga att anmäla skador uppkomna i arbetet till Försäkringskassan. För privatpersoner är det däremot frivilligt att anmäla en elolycka eller ett tillbud till Elsäkerhetsverket.

Elsäkerhetsverket hämtar underlaget till statistik om elrelaterade olyckor från Försäkringskassans dataunderlag. Bearbetad samlad statistiken presenteras i Elsäkerhetsverkets årliga elolycksfallsrapport.

Elolyckor i arbetslivet bland elyrkespersoner utan sjukfrånvaro

Elolycksfall utan sjukfrånvaro	2023	2022	2021
Bland kvinnor	15	5	11
Bland män	226	181	139
Totalt	241	186	150

Elolyckor i arbetslivet bland elyrkespersoner med sjukfrånvaro

Elolycksfall med sjukfrånvaro	2023	2022	2021
Bland kvinnor	2	4	1
Bland män	56	70	60
Totalt	58	74	61
Varav dödsolyckor	1	0	1

Tidigare år har även antalet tillbud redovisats. Tillbud registreras inte i skaderapporteringen till Försäkringskassan varifrån Elsäkerhetsverket numer hämtar uppgifterna.

Antalet anmälningar av elolyckor som drabbat elyrkespersoner och som inte bedömts förorsaka sjukfrånvaro har ökat under år 2023 i jämförelse med år 2022.

En del av denna ökning beror på att inrapporteringen av olyckor fortfarande delvis kommer in manuellt till Försäkringskassan. För att kunna utgöra en del av statistiken måste dessa anmälningar läggas in manuellt i statistikdatabasen. Detta är ett arbete som för närvarande inte hinns med till fullo. I arbetet prioriteras de olyckor där anmälaren bedömt att uppkommen skada inneburit sjukskrivning. Alla dessa hinns med men alla anmälningar där man bedömt att skadan inte inneburit sjukfrånvaro hinns inte med. För varje år ökar andelen digitalt inrapporterade olyckor, men till dess att alla olyckor hinns få in i databasen kommer vi ha en ökande del av olyckor utan sjukskrivning som är svårbedömd.

Antalet anmälningar av elolycksfall som bedömts lett till sjukfrånvaro bland elyrkespersoner ökade något under 2022 men återgick under 2023 till liknande nivå som 2021.

På grund av en viss eftersläpning av inrapporteringen till Arbetsmiljöverket är siffror för 2023 preliminära. Dessa kan komma att justeras inför kommande rapport "Elolyckor 2023".

Under 2021 startades en översyn av processen kring elolycksfall. Detta i syfte att klargöra myndighetens uppdrag och mandat, samarbete, insamling av statistik samt hur processen ska kunna effektiviseras. Denna översyn resulterade i en handlingsplan för genomförande under 2022 och 2023. Under 2022 startades ett samarbete med Arbetsmiljöverket för att få tillgång till statistikunderlag baserad på skador inrapporterade till Försäkringskassan. Arbetsmiljöverket ansvarar för hanteringen av Försäkringskassans data. Det data vi nu får ger oss större möjligheter till bredare statistiska jämförelser.

Att analysera elolyckor och tillbud som anmälts är en del av Elsäkerhetsverkets förebyggande arbete. I vissa fall leder det även till att ett tillsynsärende startas. Detta beskrivs under rubriken Indikationsstyrd tillsyn.

Elsäkerhetsverket arbetar med evidens både som ett förhållningssätt till kunskap och som arbetsmetod för att hitta aktiviteter som ger önskad effekt. För att söka bästa tillgängliga kunskap inom områdena elolyckor och elbränder har myndigheten under året även genomfört några utredningar. Utredningen "Elbränder i bostäder 2023" omfattar elrelaterade bostadsbränder för 2018-2022, samt analyser och trender utifrån startobjekt, bostadstyp, startutrymme och allvarlig-

hetsgrad. Statistiken innefattar elbränder i småhus, flerbostadshus och fritidshus i Sverige. Utredningen "Elrelaterade dödsbränder 2020-2021" som är en statistisk sammanställning över elrelaterade dödsbränder. Dessa utredningar ger viktiga underlag till vårt arbete. Utredningarna beskrivs mer under området Information.

Elolycksfall i arbetslivet utan sjukfrånvaro, samtliga yrken

Elolycksfall utan sjukfrånvaro	2023	2022	2021
Bland kvinnor	146	131	119
Bland män	560	452	424
Totalt	706	583	543

Elolycksfall i arbetslivet med sjukfrånvaro, samtliga yrken

Elolycksfall med sjukfrånvaro	2023	2022	2021
Bland kvinnor	31	30	38
Bland män	151	152	130
Totalt	182	182	168
Varav dödsolyckor	1	1	2

Antalet elolyckor som leder till sjukfrånvaro minskade 2023 jämfört med året innan, till en nivå som motsvarar antalet olyckor som rapporterades under 2021. Även här är siffrorna för 2023 preliminära och kan komma att justeras i kommande rapport "Elolyckor 2023".

Två dödsolyckor inträffade 2023

När det gäller elrelaterade dödsolyckor är den långsiktiga trenden stabilt nedåtgående. Under det senaste decenniet har det inträffat mindre än hälften så många dödsolyckor som under föregående tio år. Under 2023 omkom två personer på grund av el, en arbetsrelaterad olycka där en person omkom i samband med ett kraftledningsbygge, samt en olycka som skedde under fritid när en person omkom när denne fallit ned på ett tunnelbanespår.

Rapport Elolyckor 2022

Varje år redovisar Elsäkerhetsverket statistik för anmälda elolyckor i en rapport som baseras på föregående års anmälda elolyckor inom arbetslivet. Rapporten "Elolyckor 2022" som togs fram under våren 2023 redovisar de elolyckor som skedde under 2022. En utveckling som skedde under 2023 är att underlaget för rapporten hämtas från Försäkringskassans skadestatistik. Statistikunderlaget omfattar fler år bakåt i tiden för att fånga trender och förändringar. Denna utveckling gjordes för att bredda underlaget och få ett underlag som är kategoriserat på sådant sätt att jämförelser och analyser mot andra dataunderlag förenklas.

Under 2022 anmäldes 752 skador på grund av elolyckor till Försäkringskassan. Det är en ökning med 7 procent i jämförelse med året innan. Det är framförallt elolyckor där skadan endera bedömts ge en sjukfrånvaro på högst tre dagar eller ingen sjukfrånvaro alls som ökat. Med 85 procent av de anmälda elolyckorna där man bedömt att skadan gett sjukfrånvaro, är strömgenomgång fortfarande den klart dominerande olycksfallstypen. Elyrkespersonernas elolyckor som man bedömt ge sjukfrånvaro på upp till 3 dagar har ökat från 40 anmälningar år 2021 till 53 anmälningar 2022. Det är framförallt inom yrkesgruppen installations- och servicetekniker där denna ökning skett. I rapportens statistik ser vi en trend bland elyrkespersoner att antalet elolyckor ökar, där man bedömt att skadan kommer att innebära en sjukfrånvaro på 1-3 dagar. Vi kan se att denna ökning framförallt skett för yrkesgruppen installations- och Servicetekniker.

I en kompletterande undersökning som genomfördes bland elyrkespersoner 2022 anger de tillfrågade att den vanligaste bakomliggande orsaken till att olyckor sker fortfarande är att rutiner inte följs. Orsaken till det uppges framförallt vara slarv, stress och tidspress. Det finns således ett fortsatt behov att fortsatt arbeta för att få elyrkespersonernas förståelse för och möjlighet att följa rutinerna. Ett arbete som bör göras i ett samarbete med bransch och fackförbund. Rapporten Elolyckor 2022 omfattar även statistik över elrelaterade dödsfall sedan 1898 vilket är världsunikt. Dödsfallsstatistiken omfattar både dödsfall som sker under arbete och fritid. Övrig statistik omfattar enbart olyckor under arbete.

Vi ser en förhöjd risk att yngre elyrkespersoner 21-30 år drabbas av en elolycka. De verksamheter där flest elolyckor sker är Byggverksamhet och Tillverkning.

Liten kännedom om elolyckor som sker utanför arbetslivet

Det finns ingen skyldighet att anmäla elolyckor som sker utanför förvärvsarbetet, därför kommer mycket få av dessa till Elsäkerhetsverkets kännedom. Via den mediabevakning som görs får myndigheten kännedom om vissa av dessa elolyckor, i första hand de som är av mer allvarlig art och dödsolyckor. Med hjälp av särskilda undersökningar har det tidigare framkommit att cirka hälften av de elrelaterade olyckor som leder till ett besök hos sjukvården, har skett på fritiden. Det visar att drygt 800 personer om året skadar sig så allvarligt av el att de måste söka sjukhusvård. Av dem är cirka 100 barn som fått elchocker från felaktiga vägguttag. Den senaste undersökningen genomfördes 2018.

Kommunikation gällande elolyckor

Rapporten Elolyckor 2022 publicerades i samband med ett pressmeddelande och en ledare i myndighetens nyhetsbrev. Rapporten har laddats ner 836 gånger sedan den publicerades i maj 2023. Medierna plockade upp pressmeddelandet och nämnde rapporten i nyhetsinslag i SR P4 Värmland och SR Örebro. Övrig spridning skedde i branschmedier som publicerade pressmeddelandet om rapporten. På Elsäkerhetsverkets webbsida "Om du drabbas av elolycka", samlas fakta och filmer om elolyckor. Webbsidan hade 18 000 besök under året.

Samarbete

Inom tillsyn av anläggningar och installatörer samarbetar Elsäkerhetsverket med olika myndigheter, samrådsgrupper och branschorganisationer, så som Arbetsmiljöverket, Energimarknadsinspektionen, Energimyndigheten, Post- och telestyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Trafikverket, Svenska kraftnät, samt flera branschorganisationer. I samband med olyckor sker också samverkan med polis, räddningstjänst samt Arbetsmiljöverket.

Inom området för EMC finns samverkan med ytterligare parter som exempelvis Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Totalförsvarets forskningsinstitut och Försvarets radioanstalt, PTS men även SEK Svensk Elstandard.

Verksamhetens kostnader

Kostnader för prestationer och aktiviteter

	2023	2022	2021
Tillsynsärenden	29 288	25 183	21 055
Elolycksfallsrapporten	875	361	551
Övriga kostnader*	4 346	5 926	1 824
Kostnad (tkr)	34 509	31 470	23 430

* Sammanslagning enligt beskrivning på sidan 9.

De totala kostnaderna för verksamheten under 2023 uppgick till 34 509 tkr. Kostnaderna har ökat under 2022 och 2023. Under 2023 beror kostnadsökningarna på att antalet tillsynsärenden ökat, vilket framförallt bidrar till att kostnader för resor ökar. Under övriga kostnader ingår arbete inom samarbete och remissarbete.

Analys och bedömning

Det övergripande målet för verksamheten är att anläggningar ska vara utförda i, och upprätthålla, sådant skick att kraven på elsäkerhet och störningsfrihet uppfylls. Det genomförs genom tillsyn, med stöd av information och vid behov regelgivning. Tillsyn innefattar dels den planerade tillsynsverksamheten, dels hanteringen av anmälningar, tillbud och olyckor och de åtgärder dessa leder till. Det handlar också om de utrednings- och utvecklingsprojekt som kopplas till Elsäkerhetsverkets strategi.

Mål 1: Ökad kännedom bland allmänheten om ansvaret för elanläggningar och farorna med el

En stor del av såväl indikationerna, anmälningarna och även de tematiska tillsynsprojekten har en tydlig anknytning till mål 1 – att stärka allmänhetens kännedom.

De tematiska tillsynerna av småbåtshamnar och campingplatser pekar på att det finns låg kunskap om ansvaret för elanläggningen i dessa företag, och brister i den fortlöpande kontrollen är vanliga. Det visar sig exempelvis genom att jordfelsbrytare som slutat att fungera inte bytts ut och att skyddande lås på uttag i miljöer där barn vistas inte används.

Elsäkerhetsverket har tydliggjort krav på att rutiner för den fortlöpande kontrollen ska dokumenteras. Resultaten från årets tillsyn visar på ett behov av att fortsätta följa upp att rutinerna finns och används i praktiken för att höja elsäkerheten de närmaste åren.

Mål 2: Elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagens krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet

Huvuddelen av de anmälningar och indikationer om brister hos elinstallationsföretag som kommer till Elsäkerhetsverkets kännedom har en koppling till att egenkontrollprogram saknas, är bristfälligt eller inte efterlevs i företaget. De preliminära slutsatserna i projektet tidigt registrerade företag pekar i samma riktning. Det behövs mer informationsinsatser, utbildning och tillsyn av egenkontrollprogrammen i elinstallationsföretagen för att stärka regelefterlevnaden.

Under 2024 kommer Elsäkerhetsverket att ta fram en utbildning riktad till elinstallationsföretag för att förklara nyttan med programmet och hur företaget ska tänka i upprättandet av sitt egenkontrollprogram.

Förhoppningen var att kunna lägga kraften på hur egenkontrollprogrammen tillämpas, men myndigheten behöver fortsatt arbeta även med att säkerställa att

elininstallationsföretagen har tagit fram ett egenkontrollprogram för sin verksamhet och att det uppfyller regelverket.

Mål 3: Det finns en kultur i branschen som motverkar elolyckor

Sedan 2022 hämtar Elsäkerhetsverket statistik om elolyckor i yrkeslivet från anmälningarna av yrkesskador som görs till Försäkringskassan. Det ger myndigheten helt nya möjligheter att analysera statistiken på olika yrkeskategorier, kön och sjukskrivningstid.

Statistiken används i analys, planering och styrning av vår tillsynsverksamhet. Till exempel kan tematiska tillsynsprojekt nu ännu bättre riktas mot elanläggningar och elinstallationer i branscher där rapporterade olyckor är många. På sikt bör det leda till att tillsynen blir ett mer effektivt instrument för att förhindra elolyckor i yrkeslivet

Undersökningen bland elektriker visade att endast 46 procent av olyckorna anmäls till arbetsgivaren. Av svaren framgår att det är vanligt att olyckor som inte ger eller som ger små skador inte anmäls. Myndighetens bedömning är därför att det mörkertal som finns främst påverkar de olyckor som inte bedöms innebära sjukfrånvaro.

Sammantaget ser vi fler olyckor, färre som anmäler och att många anger slarv och stress som de vanligaste orsakerna att olyckor sker. Elsäkerhetsverket kan konstatera att det finns mer att göra för att förebygga elrelaterade olyckor, och arbeta för en kultur i branschen som motverkar elolyckor. Vad är det som ligger bakom att så många anger slarv och stress? Myndigheten behöver fördjupa sig i denna problematik för att kunna jobba mer proaktivt.

Mål 4: Energiomställningen och användning av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt

Under 2023 har antalet anmälningar och indikationer som gäller installationer av solceller, fordonsladdning och energilagring ökat. Ett litet antal anmälningar har lett till indikationsstyrd tillsyn riktad mot bland annat företag som installerar solceller.

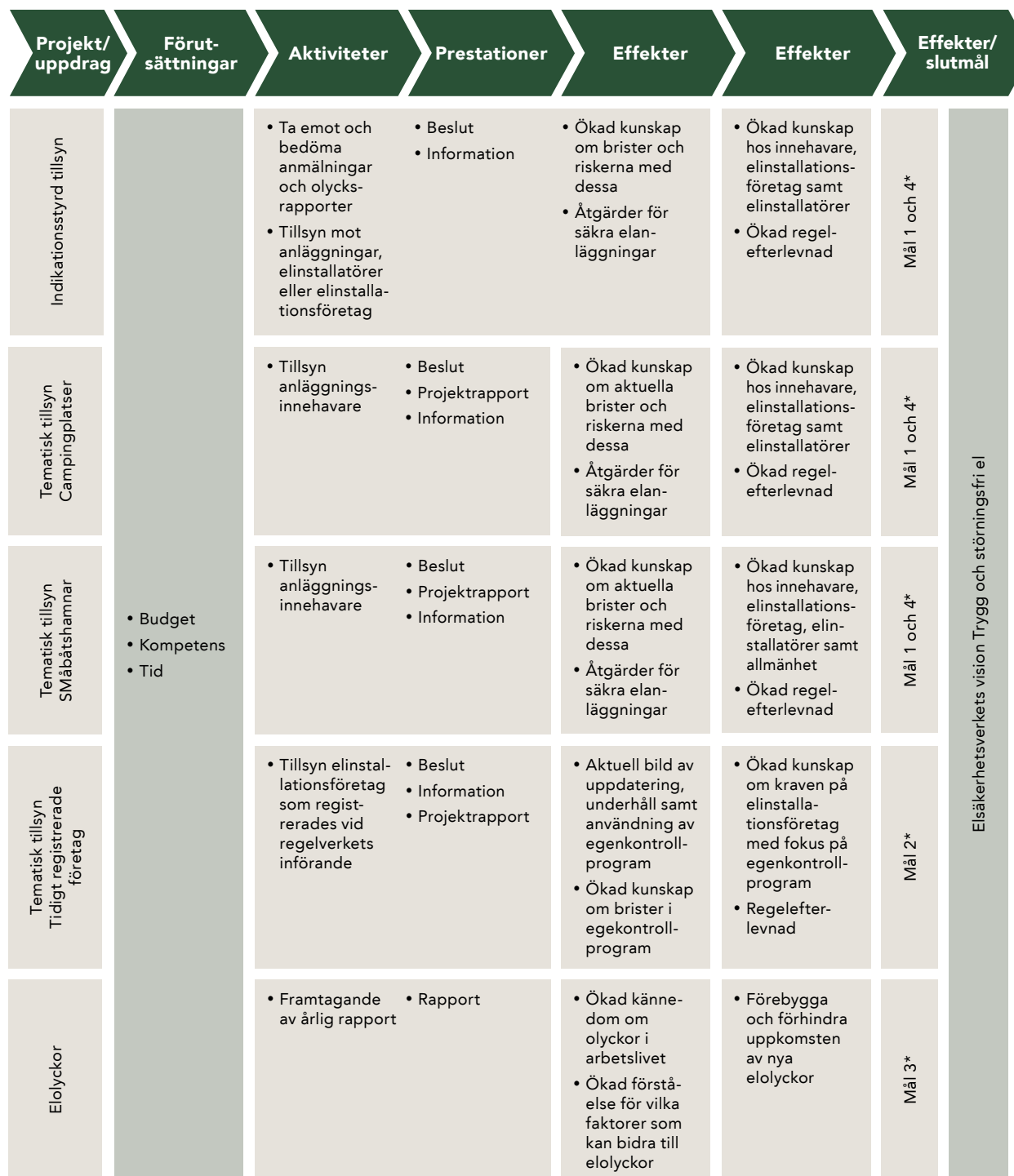
Elsäkerhetsverket bedömer att vi kunnat bistå beställare och leverantörer med information om hur installationer av denna typ av teknik görs säkert och störningsfritt. Samtidigt bedömer myndigheten att vi kommande år behöver rikta även tematisk tillsyn mot framförallt solcellsinstallationer, för att inte farliga och störande installationer ska öka i omfattning.

Verksamhetslogik Tillsyn anläggningar och elinstallationsföretag

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och

i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och vara en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. Vi beskriver nedan ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom verksamheten Tillsyn anläggningar och elinstallationsföretag.

Verksamhetslogik Tillsyn anläggningar och installatörer

Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störningsfri el

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

Tillsyn av elektrisk utrustning

Elsäkerhetsverkets tillsyn av elektrisk utrustning utgörs av marknadskontroller av elektriska produkter, tillsyn av och kommunikation med ekonomiska aktörer samt medverkan i utvecklingen av de nationella och internationella regelverken för elsäkerhet och EMC.

Målet med Elsäkerhetsverkets marknadskontroll är att nå Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störningsfri el. Marknadskontrollen ska också leda till att bristfälliga produkter tas bort från marknaden och att de ekonomiska aktörerna konkurrerar på marknaden på rättvisa villkor.

Marknadskontrollen bygger i huvudsak på EU-direktiv som reglerar produkters säkerhet och störningsfrihet samt krav på de ekonomiska aktörernas skyldigheter.

Erfarenheterna från marknadskontrollen används i samarbeten med andra myndigheter och intresseorganisationer. De påverkar också föreskrifts- och standardiseringsarbetet, ligger till grund för metodutveckling, ingår i omvärldsbevakning samt är underlag till myndighetens kommunikationsarbete.

Elsäkerhetsverket deltar i Europeiska samarbeten kring de direktiv som omfattas i vår tillsyn och i internationella marknadskontrollprojekt inom EU.

Tillsyn av elektrisk utrustning

Marknadskontrollerade produkter			
	2023	2022	2021
Marknadskontrollerade produkter	385	478	1 438
Årsarbetskraft	3,0	2,7	3,3
Styckkostnad	27,9	20,7	6,9
Kostnad (tkr)	10 752	9 784	9 866

Under 2023 har ett antal faktorer påverkat verksamheten. Inflödet av ärenden från samarbetet med Tullverket har fortsatt att minska, på grund av ett ökat fokus på vapen och narkotika inom tullväsendet. Under 2023 marknadskontrollerades 242 produkter inom samarbetet med Tullverket, att jämföra med 309 produkter 2022 och 1 245 produkter 2021. Volymminskningen inom tullsamarbetet stod för 95 procent av den totala nedgången av antalet marknadskontrollerade produkter mellan åren 2021 och 2023. Enligt Tullverket innebär minskningen ändå att en betydligt

större mängd enskilda produkter stoppas från att komma ut på marknaden, då ett färre antal importsändningar men med en mycket större volym stoppades 2023 jämfört med tidigare år.

Lagstiftningsarbetet inom EU är i en intensiv fas med en mängd ny lagstiftning inom produktområdet på gång, vilket gjort att Elsäkerhetsverket har besvarat ett ovanligt stort antal remisser. Året har också präglats av stort medieintresse och många frågor från bransch och allmänhet med anledning av ett uppmärksammat försäljningsförbud. Beslutet har överklagats och rättsprocessen har inneburit ett större arbete för myndigheten. Elsäkerhetsverkets har under året haft viss minskad resurs med bland annat introduktion av två nyanställda inspektörer och ökande provningskostnader.

Tillsynsformer

Elsäkerhetsverkets marknadskontroll sker dels på eget initiativ, dels efter anmälan eller annan indikation på brister. Marknadskontrollen planeras och beskrivs till stor del i ett årligt program för marknadskontroll som styrs av Regeringens nationella strategi för marknadskontroll. Under 2023 genomfördes marknadskontroll på 385 produkter, vilket är en minskning från 2022.

Inom tillsynsområdet ligger också uppföljning av företag och systemtillsyn, där tillsynen inte är kopplad till specifika produkter utan till hur företaget fungerar.

Antal produkter i avslutade ärenden fördelade på tillsynsmetoder

	2023	2022	2021
Kontroll genom provning	92	111	273
Kontroll av dokumentation	260	336	1 130
Uppföljning av anmälningar om farlig produkt enl. produktsäkerhetslagen § 23	33	31	35
Totalt	385	478	1 438

Antalet kontrollerade produkter har minskat med 19 procent under 2023 jämfört med året innan. Det är framförallt kontroll av produkters dokumentation som minskat, vilket beror till stor del på minskade antal produkter som stoppas av Tullverket vid import. Kontroll genom provning minskar också till följd av att kostnaderna för genomföra en provning har ökat kraftigt. Dessutom har de egna personalresurserna varit ansträngda under året.

Tillsynsmetoder

Marknadskontroll innebär inte bara att kontrollera en produkts utformning, utan också att undersöka om det finns en EU-försäkran, att produkten är märkt på rätt sätt samt att den ekonomiska aktören bedriver ett skadeförebyggande arbete. Ett sådant arbete bedrivs bland annat genom att aktörerna samarbetar med myndigheterna och åtgärdar brister som upptäcks. Genom att anpassa tillsynsmetod till varje enskilt fall får vi en effektivare och mer ändamålsenlig marknadskontroll.

Som tillsynsmetoder använder Elsäkerhetsverket provning genom oberoende testhus, egen provning som genomförs av myndigheten, dokumentationskontroll samt systemtillsyn. En annan metod är uppföljning av underrättelseärenden som kommer in till Elsäkerhetsverket från näringsidkare.

Provning

Antalet produkter som kontrollerats genom provning har minskat med 17 procent jämfört med året innan. Detta är till allra största delen ärenden som Elsäkerhetsverket själva har initierat. Minskningen beror i stor utsträckning på att kostnaderna för att genomföra en provning hos externa testhus har ökat kraftigt, men också på exempelvis överklaganden, remisser och liknande som måste prioriteras.

Dokumentationskontroll

Metoden dokumentationskontroll är en metod som framförallt används vid tullsamarbetet. Minskningen av produkter där enbart dokumentationen har kontrollerats beror på det minskade inflödet av anmälningar från Tullverket. Även vid kontroll genom provning kontrolleras normalt även dokumentationen men de ingår i mängden kontroll genom provning eftersom besluten i de fallen oftast fattas med utgångspunkt i provningsresultaten. Kontroll av dokumentation i samband med provning särredovisas alltså inte.

Uppföljning av § 23-ärenden

Vid uppföljning av §23-ärenden kontrolleras att den ekonomiska aktören tar sitt lagstadgade ansvar och genomför tillräckliga åtgärder för att eliminera risken som en bristfällig produkt utgör. Anmälningar från ekonomiska aktörer enligt § 23 i produktsäkerhetslagen ligger på en liknande nivå som tidigare år.

Anmälningar om farliga eller störande produkter

Elsäkerhetsverket tar emot anmälningar från slutanvändare, både konsumenter och ekonomiska aktörer, om farliga eller störande produkter. Under 2023 ökade anmälningarna från allmänheten med 52 procent till totalt 328 anmälningar. Ökningen består till allra största delen av anmälningar rörande laddboxar och kan kopplas till det stora intresset media och allmänhet visat för Elsäkerhetsverkets marknadskontroll av elbilsladdare. Återstående anmälningar är på en liknande nivå som tidigare år, 236 stycken. Antalet anmälningar från Tullverket fortsatte att minska jämfört med åren innan. Anmälningarna som Elsäkerhetsverket får in kan leda till marknadskontroll men är också en hjälp vid marknadsanalys samt planering och urval av produkter som väljs ut för marknadskontroll.

Antal anmälningar om farliga eller störande produkter

	2023	2022	2021
Antal anmälningar om farliga eller störande produkter	444	337	451
Varav anmälningar från allmänheten	328	216	238
Varav anmälningar från Tullverket	83	90	178
Varav anmälningar från ekonomiska aktörer	33	31	35

Beslut i tillsynen

Elsäkerhetsverkets beslut bygger på både frivilliga och tvingande åtgärder. Vilket beslut som fattas beror på bristens art och allvar. Produkter stoppas genom beslut om försäljningsförbud. Försäljningsförbud kan också förenas med att redan tillhandahållna produkter ska återtas från slutanvändare.

Under 2023 har 266 produkter slutat säljas eller stoppats vid import till följd av Elsäkerhetsverkets marknadskontroll. Detta är en minskning med 18 procent jämfört med 2022. Den minskningen beror framförallt på att färre produkter har stoppats i tullkontroller än föregående år.

Produkter stoppade från marknaden

	2023	2022	2021
Antal produkter som stoppats från marknaden*.	266	323	1 290

* Omfattar beslutstyperna Försäljningsförbud och Försäljningsförbud med återtag i tabellen "Marknadskontrollerade produkter fördelade på beslut"

Marknadskontrollerade produkter fördelade på beslut

	2023	2022	2021
Inga krav på åtgärder			
Avslut utan anmärkning/åtgärd	69	63	87
Avslut med anmärkning	50	92	61
Försäljningsförbud			
Försäljningsförbud	244	302	1 262
Frivilliga åtgärder motsvarande försäljningsförbud	16	14	8
Försäljningsförbud med återtag			
Försäljningsförbud med återtagande från slutanvändare	1	2	9
Frivilliga åtgärder motsvarande återtag från slutanvändare	5	5	11
Totalt	385	478	1 438

Balans marknadskontrollärenden

	2023	2022	2021
Öppna ärenden vid årets början	87	69	99
Ärenden som bytt klassificering	1	0	0
Startade ärenden under året	181	255	276
Avslutade ärenden under året	194	237	306
Öppna ärenden vid årets slut	73	87	69

Fokusområden

Delar av Elsäkerhetsverkets marknadskontroll bedrivs i planerade insatser där syftet är att nå de mål som Elsäkerhetsverket har prioriterat. Att arbeta med marknadskontroll i planerade insatser underlättar för att sammanställa och analysera resultaten och bedöma effekten av vår marknadskontroll. Det ger oss också ett underlag för att kommunicera med konsumenter och ekonomiska aktörer. Insatserna drivs dels inom myndigheten och dels i gemensamma projekt med andra myndigheter inom Sverige och EU/EES. Under 2023 har Elsäkerhetsverket arbetat med följande insatser:

Laddboxar

Insatsen med fokus på laddboxar för elfordon som startade 2022 har fått mycket stort utrymme i media under 2023 och har även genererat frågor från konsumenter och företag. Mer information om mediebevakningen finns på sidan 54.

I ett fall saknade laddboxen i stor utsträckning dokumentation som visade att bedömning av överensstämmelse hade genomförts i enlighet med EU:s gemensamma produktregelverk. Efter beslut om försäljningsförbud

och föreläggande att åtgärda befintliga installationer har ärendet överklagats till förvaltningsrätten.

En stor mängd dokumentation som upprättats i efterhand har kommit in till Elsäkerhetsverket och har krävt stora arbetsinsatser för att gå igenom och analysera innebörden av.

Komplexiteten, mängden yttranden och olika kommunikationsvägar gjorde det nödvändigt att skapa en strategi för hur vi skulle jobba vidare i ärendet. Det krävdes också att alla som var inblandade på olika sätt, exempelvis inspektörer, tekniska experter, jurister, kommunikatörer och registratorer hade ett kontinuerligt och väl fungerande samarbete. För att formulera tydliga budskap, med samma innehåll till alla, utsågs ett fåtal talespersoner som arbetade igenom budskapen. För att förenkla för de inspektörer och handläggare som arbetade i svarstelefon var det viktigt att skapa ett underlag med vanliga frågor och svar för att säkerställa en tydlighet i myndighetens svar utåt. Myndigheten har löpande publicerat externa nyheter där det beskrivits hur arbetet framskridit.

Komplexa insatser kräver stora resurser och ett strukturerat arbetssätt för att hantera intresset från allmänhet, företag och media. Energiomställningen innebär också att förändringar går fort, nya produkter och användningen av ny teknik kommer att utvecklas i allt snabbare takt och ställer krav på att utveckla nya arbetssätt. Arbetet har gjort att Elsäkerhetsverket har utvecklat effektiva arbetssätt för att hantera komplexa ärenden. Erfarenheterna har också använts i andra större insatser som påverkat bransch, konsumenter och media.

Luftvärmepumpar

Elsäkerhetsverket ser i sin omvärldsbevakning att höjda elpriser, lågkonjunktur, och vilja att ställa om till miljövänligare uppvärmning är några av anledningarna till att marknaden för luftvärmepumpar ökar. Handlare, konsumenter och intresseorganisationer vittnar om att tillgången på luftvärmepumpar inte motsvarar efterfrågan. När det uppstår en obalans i marknaden ökar risken för att oseriösa aktörer försöker utnyttja läget och att dåliga produkter kan komma ut på marknaden. Elsäkerhetsverket har därför gjort bedömningen att det är relevant att granska produkttypen.

Målet var att genom provning få en ökad kunskap kring elsäkerheten hos denna produkttyp, få kunskap om de aktörer som tillhandahåller luftvärmepumpar samt få bort produkter från marknaden som är farliga eller inte uppfyller lagkraven. Vidare har syftet varit att

öka kunskapen hos aktörerna baserat på vilken typ av brister undersökningen visar. Utifrån resultatet skulle också insatsen kunna leda till aktiviteter för att ge vägledning till konsumenter.

De produkter som valdes ut för kontroll var i det lägre prissegmentet av luftvärmepumpar, där ett antal för oss hittills okända varumärken har etablerat sig på den svenska marknaden. Totalt köptes 10 modeller av värmepumpar in från olika e-handelsföretag och skickades vidare för provning. Inga av de provade produkterna uppvisade några tekniska brister som kan resultera i elsäkerhetsrisker, däremot fanns mindre brister i manualerna och i EU-försäkrans utformning. Undersökningen visar att produktgruppen överlag uppfyller de krav som regelverket ställer. Det finns inga indikationer på att det föreligger några elsäkerhetsrisker för denna typ av produkt eller att det är en ökad risk för varumärken i den lägre prisklassen.

Alla ärenden kunde avslutas utan att vi behövde underrätta med risk för föreläggande om rättning eller försäljningsförbud.

Produkterna visade sig vara bra märkta, dock visar utredningen på vissa brister i produkternas manualer och att EU-försäkran i vissa fall inte är korrekt utformad. Det var inga stora brister och vi kan se att det finns spårbarhet från produkt till EU-försäkrans. Av samtliga kontrollerade modeller var det endast en produkt som inte hade några brister alls.

Många av bristerna i EU-försäkrans beror på att tillverkaren har svårt att göra gränsdragningar i lagstiftningen när de valt att skicka med ett inkopplingsbart trådlöst anslutningsdon, så kallad dongle, som möjliggör wifi-anslutning för produkten. En produkt som levereras med en radiosändare innebär att produkten som helhet faller under radioutrustningsdirektivet (RED).

Om produkten istället säljs utan radiosändare omfattas den istället av lågspännings-(LVD) och EMC-direktiven. Det är viktigt att veta vilket alternativ som gäller då detta påverkar den tekniska dokumentationen och hur provningar ska genomföras. Vill man som tillverkare kunna sälja produkten både med och utan en radiosändare behöver den också deklarerats för två olika modeller. En modell för RED och en modell för LVD/EMC.

LED-lysrör

Lysrör är en vanlig typ av ljuskälla som till exempel används i industrilokaler och offentliga miljöer men som även finns i privata bostäder. Det finns omkring 17 miljoner lysrörsarmaturer i Sverige idag.

Under 2023 har T5-lysrör, T8-lysrör och kompakt-lysrör börjat fasas ut från marknaden enligt ett beslut från EU. Anledningen är dels att lysrören innehåller kvicksilver och dels att de inte är lika energieffektiva som ljuskällor som använder LED-teknik. Utfasningen kommer att göras över fem år och meningen är att lysrören ska ersättas av LED-alternativ.

Det betyder att det så småningom inte längre kommer att gå att köpa lysrör som innehåller kvicksilver. De lysrör som är i bruk och som finns i lager kan dock fortsätta att användas och säljas.

Enligt uppgift från Energimyndigheten så beräknas de nya kraven för belysning från och med år 2030 spara cirka 42 TWh årligen inom EU. I den beräkningen ingick inte utfasningen av T5-lysrör så besparingen kommer därför att kunna bli ännu större.

Det finns i huvudsak två typer av LED-lysrör på marknaden; retrofit LED-lysrör och direktmatade LED-lysrör. De ersätter i huvudsak T8- och T5-lysrör i lysrörsarmaturer med sockel G13 eller G5.

Elsäkerhetsverket vill med den här marknadskontrollinsatsen säkerställa att ändringen från traditionella lysrör till LED-lysrör inte negativt påverkar säkerheten eller EMC-egenskaperna hos produkter och anläggningar. EMC, elektromagnetisk kompatibilitet, innebär att elektriska produkter ska kunna fungera tillsammans utan att störa varandra. Undersökningen utgör en del av myndighetens satsning på utökad marknadskontroll med avseende på elektromagnetisk kompatibilitet (EMC).

Syftet med insatsen har varit att genomföra marknadskontroll av LED-lysrör av retrofittyp för att kartlägga eventuella brister hos produkttypen och få bort farliga eller störande produkter från marknaden.

Syftet med marknadskontrollinsatsen har också varit att ta fram och kommunicera ut rekommendationer kring vad de aktörer som står i begrepp att byta från traditionella lysrör till LED-lysrör behöver tänka på, för att inte negativt påverka säkerhet eller störningsfrihet.

Totalt köpte myndigheten in 14 stycken T8 LED-lysrör av retrofit typ, det vill säga rör avsedda att användas i en traditionell lysrörsarmatur utan att någon modifiering av armaturen görs.

Resultatet av vår undersökning visade inte på några EMC-brister hos LED-lysrören och inte heller på några tekniska elsäkerhetsbrister. Däremot finns omfattande märkningsbrister när det gäller den märkning som specifikt krävs enligt den standard som gäller för

retrofit LED-lysrör. Vi ser även att det finns vissa brister i tillverkarens EU-försäkran om överensstämmelse och i produkternas dokumentation. Samtliga provade LED-lysrör hade någon form av märkningsbrist och/eller brister i dokumentationen.

Gemensamma projekt

JAHARP2020 Triplet avslutades i maj. Där ingick JAHARP2020-2 WP1 om torktumlare i vilket Elsäkerhetsverkets hade projektledarrollen, och JAHARP2020-3 WP3 om USB-laddare där Elsäkerhetsverket deltog. För torktumlarna var syftet att undersöka ansamling av ludd i maskinerna. Detta då det förekommit många bränder, framför allt i Storbritannien, då ludd ansamlats över tid i torktumlare. För detta konstruerades ett icke standardenligt prov i projektet, men uppenbarligen har tillverkare av torktumlare redan på eget initiativ förbättrat sin design då det inte förekom några problem med ludd i maskinerna vid test. De få fel som hittades rörde primärt skydd mot inträngande av väta och otillräcklig jordning.

JAHARP2022 drog igång officiellt i september och ska pågå under två år. Där deltar Elsäkerhetsverket i JAHARP2022-03 E-car charging stations/cables och i JAHARP2022-02 Ancillary solar equipment. JAHARP2022 är en samling marknadskontrollprojekt som hanteras av Prosafe.

JAHARP2022-02 Ancillary solar equipment startades upp under 2023 och förväntas pågå under 2024. Sju länder deltar i detta projekt som kommer att röra väx-elriktare och optimerare med avseende på EMC. Det primära målet med projektet är att få bort produkter som inte uppfyller kraven i direktivet. Ett annat mål med projektet är att utveckla gemensamma metoder, god praxis för marknadskontroll och synergier med relevanta intressenter som tillverkare, bransch och standardisering. Just nu pågår en sammanställning av testmetoder för en kommande upphandling av tester.

För JAHARP2022-03 har ett uppstartsmöte hållits samt ett möte kring vilken provning vi vill genomföra. En uppmaning till provhus att anmäla intresse inför upphandling har gått ut med svarstid i början på januari 2024. Vad som framkommit hittills är också hur olika långt utbyggnaden av infrastruktur för laddning av elektriska fordon kommit i olika länder där de nordiska länderna ligger långt fram i utvecklingen.

Elsäkerhetsverket har även deltagit i ett projekt direkt under EUPCN-nätverket. Projektet startade i juni och tillsynsfasen avslutas vid årsskiftet. Projektets syfte är att

undersöka hur många av de produkter som säljs i EU via plattformshandel, faktiskt uppfyller EU:s minimikrav om att det ska finnas en ansvarig person/organisation i EU för alla produkter som sätts på marknaden här. De resultat vi fått visar att så oftast inte är fallet. Tyvärr saknar vi möjligheter att ingripa mot företag som inte finns i Sverige eller EU men vissa handelsplattformar har tagit bort den annons vi anmärkt på frivilligt. Data för samtliga deltagande länder och produktområden ska nu sammanställas av projektgruppen inom EUPCN.

CASP2022 – Luftrenare, avslutades under 2023 och genomfördes inom ramen för CASP2022, och fyra länder inom EU deltog. Tidigare har ozon främst använts i professionella sammanhang, exempelvis i miljöer som sjukhus och byggnadssanering. Efter pandemin har produkter med ozon ökat med den nya nischen att vi kan använda dem i våra hem. Detta har föranlett att ett projekt genomfördes inom EU, då ozon klassas som en farlig gas. Samtliga testade produkter överskred gränsvärde för nivåer av ozon och det fanns även brister i elsäkerhet. Projektet har resulterat i att farliga produkter har tagits bort från marknaden och att kunskapsnivån har ökat om ozon, både internt på myndigheten och hos konsumenter. Det har också gett ett underlag för framtida samarbete med Kemikalieinspektionen.

CASP2022 – Reseadaptrar, avslutades under 2023 och genomfördes även det inom ramen för CASP2022, och åtta länder inom EU deltog. Reseadaptrar står för en stor del av de varningar som finns i Safety Gate. Risk för elchock anses vara hög vid användning av en sådan som inte uppfyller de krav som finns. 79 procent av de reseadaptrar som köptes in i projektet klarade inte kraven. Exempel på brist är avsaknad av koppling till jord, eller att man kan åsidosätta jord, vilket gör att den produkt man ansluter är helt oskyddad vid felfall. Av de produkter som Sverige köpt in har de flesta återtagits på frivillig väg av berörda aktörer.

NKS-ATEX – Projektet om kabelgenomföringar avslutades under hösten 2023. Det genomfördes inom ramen för det nordiska samarbetet NKS-ATEX. Kabelgenomföringar används i stort sett i alla tänkbara miljöer och installationer där explosionsfarlig miljö finns. Formell granskning utfördes av respektive myndighet, och fysiskt test utfördes på ett kontrakterat testlab. Resultatet visade att enbart 56 procent av produkterna hade en korrekt EU-försäkran och att 78 procent saknade korrekt språk i bruksanvisningen. Samtliga mindre kabelgenomföringar i plast klarade inte heller hållbarhetsprov utan sprack vid provningen. En dialog med standardiseringen inom EU för att förmedla problematiken kommer att startas för att bristerna på sikt ska minskas.

Samarbete

Elsäkerhetsverket har utöver de gemensamma marknadskontrollprojekten ovan också deltagit i samarbeten med olika myndigheter, branschorganisationer och andra aktörer. Elsäkerhetsverkets nationella och internationella samarbeten beskrivs nedan.

Nationella samarbeten

Elsäkerhetsverket deltar löpande i samarbeten som arrangeras av eller tillsammans med andra myndigheter:

- Marknadskontrollrådet
- Marknadskontrollrådets arbetsgrupp E-handel
- Marknadskontrollrådets arbetsgrupp för utvecklad omvärldsbevakning
- Marknadskontrollrådets arbetsgrupp Din Produkt Ditt Ansvar
- Forum för tullrelaterade frågor (Tullverket)
- Myndighetssamverkan Leksaker (Konsumentverket, Kemikalieinspektionen och Elsäkerhetsverket)
- Myndighetssamverkan Radioutrustning/EMC (Post- och telestyrelsen och Elsäkerhetsverket)
- Myndighetssamverkan Gasapparater (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)

Elsäkerhetsverket har deltagit i Marknadskontrollrådets gemensamma utbildnings- och seminariedag ”Din Produkt Ditt Ansvar” som är ett tillfälle för företag att träffa marknadskontrollmyndigheterna, lyssna på seminarier och ställa frågor. Seminariet gavs i Göteborg och Malmö och Elsäkerhetsverket berättade om hur ekonomiska aktörer kan arbeta med regellevnad vid utveckling av ny teknik och vilka regelverk som omfattar elektriska produkter.

Elsäkerhetsverket har tillsammans med Kemikalieinspektionen och Konsumentverket också deltagit i en gemensam informationskampanj inom myndighetssamverkan leksaker. Under hösten har två checklistor för att uppmärksamma brister med begagnade leksaker tagits fram, dels för privatkonsumenter och dels för företag. Ett pressmeddelande skickades ut av Kemikalieinspektionen där de risker som kan uppstå med begagnade leksaker beskrivs, exempelvis att material åldras och gamla leksaker kan gå sönder. Smådelar kan lossna så barn kan sätta dem i halsen. Gamla leksaker i mjukplast kan innehålla hormonstörande ämnen. Batteriluckor kan vara för lätta att pilla upp och sladdar kan ha sprickor. Huvudbudskapet med kampanjen var att den som säljer och köper begagnade leksaker behöver hålla koll och göra säkra val.

Utöver detta har Elsäkerhetsverket under 2023 deltagit i enstaka samarbeten med Kemikalieinspektionen, Konsumentverket, Post- och telestyrelsen, Energimyndigheten, Arbetsmiljöverket och Transportstyrelsen med flera. Exempelvis har Elsäkerhetsverket tillsammans med Kemikaliemyndigheten och Konsumentverket arbetat med effekterna av marknadskontrollen och utbytt erfarenheter av metoder. Metoder för marknadskontroll har också diskuterats med Transportstyrelsen och Arbetsmiljöverket. På Elmässan arrangerade Elsäkerhetsverket en paneldiskussion om EMC tillsammans med Försvarsmakten, FMV och Svensk Elstandard samt deltog tillsammans med Energimyndigheten i ett föredrag om LED-lysrör.

Även samarbeten med ekonomiska aktörer sker när det passar i verksamheten. Vi har dessutom löpande samarbete med Tullverket när det gäller importkontroll av elektriska produkter.

Internationella samarbeten

Elsäkerhetsverket deltar i en rad nordiska och europeiska samarbeten kring marknadskontroll. I EU sker det framför allt i olika AdCo (Administrative Cooperation Groups), som är arbetsgrupper från de olika ländernas marknadskontrollerande myndigheter. Elsäkerhetsverket deltar i LVD-AdCo (Lågspänningsdirektivets arbetsgrupp), där elsäkerhetsverkets medarbetare är ordförande, EMC-AdCo (samarbetsgruppen inom direktivet för Elektromagnetisk kompatibilitet), ATEX-AdCo (samarbetsgruppen inom direktivet för Elektrisk utrustning i explosiv miljö), NSS-MK (Nordiska kommittén för samordning av elektriska säkerhetsfrågor, arbetsgruppen om marknadskontroll) samt NKS-ATEX (Nordisk komité för samordning av säkerhetsfrågor rörande explosionsfarliga områden) där samverkan sker inom området explosionsfarliga miljöer och avsedd utrustning.

Genom ordförandeskapet i LVD-AdCo är Elsäkerhetsverket också representerade i EUPCN (EU Product Compliance Network).

Elsäkerhetsverket har också en medarbetare som är styrelseledamot i PROSAFEs styrelse. PROSAFE (The Product Safety Forum of Europe) är en icke vinstdrivande organisation för marknadskontrollmyndigheter och inspektörer från hela EES. Dess huvudsakliga mål är att förbättra säkerheten för användare av produkter och tjänster i Europa. PROSAFE driver ett antal marknadskontrollprojekt inom EU för EU-kommissionen, exempelvis JAHARP.

Medverkan i standardiseringen för elektrisk utrustning och apparater redovisas under verksamhetsgrenen Standardisering.

Verksamhetens kostnader

Kostnader för prestationer och aktiviteter

	2023	2022	2021
Tillsyn Elektrisk materiel	10 752	9 784	9 866
Övriga kostnader*	3 188	2 505	1 275
Kostnad (tkr)	13 940	12 289	11 141

* Sammanslagning enligt beskrivning på sidan 9.

Verksamhetens kostnader har ökat 2023. Det beror i första hand på ökade personalkostnader.

Även kostnaderna för provning har varit högre under 2023 dels på grund av ett högre kostnadsläge, men också för att vi har gjort satsningar på dyrare provningar av komplexa produkter, exempelvis EMC-provning av LED-lysrör i flera typer av armaturer och elsäkerhetsprovning av luft-luftvärmepumpar.

Analys och bedömning

Målet för marknadskontrollen är att produkterna som är släppta på marknaden uppfyller kraven på elsäkerhet och störningsfrihet. Arbetet inriktar sig på Elsäkerhetsverkets strategiska mål kring handeln med elektriska produkter och allmänhetens kunskap om farorna med el. Särskilt fokus riktas också mot kontroll av nya produkter inom energiomställningen.

Elsäkerhetsverkets bedömning är att marknadskontrollen har effekt på arbetet i riktning mot Elsäkerhetsverkets vision, trygg och störningsfri el. Ett antal aktiviteter har genomförts dels med inriktning enligt Elsäkerhetsverkets strategi, dels med inriktning enligt den nationella strategin för marknadskontroll.

Mål 1: Det finns en ökad kännedom hos allmänheten om ansvaret för elanläggningar och faror med el

Antalet anmälningar om produkter med brister inlämnade av allmänheten har ökat med 52 procent jämfört med året innan. Ökningen består till allra största delen av anmälningar om laddboxar i ett pågående ärende.

Det stora mediaintresset för Elsäkerhetsverkets arbete med laddboxar har bidragit till målet att öka allmänhetens kännedom om ansvaret för elanläggningar och faror med el.

Mål 4: Energiomställningen och användningen av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt

Den stora arbetsinsatsen som krävts för laddboxärendet har inneburit att färre andra ärenden har kunnat utföras. Elsäkerhetsverket ser dock att de kommunikativa insatserna som genomförts har lett till ett mycket stort intresse för de säkerhetsfrågor som myndigheten ansvarar för. I allt större utsträckning har myndigheten nått ut till branschmedia och företag och det har också skett en stor ökning när det kommer till företagens intresse för regelverket i våra frågor och svar.

Som ett led i Elsäkerhetsverkets arbete för bättre elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) har marknadskontrollen ökat antalet provningar gällande EMC. I vissa planerade marknadskontrollinsatser har produkter provats både gällande EMC och elsäkerhet, dels för att få en bredare förståelse för vilka typer av produkter som orsakar störningar, men också för att få bort produkter som orsakar störningar från marknaden. Det som har framkommit vid provningarna är att konsumentprodukter, hushållsmaskiner, laddare och belysningsprodukter, inte orsakar störproblem utan de allra flesta klarar kraven på EMC.

Under 2023 har två planerade insatser under mål 4 genomförts, förutom enskilda ärenden. Insatserna med luftvärmepumpar och LED-lysrör omfattar båda produkter som använder energieffektiv teknik. Även laddboxar är produkter som sorterar in under Mål 4.

Laddboxar

Ärendet har rönt stort intresse hos ekonomiska aktörer, konsumenter och användare och inte minst hos media. När det gäller medieintresset är det främst branschmedia som gett stort utrymme till ärendet, Elsäkerhetsverkets arbete med marknadskontroll och företagens arbete med bedömning av överensstämmelse. Genom det stora medieintresset har Elsäkerhetsverket i större utsträckning är vad som är vanligt nått ut till de ekonomiska aktörerna med budskap och information om EU:s gemensamma produktregelverk.

Luftvärmepumpar

Även om det fanns brister hos produkterna var det inga brister som var av allvarlig karaktär. Man kan snarare tolka bristerna som sådant att det kan vara svårt för tillverkaren att bedöma vilket regelverk produkten faktiskt tillhör. I många fall har man valt att överkompensera och skrivit in fler direktiv i EU-försäkran än vad som är rätt. Sammantaget ger detta oss en indikation på att

Elsäkerhetsverket behöver informera tillverkare mer om gränsdragningar mellan olika lagstiftningar.

En stor del av de produkter som säljs på den svenska marknaden har en ursprungstillverkare i tredje land vilket alltså indikerar att det är vanligt förekommande att en tillverkare rebrandar sina produkter. Det vill säga att man sätter sitt varumärke på en befintlig produkt. Här kan vi se att de som jobbar på detta sätt har olika god kännedom om regelverket. Även om produkten är tekniskt bra så finns det stora skillnader i den administrativa dokumentationen för produkterna. För denna produkttyp ser vi inte att det föreligger någon större risk att vissa tillverkares bristande kunskap kring regelverkets krav, medför att farliga produkter kommer in på marknaden. Däremot ser vi att det finns en generell risk för andra produkttyper som sätts på marknaden genom så kallad rebranding.

LED-lysrör

Under 2022 genomförde Elsäkerhetsverket en planerad insats med T8 LED-lysrör och 2023 kontrollerades T5 LED-lysrör. Under 2023 har de båda insatserna resulterat i ett gemensamt seminarium med Energimyndigheten på Elfack-mässan och Elsäkerhetsverket har också hållit ett föredrag på Ljusdagen för belysningsbranschen. Dessutom har insatsen resulterat i ett etablerat samarbete då Elsäkerhetsverket 2023 även skickade LED-lysrör till Energimyndigheten för kontroll av energimärkning och energiprestanda.

Efter insatsen publicerades nyheter på Elsäkerhetsverkets webbsida och i nyhetsbrevet. Media har uppmärksammat arbetet kring LED-lysrör och Elsäkerhetsverket bedömer att vi har nått ut till bransch och konsumenter med resultat och information.

Mål 5: Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt

Under 2023 har antalet anmälningar från Tullverket fortsatt att minska från det mycket höga antalet 2021. Enligt Tullverket beror det på en viss minskning av inflödet av elektriska produkter men i stor utsträckning på ökat fokus på varor som används i den grova kriminaliteten. Trots minskningen i antal ärenden har ändå antalet enskilda produkter ökat då varje stoppad sändning omfattar fler produkter. Elsäkerhetsverket är en av de marknadskontrollerande myndigheterna som har flest ärenden i samarbetet med Tullverket. Totalt sett har över 650 000 enskilda produkter stoppats i samarbete mellan marknadskontrollmyndigheterna och Tullverket under 2023, vilket har en stor effekt på mängden farliga och bristfälliga produkter på marknaden.

För Elsäkerhetsverkets del är samarbetet viktigt dels för att det förhindrar att produkter med brister når konsumenterna men också för att det är en viktig del i myndighetens omvärldsbevakning. Det gör att Elsäkerhetsverket hittar ekonomiska aktörer där vi kan fortsätta att arbeta för att nå effekter på längre sikt. Det kan exempelvis röra sig om marknadskontroll eller erbjudanden om utbildning gällande hur ekonomiska aktörer ska arbeta med uppfyllande av regelverket. Samarbetet går även i andra riktningen genom att produkter och aktörer som Elsäkerhetsverket hittar i marknadskontrollen lämnas vidare till Tullverket, i form av tips som förhoppningsvis leder till ökad precision i nya ingripanden. Tullingripanden är en mycket effektiv åtgärd eftersom när bristfälliga produkter hittas i kontrollerna, då stoppas alla enskilda exemplar och når inte ut på marknaden.

Elsäkerhetsverket har under 2023 fortsatt att arbeta med planerade insatser som är tematisk marknadskontroll. Det kan exempelvis innebära att samma typ av produkt kontrolleras hos ett antal aktörer, att en aktörstyp granskas eller att ett handelsmönster kontrolleras genom köp av produkter. Syftet kan vara att titta på produktsäkerheten för att få bort farliga produkter från marknaden. Det kan också vara att kontrollera hur marknaden efterlever de administrativa kraven som gäller dokumentation och spårbarhet. En planerad insats gör också att det är lättare att kommunicera resultaten till bransch och konsumenter. Elsäkerhetsverket ser effekterna av planerade insatser både som ett ökat antal frågor från konsumenter och företag, men också i ett ökat medietresse, med många frågor, stort utrymme och intervjuer.

Under 2023 har två nya medarbetare anställts och en avslutat sin anställning. Introduktion av nyanställda är viktigt och kräver målmedvetet arbete men innebär också att resurser tas från annan verksamhet. Detta har också bidragit till färre ärenden under året som gått. Dessutom har provningskostnaderna stigit som en följd av kostnadsökningarna som har drabbat alla områden, även produkter för marknadskontroll, resor och andra kostnader i verksamheten har stigit.

När det kommer till beslut i tillsynen fortsätter frivilliga åtgärder att vara en stor andel. För företagen är möjligheten att vidta frivilliga åtgärder fördelaktig eftersom de då har möjligheter att kommunicera åtgärden på ett för konsumenterna mer positivt sätt. Företagen tar ett tydligt ansvar för produktsäkerheten, lär sig och utvecklar egna processer på ett positivt sätt. Detta har på längre sikt en positiv påverkan på Mål 5 – Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt.

Luftrenare

Elsäkerhetsverket har deltagit i det EU-gemensamma tillsynsprojektet CASP 2022 som gäller luftrenare för hemmabruk med Ozon. Forskare och myndigheter uttrycker allt större oro över de potentiella farorna som ozon kan utgöra för människors hälsa, men även riskerna för att elektronik förstörs med risker för brand och strömgenomgång. Kemikalieinspektionen, Giftinformationscentralen och vården har samarbetat och den samlade bilden är att ozon orsakar en del förgiftningsfall varje år. En stor ökning har observerats efter pandemin och produkttypen har snabbt ökat, från att för några år sedan främst använts i sanering efter brand och mögel, till att bli en produkt som säljs för att ta bort lukt, virus och bakterier i hem, där människor samtidigt vistas och sover. Intresset har varit stort i media, men också bland konsumenter. Antalet frågor i myndighetens svarstjänst har ökat och Elsäkerhetsverket har haft bra samarbeten med andra myndigheter och organisationer. Myndigheten kan konstatera att luftrening är ett ämne som engagerar konsumenter och därmed lockar företag att utveckla nya produkter. Elsäkerhetsverket har också kontrollerat enstaka produkter som använder UV-ljus för att desinficera luft och ytor. Den här typen av produkter bygger på att mikroorganismer bryts ner och kan därmed också vara farliga för människor.

Självskattningsformulär

Elsäkerhetsverkets självskattningsformulär för importörer att skatta sina kunskaper inom regelverket, lanserades under slutet av året och nådde de första två veckorna över tre hundra fullföljda tester. Det finns också möjlighet för deltagarna att lämna kommentarer på testet som är i formen av ett quiz. Kommentarererna är till allra största delen positiva och här följer några exempel:

"Bra att ha ett test som flera inom företaget kan testa sig på."

"Bra! Uppskattar dessa quiz väldigt mycket och de hjälper till att hålla uppe intresset för att jobba mot en högre elstandard i Sverige."

"Skapa flera tester till oss och i olika ämnen inom EL-området."

"Kul test, ni borde göra mer om andra områden."

"Ett bra test för både privatperson och importör när det gäller att importera produkter."

"Bra och kluriga frågor. Bra att kolla sina kunskaper. Kul test."

Elsäkerhetsverkets bedömning är att test och quiz är ett bra och kostnadseffektivt sätt att väcka tankar och intresse för elsäkerhetsfrågor och nå ut med budskap kring elsäkerhet. Det är en bra form för att locka till fortsatt kunskapsinhämtning, anmäla sig till en utbildning, se en utbildningsfilm eller läsa myndighetens broschyrer.

Nationell strategi för marknadskontroll

Elsäkerhetsverket har tillsammans med de andra marknadskontrollerande myndigheterna ett uppdrag att genomföra regeringens nationella strategi för marknadskontroll, med följande mål:

Effektivare kontroll

Utveckling av omvärldsbevakning och marknadsanalys
Elsäkerhetsverkets marknadskontroll arbetar kontinuerligt med att utveckla och strukturera omvärldsbevakningen, bland annat genom att arbeta med att beskriva metoder och rutiner, samt genomgångar av aktuella uppslag.

Effektivare kontroll av e-handel

Ett stort antal av de produkter som väljs ut för marknadskontroll köps in via e-handel, därmed blir våra metoder effektivare och vi arbetar med ett ständigt lärande och med en kontinuerlig metodutveckling när det gäller e-handel.

Förbättrad metodutveckling

Under 2023 har Elsäkerhetsverket arbetat enligt en ny rutin för marknadskontroll som infördes i januari. Rutinen har visat sig vara väl genomtänkt och tillsammans med uppdaterade bilagor fungera mycket väl i verksamheten och är ett bra stöd för inspektörer, så väl erfarna som nyanställda. Inom marknadskontrollen har myndigheten också fortsatt att utveckla arbetssättet med planerade insatser och en ny vägledning för planering och genomförande har gjort arbetet ännu mer effektivt.

Anpassning till ny teknik

Ett antal planerade marknadskontrollinsatser har genomförts som undersökt användningen av ny teknik i produkter för energiomställningen, här kan nämnas luft-luft-värmepumpar, LED-lysrör och billaddare. Vi följer också arbetet med utveckling av AI-verktyg, så väl hos andra svenska myndigheter som det arbete som sker under EU-kommissionen, för att effektivisera marknadskontrollen.

Utökad samarbete

Utökad samarbete mellan marknadskontrollmyndigheterna och Tullverket

Elsäkerhetsverket har fortsatt det framgångsrika samarbetet med tullverket och finslipar rutiner och mallar för att kontrollerna ska fungera på ett enkelt och smidigt sätt för både Elsäkerhetsverket och Tullverket, men också för den part i ärendet som fått sina produkter stoppade i kontrollen.

Utökad samarbete mellan marknadskontrollmyndigheter

Elsäkerhetsverket fortsätter att söka samarbeten med andra myndigheter. Det finns ett väl utvecklat samarbete med Kemikalieinspektionen, Post- och telestyrelsen, Konsumentverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Swedac och Energi-myndigheten. Utöver det finns mindre samarbeten med Trafikverket och Arbetsmiljöverket.

Utökad samarbete med andra medlemsstater

Elsäkerhetsverket arbetar aktivt inom AdCo-grupperna för de direktiv myndigheten har marknadskontrollansvar. Dessutom deltar vi i ett antal EU-gemensamma marknadskontrollprojekt inom samarbetena CASP och JAHARP.

Ökad kunskap

Utbildnings- och informationsinsatser

Under 2023 har Produktavdelningen genomfört två utbildningstillfällen för importörer, utbildningen har dessutom filmats och setts av ett hundratal personer. För att importörer lättare ska kunna få en indikation på sin kunskapsnivå har ett webbquiz utvecklats. Quizet består av enklare frågor och tar en kort stund att genomföra. Dessutom har vi genomfört två utbildningstillfällen om EMC, även den utbildningen har filmats och setts av ett hundratal personer. Utöver ovanstående har vi deltagit i ett antal seminarier för ekonomiska aktörer som andra arrangerat.

Öka kunskapen hos barn och unga

Projektet Barn och Unga, som beskrivs närmare i avsnittet Information, har under 2023 levererat den första fasen med utbildningsmaterial för årskurs 4-6.

Marknadskontrollens effekter

Marknadskontrollen har under det gångna året haft flera ärenden och insatser som väckt intresse hos ekonomiska aktörer, användare och media. Mängden telefon- och skriftliga frågor har ökat, det har också trafiken på Elsäkerhetsverkets webbplats och mängden intervjuer med medarbetarna.

Intresset indikerar att marknadskontrollen har effekter när det kommer till Elsäkerhetsverkets arbete mot visionen om trygg och störningsfri el, i synnerhet mot mål 1 och mål 5. Det vill säga att det finns en ökad kännedom hos allmänheten om ansvaret för elanläggningar och faror med el respektive att handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt. Det indikeras genom ett ökat intresse för att söka information om regelverket och om ansvarsfrågor.

Verksamhetslogik Tillsyn av elektrisk utrustning

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och vara en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. Vi beskriver på nästa sida ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom verksamheten Tillsyn av elektrisk utrustning.

Verksamhetslogik Tillsyn av elektrisk utrustning

Projekt/ uppdrag	Förut- sättningar	Aktiviteter	Prestationer	Effekter	Effekter	Effekter/ slutmål
<ul style="list-style-type: none"> • Marknads-kontroll av värmepumpar, typen luft-luft i syfte att kontrollera elsäkerheten hos denna produkt • Öka kunskaperna hos aktörerna kring regelverket 	<ul style="list-style-type: none"> • Två projekt-deltagare från Avdelningen för produkter • Budget inom avdelningen för produkt för provning och inköp 	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbete mellan avdelningarna Produkter och Anläggning • Gemensam kontroll i anläggningar • Dokumentationskontroll 	<ul style="list-style-type: none"> • Beslut • Utveckling av webb-information • Återkoppling i standardiseringsarbetet 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad kunskap internt • Ökad kunskap hos aktörerna genom våra beslut 	<ul style="list-style-type: none"> • De produkter som finns på marknaden uppfyller säkerhetskraven • De ekonomiska aktörerna känner till regelverket 	Mål 4 och 5*
<ul style="list-style-type: none"> • Marknads-kontroll av LED-lysrör av retrofit-typ i syfte att kontrollera att dessa uppfyller EMC- och säkerhetskrav 	<ul style="list-style-type: none"> • Fyra deltagare från avdelningen för produkter • Budget inom avdelningen för produkt för provning och inköp 	<ul style="list-style-type: none"> • Marknads-kontroll fysisk i butik samt på internet • Inköp • EMC-provning • Elsäkerhetsprovning 	<ul style="list-style-type: none"> • Beslut • Rapport • Nyhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Få bort farliga eller störande produkter från marknaden • Ökad kunskap internt • Ökad kunskap hos aktörerna genom våra beslut • Ökad kunskap hos branschen genom nyhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Återkoppling till standardiseringen gällande potential för sammanlagrings-effekter • Ökad kunskap om energibesparing vid enbart byte till retrofit-rör jämfört med konvertering av armaturer 	Mål 4 och 5*
<ul style="list-style-type: none"> • Marknads-kontroll av laddboxar för att kontrollera att dess uppfyller gällande säkerhetskrav samt att kontrollera tillverkarnas kännedom om regelverket för produkt-typen 	<ul style="list-style-type: none"> • Två deltagare från avdelningen för produkter • Budget inom avdelningen för produkt för provning och inköp 	<ul style="list-style-type: none"> • Marknads-kontroll • Inköp • Elsäkerhetsprovning • Kontroll av dokumentation samt märkning 	<ul style="list-style-type: none"> • Beslut • Rapport • Nyhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Få bort farliga produkter från marknaden • Ökad kunskap internt om laddboxar • Ökad kunskap hos aktörerna genom våra beslut • Ökad kunskap hos branschen och allmänheten genom nyheter och information 	<ul style="list-style-type: none"> • De produkter som finns på marknaden uppfyller säkerhetskraven • De ekonomiska aktörerna känner till regelverket 	Mål 1, 4 och 5*

Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störningsfri el

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

Behörighet och tillstånd

Verksamhetsområdet *Behörighet och tillstånd* är uppdelat i två verksamheter: *Drifttillstånd samt remisser om koncessioner* och *Behörighet för elinstallationsarbete*.

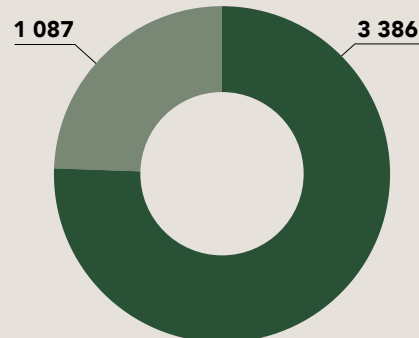
Enligt myndighetens instruktion (2007:1121), elsäkerhetslagen (2016:732) och elsäkerhetsförordningen (2017:218) samt förordningen (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer ska Elsäkerhetsverket

- meddela auktorisation att utföra elinstallationsarbete, med stöd av bestämmelser i lag.
- registrera elinstallationsföretag.
- ta emot och handlägga anmälningar från dem som avser att ta en kontaktledning i bruk för drift av järnväg, spårväg, tunnelbana eller elväg, och
- ta emot och meddela tillstånd för ibruktagande av vissa typer av kraftledningar.

Kostnader fördelade på verksamhet (tkr)

Verksamhetsrådets totala kostnader
4 473 tkr.

- Behörighet för elinstallationsarbete
- Drifttillstånd samt remisser om koncessioner

Drifttillstånd samt remisser om koncessioner

Elsäkerhetsverket handlägger ansökningar om drifttillstånd samt anmälningar om ibruktagande av kontaktledning. Elsäkerhetsverket svarar också på remisser om nätkoncessioner och linjekoncessioner samt olika former av samråd kopplade till vår verksamhet.

Ansökan om drifttillstånd

Ledningsinnehavare med koncession måste ha drifttillstånd enligt krav i elsäkerhetsförordningen (2017:218) för att ta i drift en direktjordad högspänningsledning. Starkströmsanläggningar som omfattas av kravet är högspänningsledningar, som ingår i en direktjordad anläggning, där det vid ett enfasigt fel kan uppkomma jordslutningsström med större styrka än 500 ampere. En sådan anläggning får inte tas i bruk innan Elsäkerhetsverket gett tillstånd till det (drifttillstånd). Ledningar undantagna från krav på koncession (till exempel uppsamlingsnät för vindkraftsparker) omfattas inte i nuläget (ELSÄK-FS 2011:3). Ett drifttillstånd får endast meddelas om anläggningen ger betryggande säkerhet mot person- eller sakskada.

Ansökan om drifttillstånd

	2023	2022	2021
Antal avslutade ärenden	46	38	51

Under 2023 har Elsäkerhetsverket avslutat 46 ärenden med ansökningar om drifttillstånd. Antalet ärenden är fler än under 2022 då 38 ärenden avslutades. Antalet ansökningar är helt beroende av i vilken omfattning anläggningsinnehavaren investerar i ombyggnad eller utbyggnad av nya högspänningsledningar och stationer. Ansökningar om drifttillstånd lämnas i huvudsak in till Elsäkerhetsverket via en e-tjänst på webbplatsen.

Anmälan om ibruktagning av kontaktledning

Innehavare av järnvägs-, spårvägs-, tunnelbane- eller elvägar för allmän trafik, ska anmäla till Elsäkerhetsverket att de tänker ta en kontaktledning i bruk. Detta regleras i Elsäkerhetslagen (2016:732).

Anmälan om ibruktagning av kontaktledning

	2023	2022	2021
Antal avslutade ärenden	16	12	17

Antalet anmälningar 2023 var 16 stycken. Det är några fler än föregående år då antalet anmälningar var 12 stycken. Antalet anmälningar som kommer in beror på i vilken omfattning utbyggnad av infrastruktur sker. Anmälningar kommer in till Elsäkerhetsverket genom en e-tjänst på webbplatsen.

Samråd om nya starkströmsanläggningar

Inom verksamheten svarar Elsäkerhetsverket på samråd inför miljöprövningar när innehavare avser att uppföra en starkströmsanläggning som kan anses ha en påverkan på omgivande miljö. Samråden skickas direkt från innehavarna där Elsäkerhetsverket får möjlighet att ge synpunkter.

Antal samrådsärenden gällande nya starkströmsanläggningar

	2023	2022	2021
Antal samrådsärenden	178	129	93

Antalet samrådsärenden under 2023 var 178 stycken. Det är en dubbling jämfört med 2021 och nästan 40 procent mer än föregående år då antalet samrådsärenden var 129 stycken. En ökning kan ses bland nya produktionsanläggningar där solcellsparker står för huvudparten. Men även en ökning kan ses bland ombyggnad eller utökning av regionnät- och stamnätledningar.

Remisser om nätkoncessioner

Inom verksamheten svarar Elsäkerhetsverket på remisser om koncessioner från främst Energimarknadsinspektionen. När ett elnätsföretag ansöker om koncession för område respektive linje hos Energimarknadsinspektionen, får Elsäkerhetsverket ansökan på remiss för att ge synpunkter.

Remisser om nätkoncessioner

	2023	2022	2021
Antal hanterade ärenden	97	162	92

Under 2023 hanterades 97 remisser som innehöll ansökan om ny koncession eller förlängning av befintlig koncession. Det sammanlagda antalet har halverats sedan föregående år då 162 remisser behandlades. Under 2022 arbetade Energimarknadsinspektionen hårt för minska sina ärendebalanser och handläggningstider för koncessionsansökningar vilket gjorde att Elsäkerhetsverket fick ovanligt många remisser att hantera.

Metodutveckling

Under 2023 fortsatte metodutvecklingsarbetet i syfte att stärka enhetlighet, effektivitet och kvalitet i ärendehantering, vilket är viktigt för att kontakten med myndigheten ska upplevas som enkel och smidig för berörda målgrupper.

Även under 2023 har samordningsmöten genomförts med Energimarknadsinspektionen med syfte att fortsätta utveckla så att nödvändig information finns utifrån elsäkerhetsperspektivet, men även kring hur ärendehantering kan utvecklas såväl internt som mellan myndigheterna.

I metodutvecklingsarbetet har ärendeprocesserna genomlysts och handläggningsrutiner och andra typer av metodstöd har tagits fram. E-tjänster, genom vilka anmälningar och ansökningar görs till myndigheten, har förtydligats avseende funktion och information. En specifik mall för samråd kring solcellsparker har tagits fram under 2023.

Kortare ledtider för elnätsutbyggnad

Energimarknadsinspektionen (Ei) fick tillsammans med Lantmäteriet och länsstyrelserna i september 2021 i uppdrag av regeringen att utveckla och testa nya arbetssätt för en koordinerad process för de tillstånd och rättigheter som krävs för att bygga ut eller förstärka det svenska elnätet. Uppdraget redovisades till Klimat- och näringslivsdepartementet i april 2023.

Rapporten remitterades 31 juli, med svarstid 31 oktober. För Elsäkerhetsverkets del så berördes vi av remissprocessen rörande koncessioner. I denna föreslås, som förenkling, att Ei enbart begär in information som myndigheten själv behöver. Detta leder till att den tekniska informationen, i många fall, uteblir tvärtemot de slutsatser och den förenklade hantering som vi arbetat fram inom metodutveckling mellan Ei och

Elsäkerhetsverket. Om förslaget antas kommer Elsäkerhetsverket behöva begära kompletterande information från den sökande vilket ger längre ledtid i den del som vi kan påverka vilket vi också svarar i remissen.

Verksamhetens kostnader

Total kostnad för verksamheten

	2023	2022	2021
Kostnad (tkr)	1 087	994	707

Verksamhetens kostnader för 2023 uppgick till 1 087 tkr. Kostnaderna består främst av nedlagd tid.

Analys av resultat

Genom arbetet med drifttillstånd, anmälan om ibruktagning av kontaktledning och remisser om koncessioner, strävar Elsäkerhetsverket efter att anläggningar ska vara utförda och upprätthålla sådant skick att kraven på betryggande elsäkerhet och störningsfrihet uppfylls. Som verksamhetsnära målsättning strävar Elsäkerhetsverket också efter att skapa en effektiv och smidig kontaktväg mellan myndigheten och ledningsinnehavare. Då ärendetyperna avser en mycket väsentlig funktion i samhället är det relevant att kontakten underlättas.

Utifrån de ambitioner som uttrycks i energiomställningen så bedöms antalet drifttillstånd öka kommande år. Ambitiösa planer på såväl stamnät som regionnät indikerar detta. Även antalet samråd bedöms ligga kvar på en högre nivå.

Beroende på teknikval för elvägar och fortsatt utbyggnad av spårtrafik bedöms även att antalet anmälningar av ibruktagning av kontaktledning kan komma att öka kommande år.

Utifrån formuleringen i föreskriften (ELSÄK-FS 2011:3), har vi noterat under året att kravet enbart omfattar innehavare av nätkoncession. Med nuvarande expansion av till exempel vindkraftparker och den teknikutveckling som följer av detta kan det vid enfasiga fel uppkomma jordfelsströmmar med större styrka än 500 ampere vid dess högspänningsledning, som faller under undantagen för koncession. En justering så att det elsäkerhetstekniska syftet uppfylls oavsett undantag från krav på koncession ligger med i regelgivningsplanen.

MÅL 4: Energiomställningen och användningen av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt

I diskussioner, i samband med drifttillståndsansökningar och andra avstämningar, indikerar elnätsföretagen att de genom såväl förstärkningsåtgärder och

driftförändringar som nybyggnation av ledningar kan komma att behöva söka fler tillstånd de kommande åren. Antalet remisser om koncessioner minskade i princip till hälften under året och orsaken till det tros vara Energi-marknadsinspektionens insats under 2022 med att komma ikapp med inestående ärenden. Den volym som hanterats under 2023 kan nog anses vara av normal karaktär. Antalet ansökningar om drifttillstånd och anmälningar om ibruktagning av kontaktledningar ökade svagt, men som nämnts ovan så är det sannolikt att detta antal kan komma att öka ytterligare under kommande år.

Vi kan också se att antalet samråd har ökat kraftigt från 129 avslutade ärenden 2022 till 178 under 2023, bland annat kopplat till solcellsparkar. Mycket tyder på att denna högre nivå kommer bestå under de kommande åren.

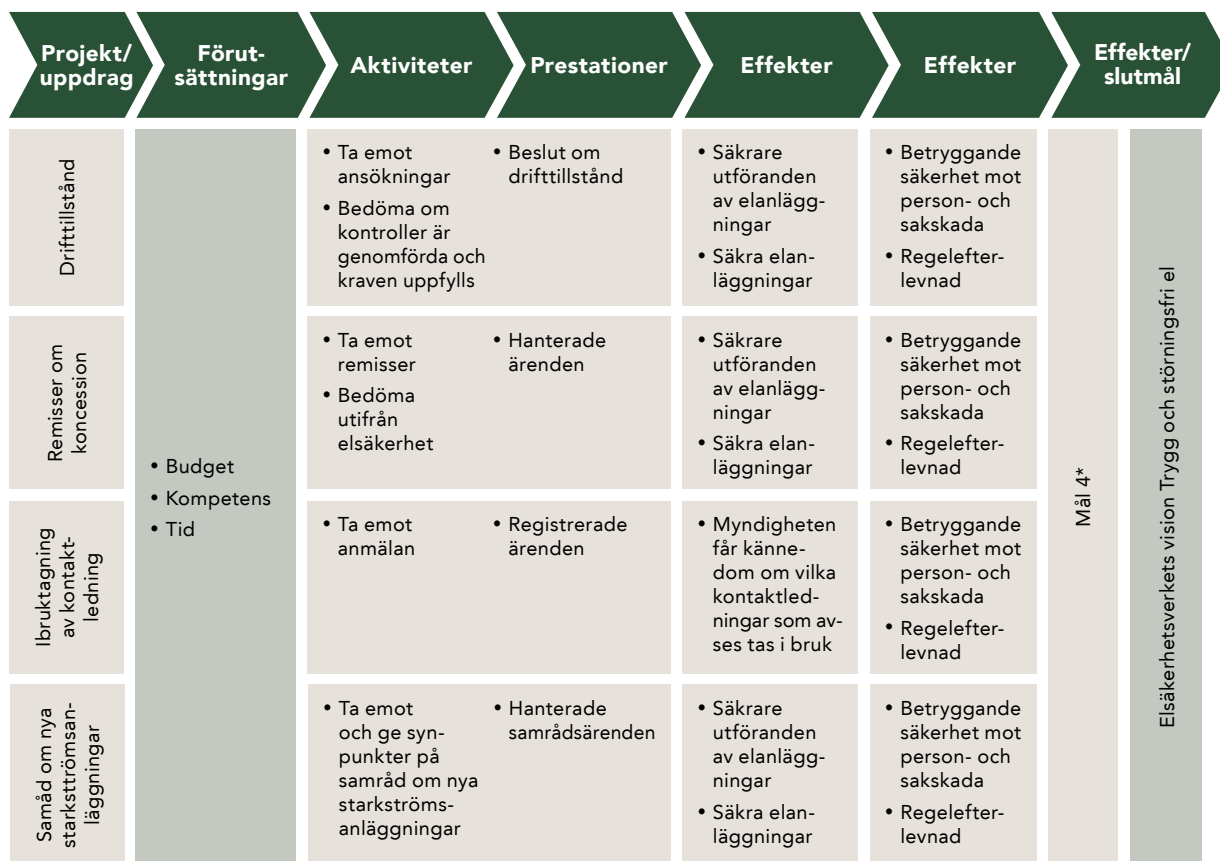
Elsäkerhetsverket bedömer att arbetet med drifttillstånd och remisser om koncessioner bidrar till en säker och störningsfri energiomställning. I vår processutveckling har vi tagit höjd för den geografiska obalansen som kan uppkomma genom en Sverigeorganisation i en drifttillståndsfunktion. Processer, bedömnings- och metodstöd finns nu dokumenterade och tillgängliga. Detta leder bland annat

till att ärenden enklare kan delas ut och omfördelas mellan medarbetarna. Däremot så har vi behov av fortsatt kompetensöverföring och -uppbyggnad för en robustare organisation för komplexa ärenden. Detta sker inom ramen för kompetensutveckling i drifttillståndsfunktionen, men behov finns också rörande ersättningsrekrytering då myndigheten har och kommer ha ytterligare pensionsavgångar inom detta kompetensområde i närtid.

Verksamhetslogik Drifttillstånd samt remisser om koncessioner

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och vara en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. Vi beskriver nedan ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom verksamheten Drifttillstånd samt remisser om koncessioner.

Verksamhetslogik Drifttillstånd samt remisser om koncessioner

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

Behörighet för elinstallationsarbete

Elsäkerhetsverket har i uppdrag att handlägga ansökningar om auktorisation och att registrera elinstallationsföretag. Erfarenheterna från uppdragen leder även till informationsinsatser riktade till berörda målgrupper, för att tydligt kunna vägleda om gällande krav samt utvecklingsinsatser för en effektiv ärendehantering.

Registrering av elinstallationsföretag

Alla elinstallationsföretag som utför elinstallationsarbete på någon annans anläggning ska vara registrerade hos Elsäkerhetsverket. Registrering görs i huvudsak via en e-tjänst. I samma e-tjänst kan företaget också ändra sina uppgifter om företaget eller avregistrera sig från registret.

Företagsregistret

	2023	2022	2021
Antal registrerade elinstallationsföretag	15 481	14 768	13 907

Vid 2023 års slut hade Elsäkerhetsverket 15 481 aktiva elinstallationsföretag i företagsregistret. Det är en ökning med 713 företag jämfört med samma tidpunkt föregående år. Under 2023 gjordes 1 496 nyregistreringar av elinstallationsföretag och 1 511 ändringar avseende företagsuppgifter genomfördes, vilket kan jämföras med föregående år då 1 540 nyregistreringar och 1 111 ändringar genomfördes. Under året avregistrerades 439 företag i registret. 275 av dessa var avregistreringar som företag gjorde själva, då de valt att inte längre erbjuda elinstallationsarbeten på annans anläggning. Antal elinstallationsföretag som avregistrerats på grund av bristande regelefterlevnad uppgår till 98 stycken och redovisas under Tillsyn av anläggningar och installatörer, se sidan 23. 66 företag har avregistrerats genom uppdateringar från Bolagsverket eller att de haft tidsbegränsade uppdrag i Sverige. Cirka 73 procent av samtliga företagsregistreringar hanterades automatiskt.

Auktorisation som elinstallatör

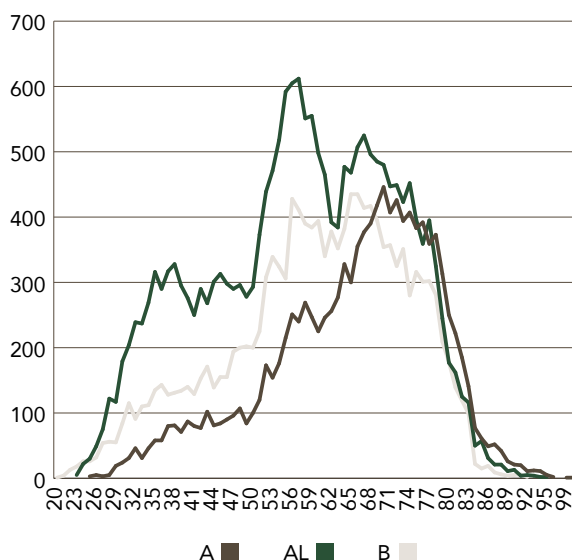
Elinstallatör är ett reglerat yrke som kräver auktorisation. Det är Elsäkerhetsverket som hanterar ansökan om auktorisation. För att beviljas auktorisation krävs

att personen uppfyller både utbildningskrav och krav på praktisk erfarenhet. En person som har yrkeskvalifikationer motsvarande elinstallatör i ett annat EU-/EES-land kan ansöka om att få dem erkända också i Sverige, enligt lag (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer.

De som har en auktorisation som elinstallatör finns registrerade hos Elsäkerhetsverket. Totalt finns 47 877 elinstallatörer, motsvarande siffra för föregående år är 46 200. Av alla elinstallatörer i registret är endast cirka 290 kvinnor.

Av det totala antalet elinstallatörer i registret innehar 11 655 personer en så kallad fullständig auktorisation (A) som ger behörighet att arbeta med alla typer av elinstallationsarbeten inom alla spänningsnivåer. 20 434 personer har en auktorisation som ger behörighet att arbeta med alla elinstallationsarbeten (AL) inom lågspänning och 14 064 personer har en begränsad auktorisation (B) som innefattar vissa enklare elinstallationsarbeten. Av det totala antalet elinstallatörer var det vid året slut 11 212 som var registrerade som elinstallatör för regelefterlevnad, av dessa var 28 kvinnor.

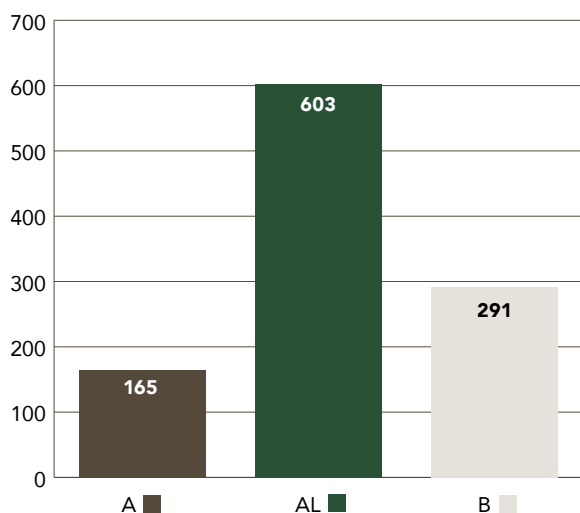
Åldersfördelning elinstallatörer per auktorisationstyp

Diagrammet ovan visar hur åldersfördelningen ser ut för samtliga elinstallatörer. Statistiken är uppdelad uppdelat per auktorisationstyp. Åldersfördelningen

för de olika auktorisationstyperna skiljer sig något åt. Medelåldern för personer som har en fullständig auktorisation (A) är 65,4 år. För personer med en fullständig auktorisation inom lågspänning är medelåldern 57,4 år och för personer med en begränsad auktorisation (B) 59,7 år.

Beviljade auktorisationer 2023

Diagrammet visar hur många personer som beviljats nya auktorisationer under 2023, fördelat på de olika auktorisationstyperna. Under 2023 har 165 personer beviljats en fullständig auktorisation (A), 603 personer en auktorisation lågspänning (AL) och 291 personer en begränsad behörighet (B).

Auktorisationsansökningar

	2023	2022	2021
Antal avslutade ärenden	1 249	1 150	1 372
Årsarbetskraft	1,7	1,8	1,6
Styckkostnad	2,2	3,8	2,6
Kostnad (tkr)	2 765	4 435	3 540

Antalet avslutade ansökningar uppgick 2023 till 1 249.

Beslut fördelade på beviljanden och avslag

	2023	2022	2021
Antal beviljade auktorisationsansökningar	1 059	1 000	1 141
Antal avslag	150	98	171
Procent avslag	12	9	12

Av de beslutade ansökningarna har 12 procent resulterat i avslag, vilket kan jämföras med 9 procent föregående år. Under 2023 avskrevs 7 ansökningar, och 28 avvisades. 7 beslut om avslag överklagades, jämfört med 2022 då 5 ärenden överklagades och 2021 då 15 ärenden överklagades.

YKD-ansökningar

	2023	2022	2021
Antal ansökningar	126	111	132

Elsäkerhetsverket följer också utvecklingen av ansökningar om erkännande av yrkeskvalifikationer, vilka ofta är mer tidskrävande att utreda. År 2023 fattade vi beslut i 126 sådana ansökningar. Det är något fler jämfört med 2022 då 111 ärenden avgjordes.

Auktorisationsansökningar fördelade på kön

	2023	2022	2021
Män	1 227	1 138	1 355
Kvinnor	22	18	17

Av 2023 års ansökningar har 22 varit från kvinnliga sökanden, jämfört med 18 ansökningar 2022. Av dessa 22 kvinnliga sökande beviljades 21 auktorisation. Av de 1 227 manliga sökande beviljades 1 038 auktorisation.

Balans auktorisationsansökningar

	2023	2022	2021
Öppna ärenden vid årets början	141	50	130
Startade ärenden under året	1 214	1 259	1 316
Avslutade ärenden under året*	1 277	1 168	1 396
Öppna ärenden vid årets slut	78	141	50

* I summan ingår även makulerade ärenden. Därför skiljer den sig från antals avslutade ärenden i tabellen Auktorisationsansökningar.

Antalet öppna auktorisationsansökningar vid utgången av 2023 uppgick till 78 stycken, vilket är en minskning jämfört med föregående år.

Handläggningstiden ökade under första halvåret 2023 för att under andra halvåret åter kortats ned. Detta har resulterat i en genomsnittlig handläggningstid på 50 dagar under 2023. Det är ökning jämfört med föregående år, då genomsnittstiden var 31 dagar.

Metodutveckling

För att säkra ärendehanteringens kvalitet och effektivitet arbetar myndigheten kontinuerligt med utveckling av arbetssätt, rutiner och system. Elsäkerhetsverket arbetar också med att förbättra och utveckla myndighetens informationsgivning till målgrupperna och att underhålla de system som är nödvändiga för verksamheten. I detta förvaltningsarbete genomfördes under 2023 ett antal utvecklingssteg för att ytterligare minska behovet av manuell hantering samt ge tydligare information till sökande. Bland annat har myndigheten

förbättrat e-tjänsten för ansökan om auktorisation i syfte att få mer kompletta ansökningar. Elsäkerhetsverket har även fortsatt utvecklingen av företagsregistret och e-tjänsten för företagsregistrering, bland annat genom att införa tätare uppdateringar för att nystartade företag ska kunna registrera sig som elinstallationsföretag via e-tjänsten.

Kommunikation

Att nå ut med enkel och korrekt information om hur du ansöker om auktorisation som elinstallatör och hur du registrerar ditt elinstallationsföretag är ett prioriterat arbete. Under året har informationen på webben förenklats och utökats, bland annat med relevanta frågor och svar samt förbättrad information på engelska. Elsäkerhetsverket har också tagit fram ett antal animerade filmer som på ett enkelt sätt beskriver hur man ansöker om auktorisation och vad som krävs för att kunna registrera ett företag hos Elsäkerhetsverket.

Arbete med jämställdhet

Energisektorn attraherar fortfarande fler män än kvinnor till sina yrken. Särskilt elinstallationsbranschen präglas av stor mansdominans, vilket syns tydligt i den statistik som redovisats ovan om antalet kvinnor som söker och får auktorisation som elinstallatör.

För att kunna rekrytera kvinnor till olika yrken krävs relevanta utbildningar och att det finns kvinnor som vill söka dessa. Under 2023 var det cirka 300 kvinnor som påbörjade El- och energiprogrammet inom gymnasieskolan, motsvarande siffra för män var cirka 5 300. Under 2023 var det totalt cirka 700 kvinnor som studerade på El- och energiprogrammet, motsvarande siffra för män var cirka 15 300. Ser man på antalet avgångselever från El- och energiprogrammet under 2023 fanns det 189 avgångselever som var kvinnor och 4 560 män.

För att uppnå ökad jämställdhet i elinstallatörsyrket krävs ett långsiktigt arbete av flera aktörer. Elsäkerhetsverket har under 2023 startat ett projekt som syftar till att sammanställa en faktabas som myndigheten, tillsammans med andra aktörer kan nyttja i arbetet mot ett mer jämställt yrke. Bland annat sammanställs könsuppdelad statistik för utbildningar till yrket elinstallatör via gymnasium, yrkeshögskola, privata utbildningar och högskola. Vi sammanställer också könsuppdelad statistik för så kallade ECY-certifikat och för auktorisation som elinstallatör samt elinstallatör för regellevnad. Vi har också arbetat med att kartlägga och dokumentera de vägar som finns till yrket elektriker respektive elinstallatör och analyserat hur elolyckor och tillbud drabbar kvinnor respektive män i arbetslivet.

Energimyndigheten har fått i uppdrag att samordna en nationell kraftsamling kring kompetensförsörjning för elektrifieringen. Elsäkerhetsverket har under året deltagit i arbetet och bland annat försett utredarna med statistik rörande åldersfördelningen hos elinstallatörer och antalet registrerade elinstallationsföretag.

Samarbete

Elsäkerhetsverket har under 2023 haft samarbete med Skolverkets nationella programråd för El- och energiprogrammet, där myndigheten har en ordinarie ledamot. Programrådets uppgift är att stödja Skolverket i frågor för att utveckla gymnasieprogrammet.

Myndigheten har ett kontinuerligt samarbete med Universitets- och högskolerådet (UHR), som är nationell samordnare för direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer. UHR är därmed en viktig samarbetspartner i bedömning av yrkeskvalifikationer från övriga EU-/EES-länder. UHR lämnar vid förfrågan också yttranden över utländska utbildningars innehåll. Under 2023 har 63 utbildningar skickats till UHR för yttrande. Det kan jämföras med 57 utbildningar 2022 och 40 stycken 2021. Elsäkerhetsverket har representanter i Rådet för reglerade yrken, som hålls samman av UHR. Rådet samlas två gånger per år för erfarenhetsutbyte.

I arbetet med erkännande av yrkeskvalifikationer har Elsäkerhetsverket också ett samarbete med Kommerskollegium som äger Informationssystemet för den inre marknaden (IMI), som används för verifiering av yrkeskvalifikationer inom EU/EES. Genom IMI har Elsäkerhetsverket också regelbunden kontakt med andra myndigheter i EU/EES som ansvar för reglerade yrken motsvarande elinstallatör.

Elsäkerhetsverket har även ett väletablerat samarbete med Brandskyddsföreningen på fler nivåer. Elektriska Nämnden, som är en del av Brandskyddsföreningen, har ett utskott för auktorisation av besiktningsingenjörer och Elsäkerhetsverket har ordföranderollen i detta utskott.

Verksamhetens kostnader

Kostnader för prestationer och aktiviteter (tkr)

	2023	2022	2021
Auktorisationsansökningar	2 765	4 435	3 540
Företagsregistrering	529	417	846
Övriga kostnader*	92	89	40
Kostnad (tkr)	3 386	4 941	4 426

* Sammanslagning enligt beskrivning på sidan 9.

Den totala kostnaden för verksamheten har minskat vilket till en del beror på att effektiviteten för handläggningen har ökat samtidigt som medarbetare arbetat mer med analys och utredningsarbete, framtagande av informationsmaterial och arbetat med verksamheten "frågor och svar" som hör till en annan verksamhet, Information.

Analys av resultat

Mål 2: Elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagen krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet

Auktorisering av elinstallatörer och registrering av elinstallationsföretag är några av grundstommarna i den svenska elsäkerhetslagstiftningen. Detta för att elinstallationer ska utföras och upprätthållas i sådant skick att kraven på säkerhet och störningsfrihet uppfylls. Elsäkerhetsverket kan konstatera att den ökande elektrifieringstakten i samhället ställer krav på tillgång till kompetens inom detta område. Utan ett tillräckligt stort antal elinstallationsföretag inom relevanta verksamhetsområden kommer elektrifiering av industri och utbyggnation av laddinfrastruktur, energilager, elnät, solkraft och vindkraft att försvåras. Elsäkerhetsverket behöver därför, tillsammans med andra aktörer, främja ett ökat antal personer som vill utbilda sig och arbeta som elinstallatörer.

Sannolikheten för att samhället kommer att ha en brist på elinstallatörer är inte bara knutet till den ökande elektrifieringstakten utan också det faktum att allt fler auktoriserade elinstallatörer är över 65 år. Detta är särskilt tydligt för de elinstallatörer som har en fullständig auktorisation A och därmed kan vara elinstallatör för regelefterlevnad för företag som önskar tillhandahålla elinstallationstjänster på högspänningsområdet. Där är en majoritet av nuvarande elinstallatörer över 65 år och påfyllnadstakten är därtill relativt låg.

Med hänsyn till rådande ojämställdhet inom denna sektor är det viktigt att öka antalet kvinnor som arbetar som elektriker och elinstallatörer. Detta är ett långsiktigt arbete och det går ännu inte att se några effekter av det arbete som Elsäkerhetsverket påbörjat under året. Under 2023 var enbart 22 ansökningar av totalt 1249 ansökningar från kvinnliga sökanden. 21 av dessa ansökningar beviljades. Dessa siffror ligger i linje med tidigare års statistik, under 2022 kom det in 18 ansökningar från kvinnor varav 12 beviljades auktorisation.

I strävan mot en ökad jämställdhet inom yrket behövs ett fortsatt aktivt arbete bland flera parter, varav Elsäkerhetsverket är en. Ska arbetet ge effekt krävs sannolikt ett arbete som dels bedrivs i tidig ålder med barn och unga i samarbete med exempelvis skolväsendet, dels för att få vuxna kvinnor att omskola sig. Det är fortsatt få kvinnor söker sig idag till El- och energi-programmet på gymnasiet, även om vi kan se en marginell ökning.

Ett delmål i arbetet med auktorisationsansökningar och företagsregistreringar är att skapa en enhetlig, rättssäker och effektiv ärendehandläggning. Vi strävar också efter att arbeta på ett sätt som gör att enskilda upplever kontakten med myndigheten smidig och enkel. En grundförutsättning för att arbeta mot dessa delmål är ett kontinuerligt förvaltningsarbete av både metoder, system och innehåll. Vilket också är ett arbete gentemot vårt förutsättningsskapande mål "Utveckla myndigheten genom digital förnyelse". Indikatorer till detta arbete är andelen manuell hantering av företagsregistreringar, våra handläggningstider samt antalet överklagade ärenden. Andelen företagsregistreringar som kräver manuell hantering har minskat genom åren, från 39 procent 2021 till 24 procent 2022. Under 2023 var motsvarande siffra 27 procent, vilket är en viss ökning. Den genomsnittliga handläggningstiden har ökat de senaste åren, från 28 dagar 2021 och 31 dagar 2022 till 50 dagar 2023.

Under denna period har myndigheten lagt extra resurser på att kvalitetssäkra, underhålla och utveckla arbetsmetoder, informationsgivning och digitala tjänster. Detta i syfte att tillhandahålla en rättssäker och effektiv myndighetsutövning med en hög servicenivå gentemot allmänheten.

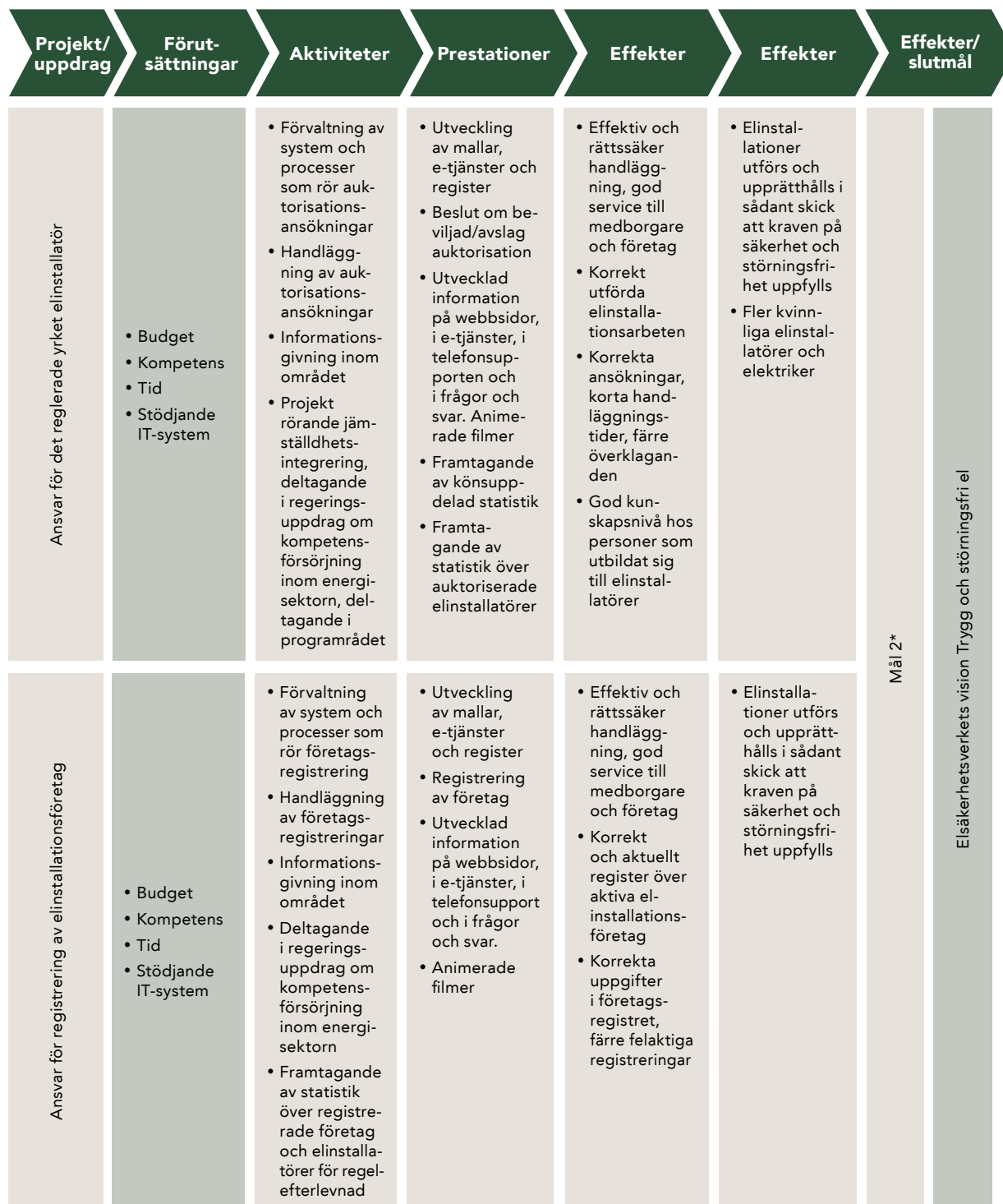
Myndigheten har sedan 2018 bevakat volymen av antalet auktorisationsansökningar där den sökande har utländsk utbildning samt delvis svensk praktisk erfarenhet inom elektrikeryrket. De utbildningar som genomförts utanför Sverige skickas till UHR för bedömning. Den starka ökning av dessa ärenden som vi fick under 2020 mattades av något under 2021, men de var fortfarande fler än tidigare år. Under 2022 och 2023 ökade återigen antalet utbildningar som behövde skickas på bedömning. Under 2023 har vi skickat fler ärenden på remiss till UHR än vad vi någonsin gjort. Då detta är en kostnadsdrivande förändring bedömer myndigheten att vi fortsatt ska bevaka volymen.

Verksamhetslogik Behörighet för elinstallationsarbete

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering.

Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och vara en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. Vi beskriver nedan ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom verksamheten Behörighet för elinstallationsarbete.

Verksamhetslogik Behörighet för elinstallationsarbete

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

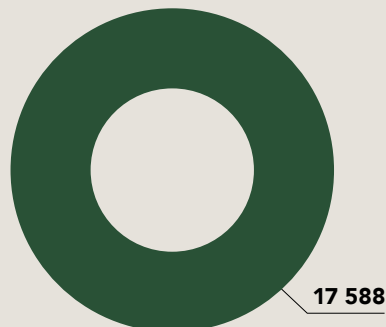
Information

Elsäkerhetsverket har ett aktivt förhållningssätt när det gäller att kommunicera och skapa dialog med allmänheten och elbranschen om elsäkerhetsfrågor. Information är ett verktyg som bidrar till att myndighetens övergripande mål uppfylls och att kunskap om uppdrag och verksamhetsresultat sprids i syfte att skapa förtroende och nå berörda målgrupper både externt och internt. Kommunikationsarbetet finns beskrivet i myndighetens verksamhetsplan och kommunikationsstrategi.

- Kommunikationsarbetet syftar till att öka kännedomen och kunskapen om elsäkerhet och EMC (elektromagnetisk kompatibilitet) gällande elanläggningar och elektrisk utrustning hos såväl allmänhet och bransch som medarbetare.
- Kommunikationen ska bidra till att skapa effekter och förändra beteenden gällande elsäkerhet samt förebygga och minska risken för elolyckor och tillbud i samhället.
- Elsäkerhetsverket ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Myndigheten ska vara tillgänglig för kontakter med enskilda samt informera allmänheten om hur och när sådana kan tas, vilket framgår av förvaltningslagen (2017:900).

Kostnader fördelade på verksamhet (tkr)

Verksamhetsområdet Information innehåller en verksamhet. Den totala kostnaden för verksamhetsområdet uppgår till 17 588 tkr.

Information

Elsäkerhetsverkets arbete inom information omfattar såväl intern som extern kommunikation. Arbetet tar utgångspunkt i myndighetens kommunikationsstrategi och verksamhetsplan, och syftar bland annat till att öka kännedom och kunskap om elsäkerhet hos berörda målgrupper. Elsäkerhetsverkets kommunikation ska bidra till att stärka bilden av en aktiv, enkel och pålitlig myndighet och kommunikation används som ett strategiskt verktyg i hela organisationen.

Kommunikationsaktiviteterna utgår från myndighetens strategiska mål och förutsättningskapande mål, se sid 10. Syftet är att sträva mot visionen Trygg och störningsfri el. En grundläggande utgångspunkt för kommunikationsarbetet är den statliga värdegrunden och den statliga förvaltningsprincipen som utgår från medborgarnytta; legalitet, objektivitet, proportionalitet, service, tillgänglighet och samverkan.

I följande avsnitt redovisas övergripande det arbete som gäller Elsäkerhetsverkets kommunikationskanaler, bland annat webbplats, nyhetsbrev och arbetet i andra digitala kanaler. Här redovisas också genomslaget i redaktionella och sociala medier samt utveckling och aktiviteter kring myndighetens digitala tjänster Kollaelföretaget.se och Kopplasäkert.se. I ett särskilt avsnitt, Fokusområden, beskrivs några större projekt och rapporter som Elsäkerhetsverket prioriterat under året som också omfattas av ett långsiktigt kommunikationsarbete.

Webbplats och digitala kanaler

Elsäkerhetsverkets webbplatser och söktjänster är ett viktigt nav för kommunikation kring fakta, nyheter, pressmeddelanden och tips om elsäkerhet.

Myndighetens fyra webbplatser omfattas av elsäkerhetsverket.se, kollaelföretaget.se, kopplasäkert.se och intranätet Centralen.

Elsäkerhetsverket.se

Myndigheten har fortsatt att analysera behov, möjligheter och resultat utifrån de data som genereras och de mål som satts upp efter effektkartläggning som tidigare gjorts. Effektmålen handlar om ökad kunskap och kundnöjdhet, ökad service och tillgänglighet och ökad effektivitet. Nya webbsidor har tagits fram och tidigare publicerade sidor har setts över. Syftet med webbplatsen och söktjänsterna är att vara en bas

för kunskapsspridning och information om säkrare elprodukter, säkrare elanläggningar och störningsfri el i samhället. Användaren ska själv kunna hitta information, fakta, regelverk, handböcker och olika e-tjänster via webbplatserna och söktjänsterna.

I inledningen av 2023 påbörjades ett utvecklingsarbete på elsäkerhetsverket.se och kopplasäkert.se för att förbättra funktionalitet och användarupplevelse. Med anledning av vakans som webbkommunikatör under början av året och därmed fördröjda processer med leverantör, har utveckling av webbplatserna varit begränsad stor del av året. Fokus har istället varit fördjupning i övriga digitala kanaler. Ett mer strategiskt synsätt har startat hur en, på sikt, hållbar digital miljö för Elsäkerhetsverket kan utvecklas.

Ett arbete med struktur och grafisk enhetlighet för utbildningsrelaterat innehåll har påbörjats under 2023.

Digitala kanaler

	2023	2022	2021
Antal unika besökare på webbplatsen	934 700	857 300	823 000
Följare Facebook	4 899	4 700	4 550
Följare LinkedIn	11 800	8 500	6 100
Följare Instagram*	447	-	-

*Instagramkontot aktiverades under 2023.

Antalet unika besökare på webbplatsen var under året 934 700 vilket är en ökning med cirka 9 procent jämfört med föregående år. Det i sin tur har resulterat i drygt 2,9 miljoner besökta webbsidor. Några av de mest välbesökta sidorna är Laddbox får försäljningsförbud, IP-klass för märkning av fuktskydd, Föreskrifter, Utbyte av lysrör till LED och sidan Vad får jag göra själv med el.

Under året har budgeten varit halverad för kampanjer om våra webbtjänster Kolla elföretaget och Koppla säkert, vilket vi ser i statistiken påverkar trafik till webbplatsen. Trots det ökar antalet besökare till Elsäkerhetsverket.se.

En viktig del av förvaltningsarbetet är anpassning av webbplatsen till de krav som ställs i EU:s tillgänglighetsdirektiv. Elsäkerhetsverket har fortsatt att jobba aktivt med att tillgänglighetsanpassa webbplatserna under 2023 och fick nivå silver i Funkas Inkluderings-

barometer. Undersökningen testade 1 784 webbplatser startsidor utifrån 19 testpunkter gällande lagkrav för offentlig sektor. Silver är den näst högsta nivån och visar att Elsäkerhetsverket arbetar för att vara tillgänglig för alla och för att motverka digitalt utanförskap. Det innebär att arbete med innehåll och anpassningar av webben sker löpande med mål att uppfylla kraven för nivå AA.

Under hösten 2023 genomfördes en extern målgruppsundersökning på elsakerhetsverket.se. 7 793 personer svarade på undersökningen. Det var en uppföljning av en undersökning som gjordes 2021 och syftet var bland annat att ta reda på i vilken roll man besöker webbplatsen och vad man har för syfte med sitt besök. Resultatet visar en marginell höjning av besökarna från både elinstallationsföretag och ägare av elanläggning och en liten minskning av kategorierna elinstallatör och blivande elinstallatör. 49 procent av de som genomförde undersökningen var privatpersoner vilket ligger i linje med tidigare undersökning där 50 procent tillhörde den kategorin. På en skala 1-5 har frågan om man kan tänka sig att rekommendera [Elsäkerhetsverket.se](https://elsakerhetsverket.se) till vänner, kollegor och bekanta, fått betyget 4,2. Resultatet utgör, tillsammans med riktningen i kommunikationsstrategi och effektkarta för webbplatsen, underlag för mer kunskap i syfte utveckla rätt information och funktion på webbplatsen.

Intranätet Centralen

En undersökning av medarbetarnas användande och nöjdhet kring intranätet Centralen, gjordes under våren 2023 och utgör ett bra underlag för kommande utvecklingsarbete. Undersökningen visar att Elsäkerhetsverket har ett väl fungerande intranät som medarbetarna ger ett gott betyg. Centralen, har haft drygt 191 250 sidvisningar under året. Det är en omfattande webbplats som innehåller 1 059 sidor och 600 dokument och myndigheten arbetar vidare med att utveckla sökstruktur för att göra informationen ännu mer lättillgänglig för medarbetare.

Även en feedbackfunktion för intern återkoppling kring uppdatering och förbättringar har implementerats på Centralen. Det innebär en enkel och snabb väg för återkoppling internt som gör att kommunikationsgruppen snabbt kan agera när något inte är korrekt eller behöver förbättras. På Centralen har också arbete med att gallra information fortsatt i syfte att förbättra sökfunktionen.

Sociala kanaler

Elsäkerhetsverkets målsättning har varit att öka närvaron i sociala medier under 2023. I samband med det har en strategi för kommunikationsaktiviteter i

sociala medier utarbetats som ett styrdokument för övergripande vägval, i syfte att nå myndighetens långsiktiga mål. För att hitta ett gemensamt arbetssätt och form för inlägg i sociala medier har en utredning gjorts i syfte att hitta en tjänst som uppfyller de krav som finns enligt dataskyddslagstiftningen.

Totalt har myndigheten 17 000 följare i samtliga sociala kanaler som man använder; LinkedIn, Facebook, Instagram, Twitter och Youtube. Analys sker löpande av insamlad data.

Med färre betalda kampanjer har antalet visningar, engagemang och klick minskat under året men i övrigt kan Elsäkerhetsverket se en ökning i samtliga kanaler.

Totalt har 237 inlägg gjorts i sociala kanaler, en ökning med 21 procent jämfört med 2022. Elsäkerhetsverket har 11 800 följare på LinkedIn, vilket är en ökning med 40 procent. Antalet inlägg har ökat med 16 procent på LinkedIn under 2023 jämfört med 2022. På Facebook har antalet inlägg ökat med 22 procent och på Instagram med 74 procent.

Rörlig bild

Elsäkerhetsverket använder rörlig bild som ett pedagogiskt medium i syfte att nå fler och öka intresset för ämnet elsäkerhet i samhället. Det är lätt att sprida vidare och kan användas av dem som jobbar med utbildning, utbildningsrådgivning och rekrytering i elbranschen. Film används också i särskilda kampanjer, för bland annat Koppla säkert och Kolla elföretaget.

Både från externt håll och internt från medarbetare har önskemål vuxit fram om en enkel översikt av elsäkerhetssystemet; varför finns det regler, varför finns ett auktorisationssystem etc? För att beskriva det har under året nio animerade filmer producerats och publicerats. Filmerna handlar om ägares ansvar för elanläggningen, att jobba som elektriker, vad gäller för elinstallationsföretag, om något går fel, att sälja elprodukter, auktorisation som elinstallatör, för dig som utbildar och att registrera ett elföretag. De kan användas för att ge en bild för den som exempelvis ska beställa en elinstallationstjänst och undrar hur det fungerar. Åtta av filmerna översatts till engelsk språkversion.

Filmerna har sedan publicering under hösten haft drygt 5 600 visningar på Elsäkerhetsverkets Youtubekanal.

Inspelade webinarium har tagits fram för att tillgängliggöra kunskap om EMC-problem, det vill säga hur produkter och anläggningar kan skapa störningar och påverka vårt samhälle. Innehållet ger en grundlägg-

gande bild av historia och regelverk kring EMC och riktar sig främst till ekonomiska aktörer som tillverkar elektriska produkter, importörer och distributörer av elprodukter och elmateriel. De två seminarietillfällen som genomförts om EMC blev snabbt fullbokade och med det växte behovet av webinarier fram. Slutsatsen Elsäkerhetsverket drar är att intresset för EMC är stort och att branschen vill lära sig mer.

Rörlig bild utgör också ett stöd för medarbetare internt som behöver höja sin kompetens kring elsäkerhet.

Kolla elföretaget

Söktjänsten Kolla elföretaget riktar sig till personer och företag som ska köpa elinstallationstjänster. Den är kopplad till myndighetens register över de elinstallationsföretag som får sälja elinstallationstjänster i Sverige.

Efter att söktjänsten Kolla elföretaget nylanserats i oktober 2022 upptäcktes att användarna i vissa fall misstolkade informationen i sökresultatet. Under våren påbörjades därför ett arbete med att skapa en bättre och användarvänligare filtrering och sökfunktion för Kolla elföretaget. Lösningen var mer utmanande än vad som förutsågs och arbetet är ännu inte färdigt, men förhoppningen är att kunna återuppta arbetet under 2024.

För att öka kännedomen hos såväl konsumenter som elinstallatörer och elinstallationsföretag har myndigheten genomfört en digital kampanj för webbtjänsten Kolla elföretaget. I syfte att skapa kännedom och få ”hemmafixare” mellan 25-54 år och företag att använda söktjänsten, har Elsäkerhetsverket under fem veckor under våren, haft annonser för Kolla elföretaget i digitala kanaler. En särskild satsning har gjorts mot ”business-to-business”-företag, föreningar/organisationer och bostadsrättsföreningar via LinkedIn. I övrigt har kanalerna handlat om Facebook och Instagram och poddannonsering.

Medarbetare från Elsäkerhetsverket blir allt oftare inbjudna till att medverka i diverse radiopoddar, exempelvis Elbilspodden och Elektrikerpodden. Nyhetsbevakningen visade att antal omnämnanden om Elsäkerhetsverket ökade i samband med poddradio. Under våren testade myndigheten en ny satsning via ljudannonsering i direkt anslutning till vissa tematpoddar med inriktning, bygg, heminredning och andra faktapoddar där man når prioriterade målgrupper. Annonserna i samband med poddar exponerades nästan 1,4 miljoner gånger och spelades upp i sin helhet drygt 1,6 miljoner gånger för 716 500 personer. I snitt lyssnade varje person två gånger och 84 procent har lyssnat på hela annonsen.

Kolla elföretaget på Facebook, Instagram, LinkedIn och Google Ads

På Facebook och Instagram annonserades Kolla elföretaget under fem veckor och växlade korta och långa versioner av animerade film. Kampanjen levererade 351 996 annonsexponeringar till 114 273 personer. Annonserna levererade 7 228 klick till landningssidan för Kolla elföretaget. Facebook presterade bättre än Instagram och fick dubbelt så många klick som under höstkampanjen 2022.

På LinkedIn visades annonserna om Kolla elföretaget 98 864 gånger för 53 527 personer, vilket ledde till 371 klick till söktjänsten. Jobbtitlar som klickade mest var; VD/grundare/ägare, projektledare, handläggare, fastighetschef, köpare/inköpare. Branscher som klickade på annonsen mest var; offentlig förvaltning (företagskonsultation för målgruppen småföretag) It-tjänster/konsultverksamhet, maskintillverkning (teknik, information & internet för målgruppen småföretag).

Under året har Elsäkerhetsverket haft två stående sökordskampanjer på Google. Syftet har varit att fånga upp konsumenter med relevanta sök på Google i samband med att man söker efter eltjänster. Kampanjerna har gällt söktjänsterna Kolla elföretaget och Koppla säkert och har genererat totalt närmare 34 000 klick till tjänsternas landningssidor.

Kolla elföretaget på Anslagstavlan

Även i SVT Anslagstavlan som visar samhällsinformation har annonsering förekommit under året. Där har utrymme getts i mån av plats under året till Elsäkerhetsverkets film om webbtjänsten Kolla elföretaget. Filmen har haft cirka 10 visningstillfällen i månaden i SVT kanal 1 och 2 samt SVT-Play, med i snitt 50 000 tittare varje gång. Totalt har cirka 6 miljoner tittare kunnat se inslaget.

Sökningar i Kolla elföretaget

	2023	2022	2021
Antal sökningar	173 300	186 100	186 300

Antal sökningar i tjänsten uppgår till 173 300 vilket är minskning på knappt 7 procent. Sedan nylanseringen av Kolla elföretaget hösten 2022, har siffran för antalet sökningar minskat något. Det kan delvis bero på att en förbättrad filtreringsfunktion bidragit till att besökarna fått ett bättre sökresultat och därmed inte behövt göra lika många sökningar.

Söktjänsten Kolla elföretaget hade drygt 141 900 besök under året. Det är en ökning med drygt 45 procent från året innan (då var det 97 650).

Myndigheten kan bland annat se en koppling gällande ökat antal besökare i webbtjänsten och de större frågor som varit i medierna kring solcellsinstallationer och laddboxinstallationer.

Budget för informationskampanj kring Kolla elföretaget halverades 2023 jämfört med året innan.

Koppla säkert

Kopplasäkert.se är en digital tjänst där privatpersoner snabbt och enkelt söka fram om elinstallationsarbetet får utföras av dem själva eller om det måste utföras av ett elinstallationsföretag. Syftet är att motverka olagliga elinstallationer och bidra till ökad elsäkerhet genom att privatpersoner får information om elinstallationsarbete när de köper elinstallationsmateriel, eller står i begrepp att genomföra elinstallationer.

Under 2023 har en feedbackfunktion implementerats på kopplasäkert.se i syfte att få återkoppling från användare av tjänsten. Det gör att vi snabbt kan agera när något inte är korrekt eller behöver förbättras.

Under 2023 har Kopplasäkert.se haft cirka 99 970 besökare totalt. Antalet besökare har därmed minskat med cirka 27 procent jämfört med föregående år.

Besökare Kopplasäkert.se

	2023	2022	2021
Antal besök	99 970	137 400	128 600

Budget för informationskampanj kring Koppla säkert halverades 2023 jämfört med året innan.

Under mars-maj månad genomförde Elsäkerhetsverket en digital annonseringskampanj för söktjänsten Koppla säkert. Huvudmålgrupp har varit män 35 – 60 år, ”hemmafixare”; de som står i begrepp att göra elarbeten i bostaden. Sekundär målgrupp har varit familjemedlemmar till huvudmålgruppen i deras roll som påverkare. Annonsering har skett i Poddcastkanaler, Facebook, Instagram och programmatisk display vilket innebär att annonserna styrs till webbplatser där huvudmålgrupp och sekundär målgrupp befinner sig mest.

Koppla säkert i Facebook och Instagram

Kampanjen levererade 813 714 annonsexponeringar till 241 793 unika personer. Annonserna levererade 7 101 klick till Kopplasäkert.se, en minskning som också speglar

en minskad kampanjbudget för 2023. Elsäkerhetsverket använde reklamfilmer som varvades med animerade filmer om elsäkerhet. 85 procent av dem som klickade på inläggen kom från män i åldrarna 45-64, vilket är bra med tanke på de målgrupper som prioriterats.

Koppla säkert i displayannonsering

En del av marknadsföringen för söktjänsten Koppla säkert skedde också via så kallade displayannonser vilket innebär annonsering på webbplatser där myndighetens prioriterade målgrupper ofta befinner sig. Exempel på det är [expressen.se](https://www.expressen.se), [hemnet.se](https://www.hemnet.se), [byggahus.se](https://www.byggahus.se), [viivilla.se](https://www.viivilla.se) med flera. Annonserna har visats 804 566 gånger och 75 procent har sett annonsen vilket har genererat 1 249 klick till landningssidan för Koppla säkert. Totalt genererade marknadsföringen för Koppla Säkert 1,6 miljoner annonsexponeringar och 8 350 länkklick.

Under hela 2023 jobbade Elsäkerhetsverket också med Googleannonsering (så kallad Google-ads) löpande för att möta upp och bli synlig för den som står i begrepp att anlita ett elföretag eller koppla el själv. Resultatet av annonseringen är 192 000 exponeringar och drygt 31 000 klick till webbplatsen från Googleannonsering under 2023. Under 2024 kommer myndigheten se över budgetfördelningen och sökresultat för att optimera resultatet av marknadsföringsinsatsen ytterligare.

Elsäkerhetsverket i medierna

Elsäkerhetsverket fortsätter att planera kommunikation och medieaktiviteter utifrån verksamhetens uppdrag och mål samt omvärldens behov. Som stöd för det arbetet finns Elsäkerhetsverkets kommunikationsstrategi, verksamhetsplan, effektkartläggningar och målgruppsanalyser. Nyheter, pressmeddelanden och sociala inlägg planeras i en särskild publiceringsplan som sprids via en tjänst för pressutskick till mediernas redaktioner. Arbetet följs upp, utvärderas och stäms av löpande.

I slutet av året hade Elsäkerhetsverket 8 270 prenumeranter på pressmeddelanden direkt från myndighetens webbplats.

Elsäkerhetsverket i medierna

	2023	2022	2021
Antal pressmeddelanden	10	9	7
Antal nyheter på webbplatsen	51	33	34

Försäljningsförbud av laddbox i medierna

En av de större händelserna under året som präglat mediearbetet i myndigheten är det försäljningsförbud

som Elsäkerhetsverket beslutade om, efter en test av sex vanliga laddboxmodeller. Försäljningsförbudet publicerades 15 mars och genomslaget under året fick spridning inte bara i Norden, utan också i Europa och USA. Nyheten om att en laddbox fått försäljningsförbud lästes i mars av drygt 85 000 på myndighetens webbplats vilket resulterade i en markant ökning av besökare på några få dagar. Under samma månad ökade också antalet frågor på webbplatsen med cirka 22 procent, vilket delvis beror på uppmärksamheten kring laddboxar.

De källor som dominerat publiceringar om försäljningsförbudet är nyhetsmedier, forum och Twitter. Totalt har försäljningsförbudet under året fått drygt 3 400 omnämningar i redaktionella medier och drygt 9 000 i sociala medier.

De flesta medier som publicerade var norska och svenska men även ett relativt stort intresse i Tyskland, Danmark, Nederländerna kunde ses. När det gäller geografisk spridning så dominerar USA och Norge i redaktionell räckvidd och när det gäller sociala medier ligger Tyskland och Norge i topp gällande geografisk spridning.

Solcellsinstallationer i medierna

Ett annat ärende som gav genomslag i såväl dagsmedier som branschmedier handlade om ett solcellsinstallationsföretag där ett flertal anmälningar om bristfälliga installationer kommit in till Elsäkerhetsverket. Företaget fick föreläggande om flera åtgärder efter att allvarliga brister upptäckts. Ärendet gav medialt genomslag vilket gjorde att fler privatpersoner hörde av sig till Elsäkerhetsverket gällande frågor kring sin solcellsanläggning. Elsäkerhetsverket har haft 278 omnämningar i medierna under 2023 som handlat om solcellsinstallationer.

Övriga frågor som fått störst genomslag i medierna har handlat om ämnena batteriexplosioner och elbränder, åska och säker laddning. Totalt har genomslaget i redaktionella medier för 2023 uppgått till 2 140 omnämningar vilket är en ökning med 165 procent och en potentiell räckvidd på drygt 1 miljard. Om man bortser från spridningen av laddboxen och försäljningsförbudet så är det Sveriges Radio samt branschmedier som dominerat genomslaget men en viss ökning i riksmidier och kvällspress har skett.

Nyhetsbrev

Under 2023 har fyra nummer av Elsäkerhetsverkets nyhetsbrev publicerats. Huvudmålgrupperna är branschen, elinstallatörer, elinstallationsföretag och

allmänheten. Nyhetsbrevet innehåller exempelvis frågor kring solcellsanläggningar och elbilsladdning, regelgivning, elolycksfall, EMC och andra aktuella elsäkerhetsfrågor. I varje nummer har myndigheten en särskild ambition att lyfta kvinnor inom el- och energibranschen med syfte att visa på intressanta jobb och bra förebilder inom branschen. Vid årsskiftet 2023/2024 hade nyhetsbrevet drygt 19 500 prenumeranter vilket är ökning med cirka 9 procent.

Nyhetsbrev

	2023	2022	2021
Antal prenumeranter	19 500	17 900	17 200

Elsäkerhetsverket erbjuder även prenumeration på enskilda nyheter, pressmeddelanden, försäljningsförbud och publikationer via webbplatsen.

Föreläsningar, seminarier och mässor

I maj deltog Elsäkerhetsverket på Elfackmässan i Göteborg, Nordens största branschmässa inom el och energi, med 380 utställare. Mässan hålls vartannat år och målgrupperna är bland annat inköpare, elektriker, installatörer, elkonsulter, återförsäljare, tekniska förvaltare, fastighetsägare, projektörer och konstruktörer. Även utbildare och elever besöker mässan. 2023 hade mässan 22 000 besökare och från Elsäkerhetsverket jobbade 3-4 medarbetare i myndighetens monter varje dag och några deltog i paneldebatter, föredrag och poddcast. Målet för myndigheten var att lyfta frågor om EMC, berätta om nya regler och starkströmsföreskrifter, samt lyfta frågor om rekrytering till branschen. Två egna seminarier anordnades om nya starkströmsföreskrifter och produktsäkerhet. Myndigheten arrangerade också en paneldebatt om EMC med deltagare från Försvarmakten, Försvarets materielverk och SEK Svensk elstandard.

Elsäkerhetsverket har medverkat vid ett antal seminarier i andra aktörers regi under året. Exempel på det är Elmässan Kista, STF:s elsäkerhetsdagar, Försäkringsföreningens dag, ett flertal solmässor över landet samt Boverians bostadsrättsförening. Information har skett om bland annat elolyckor, elsäkerhet i bostäder, solcellsinstallationer, egenkontrollprogram samt reglerna kring fortlöpande kontroll i de nya starkströmsföreskrifterna ELSÄK-FS 2022:1-3.

I de sammanhangen har uppskattningsvis 1 000 personer inom branschen nåtts via föredrag som hållits.

Seminarier kring marknads kontroll, produktlagstiftningen och ekonomiska aktörers ansvar är ett annat område som Elsäkerhetsverket föreläst om i olika sammanhang, exempelvis branschträffar med belysningsbranschen och teknikföretagen och seminariedagarna Din produkt ditt ansvar 2023.

I det sammanhanget har myndigheten nått ut till uppskattningsvis 600 elanläggningsansvariga, återförsäljare, tillverkare och importörer, besiktningsspersoner, konsulter inom elsäkerhet och representanter för innehavare av elanläggningar och arbetsgivare som har personal som deltar i arbete kring elektriska riskkällor och elinstallationsföretag.

Under januari 2023 fortsatte den seminariereserie som startat i samband med att myndigheten tog fram nya starkströmsföreskrifter 2022. Digitala utbildningstillfällen under temat ”Så tar du fram rutiner för fortlöpande kontroll” blev snabbt fullbokade. Totalt sex digitala seminarier genomfördes 2023 med 397 deltagare från branschen. På seminarierna informerade Elsäkerhetsverket om hur innehavare av starkströmsanläggningar bör tänka när de upprättar sina rutiner. Man gav både råd i vilka metoder man kan använda sig av vid kontrollerna och med vilka intervaller som man bör utföra den fortlöpande kontrollen.

Under året har ett arbete startat med att ta fram ett utbildningskoncept för digitala seminarier och webinarier för hela myndigheten. Det kommer att bli klart under 2024.

De sakområden som varit av störst intresse i olika branschsammanhang är nya starkströmsföreskrifter, fortlöpande kontroll, egenkontroll bland elföretag, frågor kring marknads kontroll, produktlagstiftning, solcellsinstallationer, lågprishandel och elbilsladdning. Under 2023 har myndigheten anordnat 12 egna seminarier, och medverkat vid totalt 21 externa föreläsningar och seminarier.

Publikationer

På Elsäkerhetsverkets webbplats finns ett antal publikationer för nedladdning. Tryckta publikationer har fasats ut till förmån för beställning genom print-on-demand hos ett externt tryckeri. Att enbart tillhandahålla nedladdningsbara trycksaker är ett led i myndighetens strategi. Syftet är att hålla nere kostnader samt på sikt bidra till en mer hållbar miljö i samhället. 73 900 publikationer har laddats ner från webbplatsen under 2023 vilket i stort sett ligger på samma nivå som 2022 (minskning med knappt 1 procent).

Bland de som laddats ner mest är myndighetens föreskrifter, handböcker om elinstallationer för anläggningsinnehavare och arbete med risk för elektrisk fara, samt publikationer om elolyckor och solceller.

Den som vill ha tryckta publikationer kan beställa via print-on-demand hos det tryckeri som Elsäkerhetsverket använder. De vanligaste beställningarna har varit material som är relaterat till vägledning vid en elolycka, arbete vid elektrisk fara och handbok för innehavare av elanläggningar.

Elsäkerhetsverket har under 2023 tagit fram följande publikationer:

- Elolycksfallsrapport 2022
- Årsredovisning 2022
- Rapport Elrelaterade dödsbränder 2020 - studie
- Rapport Elrelaterade bränder i bostäder 2018-2022
- Rapport Kartläggning av elolyckor bland elektriker 2022
- Ny utgåva Handbok för arbete vid risk för elektrisk fara
- Ny utgåva Handbok för innehavare av elanläggningar
- Ny utgåva Handbok för elinstallationsföretag (tidigare Elinstallationer enligt elsäkerhetslagen)

Nedladdningar av publikationer (inkl. föreskrifter)

	2023	2022	2021
Antal nedladdade publikationer	73 900	74 500	81 500

Svara på frågor

Myndigheten svarar på ett stort antal frågor, både via telefon och genom webbverktyg för skriftliga frågor. Vanliga frågor handlar om exempelvis auktorisation, elanläggningar och elprodukter. Även frågor om regler och allmänna frågor om elsäkerhet får svar i webbtjänsten Frågor och svar och i telefonsupporten.

Ett utvecklingsarbete startade under året med syfte att förbättra kvalitet och effektivitet kring frågor och svar, samt mäta statistik så att den även omfattar frågor i telefonsupport. I första etappen har arbetsgruppen tagit fram ett frågeformulär som har anpassats efter varje avdelning. Sedan 1 september då telefonsupporten började föra statistik över frågor via telefon, har de flesta frågorna handlat om hänvisningar till SEK Svensk Elstandard, solcellsinstallationer, fortlöpande kontroll och brister i anläggningar. Nästa etapp i utvecklingsarbetet omfattar hur svårare frågor, som kräver myndighetens ställningstagande, ska tas om hand och effektiviseras.

En översyn av en ny digital tjänst för Frågor och svar har startat 2023. Elsäkerhetsverket har behov av ett enhetligt verktyg för att effektivisera inkommande frågor och svar på vår webbplats. Det system som används idag bygger på en gammal lösning som idag inte är ändamålsenlig varken internt eller externt och inte hållbar på lång sikt. Idag har olika avdelningar olika sätt att hantera processen för frågor o svar. Även den kunskap som behöver komma alla tillgodo och som idag hanteras i olika processer, gynnas av ett nytt verktyg för frågor o svar. Målsättningen är att hitta ett användarvänligt verktyg som kan utvecklas i takt med omvärldens behov och med våra interna behov och som kan implementeras 2024.

Under 2023 har 3 471 skriftliga frågor kommit in till myndigheten vilket är en ökning med drygt 41 procent från föregående år. Ökningen beror delvis på den mängd frågor som kommit in till Elsäkerhetsverket med anledning av försäljningsförbudet mot en laddbox.

Skriftliga frågor och svar

	2023	2022	2021
Antal frågor	3 471	2 452	2 859
Antal svar	3 176	2 150	2 630

Fokusområden

Projekt Barn och unga

Under 2023 har projektet Barn och unga fortsatt med att ta fram lektionsmaterial om elsäkerhet för grundskolan. Lektionsmaterialet har fått det övergripande namnet "Elsäker". Projektgruppen har arbetat tillsammans med en kommunikationsbyrå för att ta fram fyra lektioner och lärarhandledning till årskurs 4-6.

Lektionsmaterialet bygger på tidigare egna undersökningar som visar att materialet ska vara lätt att sätta sig in i för lärare och elever. Film är ett media som särskilt uppskattas och därför har tre kortare filmer tagits fram. Den första handlar om området elsäkerhet, hur elektricitet bildas och hur vägen från elkraftverk till våra vägguttag hemma ser ut. Den andra filmen handlar om el i vår vardag inomhus och utomhus. Den tredje filmen riktar in sig på produkter, exempelvis hur vi laddar på ett säkert sätt. Filmen tar också upp olika slags märkning på produkter och hur du ska tänka innan du köper elprodukter. Ett quiz för varje film har också tagits fram där eleverna kan testa sina kunskaper om elsäkerhet.

En marknadsundersökning bland lärare har genomförts med 600 intervjuer där behovet bekräftas ytterligare

av att det saknas lektionsmaterial om elsäkerhet. Undersökningen är en nollmätning gentemot målgruppen där vi kan se att 93 procent tycker att det är viktigt att lära ut elsäkerhet i grundskolan. Varannan lärare som undervisat i elsäkerhet senaste tre åren uppger att de saknar lektionsmaterial. Under hela processen har avstämningar gjorts mot en fokusgrupp bestående av lärare i mellanstadiet.

Fyra lektioner med lärarhandledning lanserades i slutet av 2023 för att kunna användas vårterminen 2024. Därmed är målet för 2023 uppnått.

Elsäkerhetsverkets mål är att nå lärare via tidningar som Grundskolläraren, Vi lärare, Ämnesläraren i matematik, NO, teknik samt att använda olika lärarplattformar som Lektion.se och Gratis i skolan. Även annonskampanjer i sociala kanaler där målgrupperna nås (Facebook, LinkedIn, Instagram) kommer att ske samt publiceringar i myndighetens egna kanaler. En särskild webbsida finns på elsakerhetsverket.se där allt material går att ladda ner samt på myndighetens Youtubekanal.

Elrelaterade bränder i bostäder 2018 till 2022

Elsäkerhetsverket har genomfört en undersökning av elrelaterade bränder och brandtillbud i landet. Som en bakgrund har arbetet bäring på det regeringsuppdrag om Elbesiktningar i bostäder som myndigheten genomförde 2022. Den utredningen visade bland annat att det inte är ekonomiskt försvarbart att inrätta tvingande regler om elbesiktningar i bostäder. Elsäkerhetsverket hoppas därför att rapporten Elrelaterade bränder i bostäder kan fungera som underlag då exempelvis försäkringsbolag, elinstallationsföretag, elektriker och elinstallatörer ger inspel till sina kunder, bostadsinnehavarna, om vad som orsakar elbränder i bostäder.

Rapporten omfattar elrelaterade bostadsbränder för 2018-2022, samt analyser och trender utifrån startobjekt, bostadstyp, startutrymme och allvarlighetsgrad. Statistiken innefattar elbränder i småhus, flerbostadshus och fritidshus i Sverige. Vanligast är att bränderna startar i kök, vardagsrum och sovrum. Bränderna startar i första hand i eluttag följt av elcentraler och elkablar och småhus är starkt överrepresenterad när det gäller både bränder och brandtillbud. De senaste fem åren har Räddningstjänsten gjort totalt 54 194 uttryckningar på grund av brand eller brandtillbud i byggnader. Drygt hälften av dessa skedde i vanliga bostäder och 3 547 var orsakade av fel i elrelaterad utrustning. Av dessa resulterade 76 procent i brand med egendomsskador.

I undersökningen framgår att bostadsbränder orsakade av värmepumpar ökar och att laddbara produkter gör ett allt större avtryck i brandstatistiken. Men det finns även positiva tecken. Bränder i fast installerade apparater har en tydlig nedåtgående trend, med en minskning på 42 procent över hela perioden. Allra mest minskar elbränder orsakade av lysrörsarmaturer, 81 procent.

Mängden laddbara produkter blir allt fler i samhället och under de senaste fem åren har det skett en ökning av bränder och brandtillbud inom kategorin med 42 procent. Generellt visar laddbara produkter klart högre risk för brandspridning vilket även innebär att fler blir allvarligt skadade i bränder som involverar batterier, jämfört med andra startobjekt. Laddbara produkter orsakar cirka 12 procent av bränderna men står samtidigt för hela 30 procent av allvarligt skadade.

I samband med att rapporten publicerades på Elsäkerhetsverkets webbplats skickades pressmeddelande som genererade genomslag i ett antal branschmedier och i Sveriges Radio.

Elrelaterade dödsbränder

För att förbättra kvaliteten på bedömningar kring dödsorsaker och bränder införde Myndigheten för samhällsskydd och beredskap en ny analysprocess och ett nytt register över omkomna 2020. Med tillgång till det nya registret har Elsäkerhetsverket haft möjlighet att djupare analysera brandstartsorsaker och omständigheter kring elrelaterade dödsbränder i bostäder. Under 2023 publicerades en studie kring det. Studien visar att totalt 14-18 personer omkom under 2020 till följd av elrelaterade bränder i bostäder. Den visar också att dödsbränder i mycket högre utsträckning drabbar äldre än övriga. Två av tre omkomna var 70 år eller äldre. Den främsta orsaken till elbränder med dödlig utgång berodde på felanvändning av spis och spishällar, vilket orsakade 9-11 dödsfall. 5-7 personer omkom till följd av fel i utrustning. Av de som omkom till följd av fel i utrustning orsakades 4-6 av fel i produkter och en av fel i en fast installerad apparat (i detta fall en lysrörsarmatur). I samband med att studien publicerades skickade myndigheten ett pressmeddelande och fick genomslag i branschmedier och Sveriges Radio.

Samarbete

Samarbeten med andra aktörer är viktigt för att stärka elsäkerhetsfrågorna i samhället. Det sker i en mängd olika sammanhang i samband med arbetet på Elsäkerhetsverkets olika avdelningar och redovisas under

respektive verksamhetsområde. Att fortsätta fånga upp aktuella frågor kring elsäkerhet med branschens aktörer har också pågått bland annat i olika referensgrupper. Myndigheten ser branschen som en viktig aktör för fortsatt spridning av kunskap och input till arbetet att nå ut till viktiga målgrupper.

Verksamhetens kostnader

Kostnader för prestationer och aktiviteter

	2023	2022	2021
Informationsinsatser*	10 482	11 669	9 645
Svara på frågor	7 067	5 503	5 496
Övriga kostnader	39	10	38
Kostnad (tkr)	17 588	17 182	15 178

* Sammanslagning enligt beskrivning på sidan 9.

Verksamheten totala kostnader för 2023 uppgick till 17 588 tkr och är 406 tkr högre än 2022. Under 2023 har verksamheten utökats med en kommunikatör. Mer tid har lagts på verksamheten "Frågor o svar" med anledning av försäljningsförbud kring laddbox och tillsynsärende kring solcellsinstallationer. Tiden för medicarbete har också ökat i och med ökad kännedom om Elsäkerhetsverket. Ökade kostnader beror också på deltagande i Elfackmässan och genomförande av projekt Barn och unga, utbildningsmaterial för mellanstadiet.

Analys och bedömning

Kommunikationsinsatser är ett viktigt komplement till traditionell tillsyn och regelgivning för att kunna nå ut till fler målgrupper och aktörer i samhället. Omvärldsanalys och goda kontakter med såväl företag, medborgare, olika typer av intresseorganisationer och branschorganisationer är därför avgörande för att myndighetens arbete ska ge god effekt. Bedömningen är att kommunikation har avgörande betydelse för att utveckla verksamheten i rätt riktning och som exempel på det lyfts några särskilda områden i analysen som har bäring på våra strategiska mål. Kommunikationsinsatser kan i vissa fall omfatta både målgrupperna bransch och konsument och på så vis ge effekter på flera strategiska mål.

Effektkartläggning för webben med prioriterade målgrupper och formulering av tydliga och mätbara mål, hjälper oss att matcha vårt innehåll med målgruppernas behov. Genom ständig utveckling och förbättring av innehåll tar vi emot webbesökarna med enkel, tydlig och lättillgänglig information om

elsäkerhet. Elsäkerhetsverket bedömer att det är en bra väg att gå för att tillgodose både målgrupperna konsumenterna och branschen. I samband med det behövs en långsiktigt hållbar plattform och nya digitala verktyg för att möta framtidens behov kring sökbarhet, snabbhet, relevans och kvalitetssäkring men även effektivare arbetsflöden för medarbetarna. Antalet besökare ökar på webbplatsen vilket är en positiv trend som vi sett över tid och ett kvitto på att myndigheten når ut med information både till branschen och till allmänheten. Antalet som besöker och använder myndighetens söktjänster Kolla elföretaget och Koppla säkert visar att de används och är betydande.

Mål 1: Det finns en ökad kännedom hos allmänheten om ansvaret för elanläggningar och faror med el

Film används alltmer som ett medium att förklara komplex information på ett mer lättförståeligt sätt, vilket också möjliggör för personer med olika inlärningsvariationer att ta till sig information om elsäkerhet på ett effektivt sätt. Över tid ser Elsäkerhetsverket att kategorin privatpersoner som besöker webbplatsen växer och antal visningar av filmer ökar i myndighetens kanaler. Utbildare och andra aktörer i branschen både använder och omnämner vårt rörliga material. De animerade filmer som tagits fram under 2023 riktar sig till viss del till allmänheten. Än är för tidigt att se vilket genomslag och vilka effekter de haft eftersom filmerna om Sveriges elsäkerhet publicerades i slutet av året. Det finns förhoppning om att öka kunskapen hos medborgare och att pedagogiska filmer kan hjälpa dem att göra rätt vid beställning av elinstallationstjänster. I förlängningen hoppas myndigheten att elsäkerheten i landets bostäder ska öka.

Med årets rapporter, som beskrivs under Fokusområden, gör Elsäkerhetsverket fördjupningar kring områdena dödsbränder och elrelaterade bränder i bostäder. Där framkommer att kunskapen om risker och beteenden vid laddning behöver öka hos såväl konsumenterna som de som tillverkar och säljer elprodukter. Andra intressanta slutsatser i dessa undersökningar visar att pandemiåret 2020 påverkat trenderna för startobjekt för bränder relaterat till att människor oftare arbetade och lagade mat hemma. Under 2020 ses en tillfällig kraftig ökning av bränder och brandtillbud orsakade av sådant personer normalt har med sig till kontoret, såsom mobiltelefoner och bärbara datorer. Troligtvis en effekt av att många saknade en bra arbetsplats hemma när man tvingades till hemarbete. Många har fortsatt att jobba via dis-

tansarbetsavtal även efter pandemin, vilket kan ge oss anledning att se över informationsbehovet om elsäkerhetsfrågor och "hemmakontor" lite extra framöver. De höga elpriserna under början av 2023 förändrade också hur hushållen använde el, och när. Det har troligtvis också påverkat temporära förändringar under perioden, vilket trenderna också indikerar.

Att nå målgruppen allmänheten är en utmaning och innebär att myndigheten behöver jobba brett och via kanaler som kompletterar varandra. I det arbetet har digitala kampanjer blivit ett sätt att nå fram till målgrupper som enligt våra undersökningar utför olagliga elinstallationer i hemmen. Medielandskapet förändras och i samband med kampanjer för Kolla elföretaget och Koppla säkert har myndigheten under året testat annonsering i samband med relevanta ämnespoddar kring bygg, renovering och inredning. Under två veckor varvades reklambudskap om Koppla säkert med Kolla elföretaget och visar ett mycket bra resultat. 84 procent av de 350 000 som lyssnade på poddarna lyssnade också på reklaminslagen i sin helhet.

Förfrågningar om att medverka i andras poddprogram ökar. Flera av myndighetens medarbetare har därför medverkat i ett antal poddar om andra ämnesområden, bland annat solceller och laddning av elfordon. Nischade poddprogram är en bra kanal för att få genomslag mot specifika målgrupper. Elsäkerhetsverket överväger därför att satsa mer på podcast under 2024.

Trots halverad budget för digitala kampanjer har Elsäkerhetsverket haft ett bra genomslag för det som gjorts och över tre miljoner exponeringar för annonserna under våren. Av de som uppmärksammade filmen om Kolla elföretaget har 75 procent sett filmen i sin helhet. Motsvarande resultat var 34 procent under höstens kampanj 2022. Det kan ha att göra med bättre "tajming" med annonsering under våren då man gärna renoverar. Uppmärksamheten för elsäkerhetsfrågor kan i och med det vara något större. En förstärkt effekt kan också delvis bero på den övriga mediala uppmärksamhet som Elsäkerhetsverket haft. Detta i samband med försäljningsförbudet kring en laddbox, övriga frågor om säker laddning och större genomslag för ämnet solceller.

Barn och unga

Barn och unga ser Elsäkerhetsverket som en prioriterad målgrupp – de är framtidens konsumenterna och utgör också "påverkare" på föräldrar. Målet i den särskilda satsningen i projektet Barn och unga är att skapa ett utbildningskoncept och rutiner för hur myndigheten ska arbeta långsiktigt med utbildning riktat till barn

och unga. De förstudier som gjorts visar att lärare ser positivt på att använda ett enkelt, intressant material som är relevant för den årskursen man undervisar i.

Den förstudie som gjordes 2019 visade att 19 procent av lärarna inom NO-ämnen och teknik undervisade eleverna i elkunskap. Samma mätning 2023 visar att den siffran stigit till 37 procent och kan tyda på att lärare idag tar elsäkerhetsfrågan på större allvar. 93 procent av lärarna svarar idag att elkunskap är ett viktigt område och 60 procent att det finns behov av och att de vill använda nytt undervisningsmaterial. Det finns också förslag på att koppla utbildningarna till andra områden exempelvis hållbarhetlära, fysik, teknik och cirkulär ekonomi samt hem- och konsumentkunskap, för att få med säkerhetsaspekten gällande handel och köpbeteende med elektriska produkter. Elsäkerhetsverket ser också ett behov att nå ut med material som riktar sig till Ung Företagsamhet på gymnasiet, i syfte att få med information om de krav som ställs på ekonomiska aktörer. Vår bedömning är att det material som lanserades i slutet på 2023 för årskurs 4-6 kommer att bli ett viktigt startskott för det fortsatta arbetet med barn och unga. Uppföljning av kortsiktiga effekter kommer att göras under 2024 - hur många använder materialet, vilka delar av materialet används mest, hur många svarar på quizzet, vilka andra använder materialet, vilka kanaler fungerar bäst för spridning av materialet osv. Det slutliga målet är att Elsäkerhetsverket vill öka kunskapen hos målgruppen och på lång sikt minska antalet elolyckor i samhället.

Mål 2: Elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagens krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet

Myndigheten bedömer att de animerade filmer som riktar sig till branschen har haft viss effekt redan vid lanseringen under hösten 2023. En markant skillnad i auktorisationsansökningar kunde ses, då mer korrekta underlag har kommit in. Det har resulterat i färre manuella ärenden att handlägga. Elsäkerhetsverket planerar att jobba vidare med film för att beskriva förhållandena kring auktorisation och ECY-certifikat. Syftet att göra det tydligare för alla och enklare för personer med utländska meriter att förstå vad som gäller. Det är viktigt inte minst för att säkra kompetensförsörjningen och elektrifieringen. I planen finns också en särskild ”paketering” av filmkoncept för att kunna erbjuda till de som jobbar med elutbildningar.

Under året har arbetet med frågor och svar som inkommer via telefon utvecklats för att ge en bättre uppföljning av vilka frågor som våra olika målgrupper

har. Det går numera att få fram statistik för att göra uppföljningar. På så vis kan Elsäkerhetsverket exempelvis ge aktuell information till journalister; hur många anmälningar och frågor kommer in som gäller till exempel solcellsinstallationer. Det gör att myndigheten kan agera proaktivt med nyhetstips om olika ämnesområden i olika kanaler och få en bättre uppföljning för att se om frågorna in till Elsäkerhetsverket minskar. Elsäkerhetsverkets medarbetare kan också agera på frågor som man märker eskalerar. Den typen av indikationer kan bidra till att förbättra urval och resursplanering i tillsynsarbetet, analysarbetet och kommunikationsarbetet. I förlängningen hoppas vi kunna höja kvaliteten på svaren på frågorna och få en kostnadseffektiv process som gagnar service till medborgare.

Mål 3 Det finns en kultur i branschen som motverkar elolyckor

Möjligheten för Elsäkerhetsverket att ta del av statistik från andra aktörers register som utvecklats senaste åren, exempelvis MSB:s och Försäkringskassans, gör att myndigheten tydligare ser var, hur, vilka som drabbas och varför elolyckor uppstår och vad som är orsak till dödsolyckor. På så vis kan Elsäkerhetsverket få fram underlag som bidrar i det proaktiva arbetet med analyser, tillsyn, marknadskontroll, samarbeten och kommunikation.

Det myndigheten kan se utifrån den mindre studien om Elbränder och dödsorsaker är att fokus för att minska antalet dödsbränder i första hand bör ligga på felanvändning av spis. Där behövs andra typer av insatser för att ge effekter än tillsyn av elanläggningar och marknadskontroll av produkter. Bedömningen är dock att fel i utrustning är en brandstartsorsak där till viss del tillsyn och marknadskontroll i kombination med kommunikation till såväl bransch som allmänhet, på sikt kan ge effekt. Det krävs åtminstone en femårsperiod för att kunna se trender över tid.

Mål 4: Energiomställningen och användningen av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt

Solenergiindustrin växer snabbt och därmed också företag som kan installera solceller. Den ökade mängd anmälningar mot oseriösa aktörer inom solcellsbranschen som Elsäkerhetsverket tagit emot, skapade diskussioner i medierna under året. Idag är antalet bränder som orsakats av solcellsanläggningar få, men risken är att tillströmningen av ny personal och nya företag leder till fler installationsfel. Vi bedömer att solenergi som en växande faktor för att bidra till energiomställningen och elproduktionen, kommer att ställa krav på tydligare

information till såväl bransch som medborgare. Under 2023 har ett arbete startat med en plan för tematisk tillsyn och information för att företagen som installerar solceller ska veta vilka krav som finns. I det arbetet ingår planering för kommunikation till allmänheten för att öka kunskapen om hur de ska gå tillväga för att få en solcellsanläggning som är säker och störningsfri.

Mål 5: Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt.

Försäljningsförbudet av en laddbox har på olika sätt satt myndigheten på prov under året. Det blev ett stort tryck på kommunikationsarbetet såväl reaktivt som proaktivt. I flera avseenden har det påverkat myndighetens medarbetare och avdelningar; inspektörer, jurister, handläggare, elsäkerhetsexperter, talsvarsgrupper, registratur, frågor o svar, ledningsgrupp, kommunikation och IT.

I samband med att försäljningsförbudet publicerades blev också trycket på Elsäkerhetsverkets webbplats mycket stort.

Inkommande frågor ökade med 31 procent under året vilket myndigheten bedömer bland annat beror på alla frågor som kom in i samband med försäljningsförbudet av laddboxen. Dessa lärdomar använder myndigheten i det fortsatta arbetet med IT-utveckling. En mer automatiserad tjänst för exempelvis frågor och svar, skulle kunna minska belastning vid toppar i telefonsupporten.

Tonläget i medierna har genomgående varit neutralt avseende myndighetens agerande i laddboxärendet. Kommentarer har ofta varit till myndighetens fördel och övervägande neutrala från mediernas sida.

Medierna har snarare lyft det positiva med att Elsäkerhetsverket tar ansvar för medborgarnas säkerhet. Det negativa genomslaget har mer med de permitteringar tillverkaren fick göra och konsekvenser som kan inträffa då laddboxen är installerad. Även att det finns en viss otydlighet kring det. Elsäkerhetsverket bedömer att medarbetares och talespersoners bemötande bidrar till en balanserad publicitet som också driver trafik till webbplatsen.

Medieintresset kom också från nyhetssajter med fokus på finanssektorn och försäkringsbranschen, då beslutet avsåg ett företag som är publikt och börsnoterat.

Trots trycket från medierna, i samband med försäljningsförbudet av laddbox, så har myndigheten en väldigt liten negativ publicitet under året. Det bedömer Elsäkerhetsverket beror på ett engagerat förhållningssätt, planerat kommunikationsarbete och snabbt agerande från myndighetens medarbetare.

Verksamhetslogik Information

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och vara en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. Vi beskriver på nästa uppslag ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom verksamheten Information.

Verksamhetslogik Information

Projekt/ uppdrag	Förut- sättningar	Aktiviteter	Prestationer
Elsäkerhetsverket.se		<ul style="list-style-type: none"> Tekniskt utvecklingsarbete och implementation Utveckling av webbinnehåll och funktioner Planering, genomförande och sammanställning av undersökningar Extern och interninformation 	<ul style="list-style-type: none"> Nya målgruppsanpassade webbsidor Användarundersökning på elsäkerhetsverket.se Tillgänglighetsarbete Förbättrad cookiefunktion Ny funktion för arkivering
Kollaelföretaget.se		<ul style="list-style-type: none"> Tekniskt utvecklingsarbete Planering, produktion, genomförande och analys av kampanj Extern och intern information 	<ul style="list-style-type: none"> Förbättrad filter/sökfunktion Digital kampanj Marknadföring i SVT Anslags-tavlan
Kopplasäkert.se		<ul style="list-style-type: none"> Planering, genomförande, och analys av kampanj Tekniskt utvecklingsarbete och implementation Extern och intern information 	<ul style="list-style-type: none"> Digital kampanj Feedbackfunktion implementerad i söktjänsten
Press och PR-arbete	<ul style="list-style-type: none"> Budget Kompetens Tid Kommunikationsstrategi 	<ul style="list-style-type: none"> Planera och skriva artiklar, nyheter och pressmeddelanden Strategiarbete för sociala kanaler Mediecoaching Planera och producera film Planera och publicera nyhetsbrev Hantera pressfrågor 	<ul style="list-style-type: none"> Mallverktyg för sociala inlägg Plan för sociala medier Plan för press- och nyheter Statistik och genomslag i redaktionella och sociala medier Årsanalys mediegenomslag 9 filmer om hur elsäkerhet fungerar i Sverige 4 nyhetsbrev 10 pressmeddelanden 51 nyheter
Projekt Barn och unga		<ul style="list-style-type: none"> Planering, produktion och genomförande av etapp 1 i projekt Barn och unga Produktion av lektionsmaterial till lärare i syfte att nå barn och unga i ÅK 4-6 Planering och arbete med extern/intern information Sifundersökning lärare 	<ul style="list-style-type: none"> 4 lektioner, lärarhandledning och quiz om elsäkerhet 3 Filmer ÅK 4-6 Lansering av materialet samt pressarbete Webbsida med utbildningsmaterial
Publikationer		<ul style="list-style-type: none"> Planera, skriva och revidera rapporter och publikationer Publicera och sprida information om publikationer i pressmeddelanden och nyhetsbrev Extern och intern information 	<ul style="list-style-type: none"> Handböcker Årsredovisning Rapporter
Frågor och svar		<ul style="list-style-type: none"> Föra statistik och följa upp Frågor och svar på webben Teknisk och innehållsmässig utveckling av processen för telefonfrågor Planering, genomförande och analys av telefonfrågor och statistik Startat projekt om översyn av digital tjänst för Frågor och svar Planering av kvalitetssäkring av externa frågor och svar samt svarsbanken Intern information 	<ul style="list-style-type: none"> Besvarat 3 471 skriftliga frågor – ökning 41 % Statistik och uppföljning av telefonfrågor Statistik och uppföljning av skriftliga frågor o svar

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

Effekter	Effekter	Effekter/ slutmål
<ul style="list-style-type: none"> • 934 700 besök på webbplatsen - en ökning med 9 % • 2,9 miljoner besökta webbsidor • Drygt 4 av 5 kan tänkas rekommendera webbplatsen • Silverplats i Funkas tillgänglighetsmätning • 51 % besökare bransch och 49 % besökare privatpersoner 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad kännedomen om elsäkerhetsfrågor hos allmänhet och bransch 	Mål 1-5*
<ul style="list-style-type: none"> • 141 900 besök till Kollaelföretaget.se - en ökning med drygt 45 % • 6 miljoner tittare i SVT Anslagstavlan • 716 000 har hört vår poddannonsering 	<ul style="list-style-type: none"> • Bidrar till säkrare el-anläggningar genom att användaren kan kolla upp eller hitta ett elinstallationsföretag som har laglig rätt att utföra elinstallationsarbete 	Mål 1,2*
<ul style="list-style-type: none"> • 1,6 miljoner visningar av filmer i digital kampanj • 99 970 besök till söktjänsten • 716 000 har hört vår poddannonsering 	<ul style="list-style-type: none"> • Webbtjänsten ska bidra till att minska elolyckor i hemmen genom att informera privatpersoner om vilka elarbeten man får utföra själv 	Mål 1, 4, 5*
<ul style="list-style-type: none"> • Ökat genomslag i redaktionella och sociala medier - 165 % • Räckvidd medier drygt 1 miljard • Ökat antal prenumeranter nyhetsbrev 9 % • Ökat antal följare och ökat antal inlägg i egna sociala medier - 21 % • 5 600 visningar av filmerna Youtubekanal • Webbinarium om EMC 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad kännedom hos målgrupper om elsäkerhetsfrågor • Ökad kännedom om Elsäkerhetsverket 	Mål 1-5*
<ul style="list-style-type: none"> • Lärare använder lektionsmaterialet och kunskapen om elsäkerhet ökar hos barn och unga 	<ul style="list-style-type: none"> • Elolyckor minskar i samhället • Elsäkerheten ökar i samhället • Fler söker utbildning i elbranschen 	
<ul style="list-style-type: none"> • 73 900 nedladdningar av publikationer 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad kännedom och kunskap hos våra målgrupper om olika elsäkerhetsfrågor • Elrelaterade olyckor och bränder minskar 	Mål 1-5*
<ul style="list-style-type: none"> • Implementering av nytt arbetssätt för frågor och svar • Ökad service och kvalitet till medborgare 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad kännedom och kunskap hos våra målgrupper om olika elsäkerhetsfrågor 	Mål 1-5*

Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störningsfri el

Övrig återrapportering

Övrig återrapportering

Kompetensförsörjning

Omvärlden förändras snabbt vilket också påverkar de områden som omfattas i Elsäkerhetsverket uppdrag. Det medför förändrade krav på myndighetens medarbetare. Arbetet med att säkra kompetensförsörjningen handlar om åtgärder för att attrahera och rekrytera rätt kompetenser till myndigheten och att behålla kompetens genom att låta de anställda utvecklas i sin yrkesroll. Att kontinuerligt vidta åtgärder för att tillgodose kompetensbehovet på sikt. En god kompetensförsörjning är nödvändig för att Elsäkerhetsverket ska kunna utföra sina uppdrag och nå verksamhetens mål.

Elsäkerhetsverket har som mål att vara en attraktiv arbetsgivare. Det innebär att ett hållbart arbetsliv där medarbetarna aktivt kan bidra med sin kompetens för att prestera på en hög nivå och där statens värderingar präglar och utgör grunden i vårt arbetsmiljöarbete, vår kultur. Att det finns möjlighet till kompetensutveckling för framtida förändringar i uppdrag och roll i syfte att ta tillvara individens kompetens och behov av utveckling och möjlighet till karriär.

Attrahera och rekrytera

Under 2023 har 11 medarbetare rekryterats. Åtta medarbetare har slutat under året, sex för att de fått nya jobb och två för att gå i pension.

Elsäkerhetsverket arbetar med att bygga vårt arbetsgivarvarumärke - en attraktiv arbetsgivare för befintliga och framtida medarbetare. Myndighetens attraktivitet som arbetsgivare beror på flera faktorer. Det handlar om arbetsuppgifter, utvecklingsmöjligheter, arbetsmiljö, värdegrunder, vilket ledarskap samt medarbetarskap som kännetecknar myndigheten och vilka anställningsvillkor och förmåner som erbjuds. Elsäkerhetsverket arbetar aktivt för ökad jämställdhet. En del i detta arbete är att vi arbetar med jämställdhetsintegrering i hela myndigheten. Elsäkerhetsverket jobbar med att utveckla ett tillitsbaserat ledarskap och medarbetarskap och har utvecklat arbetet med rekryteringsprocessen och med att förbättra introduktionen av nya medarbetare. Myndigheten har dels en introduktionsutbildning "Att arbeta som statligt anställd" som vi tar fram tillsammans inom RIS (rörlighet i staten) och dels den webb utbildningen som Statskontoret tillhandahåller "Din roll i staten – gemensamma spelregler".

För att komma in i myndighetens verksamhet har vi en intern introduktion där alla avdelningar presenterar sin verksamhet samt de styrande dokument som medarbetaren behöver känna till.

Anläggningsavdelningen driver sedan 2022 Mentorsgruppen, ett forum där erfarna medarbetare introducerar och ger hjälp och stöd till nyanställda kollegor. Mentorsgruppen består av representanter från alla fyra regionkontoren, de senast anställda medarbetarna, samt regioncheferna. Under 2023 har gruppen träffats digitalt 1-2 gånger per vecka och diskuterat frågor som naturligt dyker upp i myndighetsrollen. De senast anställda kommer i takt med att de involveras i verksamheten och får de kunskaper och erfarenheter som behövs för rollen, att bli utmärkta bollplank för de som rekryteras i framtiden.

Återkopplingen från nya medarbetare är att rekryteringsprocessen upplevs som professionell, effektiv och öppen samt att myndigheten uppfattas som en attraktiv arbetsplats.

Nya arbetssätt

När projektet Nya arbetssätt startades 2020 visade det sig att medarbetarna ville kunna arbeta hemifrån även efter pandemin samtidigt som det fanns ett behov av att samarbeta och jobba i projekt på kontoret. Det blev naturligt med ett hybridarbetssätt och ledningsgruppen ställde sig bakom de förslag som togs fram. Den förändringen gjorde att det dåvarande huvudkontoret blev för stort för våra behov. Myndigheten önskade ha kontoret som en plats att träffas på, generera nya idéer och lösningar och att samarbeta över avdelningsgränserna. Då är det en stor fördel om alla sitter på samma våning och delar på alla utrymmen så man stöter på varandra hela tiden.

Målbilden för nya arbetssätt är en effektiv och flexibel arbetsplats som har förmåga att anpassa verksamheten till nya förutsättningar och som tar tillvara på den tekniska utvecklingen. En arbetsplats som är öppen, tydlig och där medarbetarna känner tillhörighet, gemenskap och samarbetar för att hitta nya lösningar. En arbetsplats att längta till. Elsäkerhetsverket ska vara en attraktiv arbetsgivare för framtiden som har en modern styrning som stödjer effektivitet. Myndigheten ska också vara en attraktiv och kompetent organisation då statens kompetens utvecklar

samhället. Elsäkerhetsverket vill skapa ett arbetssätt och ett arbetsliv som bygger på miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Målet är att skapa ett välfungerande arbetsliv och god arbetsmiljö. Myndighetens medarbetare har möjligheten att teckna överenskommelse om att arbeta hemifrån upp till 49 procent av arbetstiden. Nästan alla medarbetare har valt att teckna överenskommelse om distansarbete.

Myndighetens nya kontor i Kristinehamn är utformat utifrån ett aktivitetsbaserat arbetssätt. Lokalytan har minskats ner och ingen medarbetare har en fast arbetsplats. I stället väljs en plats utifrån vilken typ av arbete som ska utföras. Det finns 22 stycken traditionella skrivbordsplatser i kontorslandskap och 3 i fokusrum till cirka 40 medarbetare. De är fördelade på aktiv, stillsam och tyst zon. Elsäkerhetsverket tar ofta emot besökare i olika former av projekt, samarbeten och workshops och nu finns fler rum som är anpassade för den typen av arbete. När det gäller utformningen har yteffektivitet varit i fokus. Alla ytor ska kunna användas av alla och till olika saker. Det har inneburit att ytan har minskat nästan med en fjärdedel. Lunchrummet är centralt placerat så att det kan användas för spontana möten hela dagen - inte bara en timme under lunchen. Myndigheten ska inte hyra och värma upp lokaler som inte används. Eftersom det är en nybyggd lokal så fanns det möjlighet för oss att anpassa utrymmena till våra behov. Vi har valt att återanvända mycket möbler från det gamla kontoret, exempelvis soffor, möbler till mötesrum och även skrivborden har renoverats och återanvänds nu. Mötestekniken är samma, men har kompletterats. Några möbler har köpts på återbruk, men det har även skett kompletteringar med nya möbler. Eftersom det här är ett tätare hus som utrustats med en modern klimatanläggning minskar vi även elkostnaderna. De tidigare lokalerna hade brister i bland annat värme och ventilation och hade därför ingen bra arbetsmiljö. Att åtgärda de bristerna hade blivit dyrare än att byta till nya lokaler.

Utveckla nytt digitalt handläggarstöd

Myndighetens ärendehanteringssystem har funnits hos Elsäkerhetsverket sedan 2009 och har sedan dess anpassats utifrån Elsäkerhetsverkets behov. Nuvarande system är i grunden ett diariesystem och det finns ett behov av ett handläggarstöd för att nå ökad användbarhet, mer likvärdig och rättssäker handläggning samt för att skapa ett bättre och effektivare arbetsflöde. Elsäkerhetsverket startade upp ett arbete under 2023 för att utveckla ett handläggarstöd och systemet bygger på en idé som Länsstyrelsen tagit fram tillsammans med en

systemleverantör. Under 2023 har systemet utvecklats och är i driftsatt för produktavdelningen. Arbetet fortsätter med att utveckla systemet för övriga verksamheter och arbetet beräknas pågå under ett par år.

Behålla och utveckla

Att arbeta med kompetensförsörjning innebär också att behålla och utveckla medarbetare. Elsäkerhetsverket arbetar med strategisk kompetensförsörjning genom kompetensidentifiering och kompetensplanering, ett arbete som bidrar till att få en klarare bild av vilka kompetenser myndigheten behöver för framtida förändringar i uppdrag och roll.

Det finns ett stort engagemang och hög kompetens bland medarbetarna i myndigheten. Elsäkerhetsverket tar årligen fram en plan för de utbildningar som anordnas internt. Genom en dialog mellan chef och medarbetare, både i utvecklingssamtal och löpande under året, skapas möjligheter för individuell kompetensutveckling i arbetet genom att medarbetare tillsammans med sina närmaste chefer, tar fram individuella kompetensutvecklingsplaner. I det arbetet ser myndigheten vilka kompetenser som kan utvecklas dels genom intern kunskapsöverföring och dels genom externa utbildningar. Elsäkerhetsverket har medarbetare med kompetens som är både bred och djup vilket gör att myndigheten jobbar med att vara en lärande organisation för att på det sättet överföra kunskap och därmed göra det möjligt för nya medarbetare att utvecklas till seniora handläggare. Vi arbetar i tvärfunktionella arbetsgrupper där kompetensöverföring och samarbete är en viktig del i arbetssättet. Medarbetarna växlar mellan olika projekt, grupper och roller som en del av sitt lärande och sin kompetensutveckling. Kompetensutvecklingen sker även genom gemensamma utbildningsinsatser och intern kompetensöverföring genom seminarier och även genom digitala utbildningar som finns tillgängliga och som medarbetare kan genomföra enligt en fastställd plan. Myndigheten arbetar även med att ta fram ett utbildningskoncept för digitala seminarier som vänder sig till branschen vilket också kommer att användas för internutbildning.

Under 2023 har Elsäkerhetsverket erbjudit kompetensutveckling inom en rad olika områden. Myndigheten arbetar idag med digitala utbildningar som är obligatoriska för alla medarbetare inom dataskydd och informationssäkerhet. Tio medarbetare har gått utbildningen "Att leda utan att vara chef" via RIS (rörlighet i staten). Myndighetens chefer har deltagit i lednings-

gruppsutveckling och ledarutveckling i grupp och individuellt under 2022-2023 med syftet att uppnå en väl fungerande ledningsgrupp och en tydlig tillitsbaserad styrning och ledning som bygger på den statliga värdegrunden och som leder till en effektiv verksamhet. En ny chef har gått ledarskapsprogrammet via RIS. Utöver det ges årligt återkommande utbildningar inom bland annat regelgivning, ärendehandläggning och tillsyn. Utbildning i hjärt- och lungräddning, halkkörning och brandutbildning genomförs löpande med 2-3 års intervaller. Vid ett antal tillfällen under året har frukostseminarier genomförts, i syfte att internt dela med sig av kunskap och erfarenheter inom aktuella områden. Dilemmaövningar i tvärgupper med olika teman genomförs, dels som ett led i att hålla den statliga värdegrunden aktuell och dels i utbildnings- och utvecklingssyfte. Myndighetens medarbetare får vid behov möjlighet att medietränas inför kontakter med media och utbildning i klarspråk. Inom Rörlighet i staten har medarbetare deltagit i nätverk för bland annat registratorer, HR och jurister.

Elsäkerhetsverket är medlem i Rörlighet i staten som är ett samarbete över myndighetsgränser. Vi delar idéer, erfarenheter och kunskap som stärker medarbetare och utvecklar verksamheten. Tillsammans vill vi göra staten till Sveriges bästa arbetsplats. Genom Rörlighet i staten kan våra medarbetare:

- Dela erfarenheter i nätverk
 - med kollegor från andra myndigheter.
- Prova på att jobba på en annan myndighet
 - via in-/utlån eller praktik
- Utvecklas i sin yrkesroll – genom medverkan i skraddarsydda program och kurser.

Elsäkerhetsverket bedömer att myndigheten har den kompetens som behövs för att utföra de uppdrag som framgår av instruktionen, regleringsbrevet och regeringsuppdrag. Det finns en stor efterfrågan på de kvalificerade medarbetare som finns inom Elsäkerhetsverket från den bransch vi verkar i. Det innebär en rörlighet bland våra medarbetare. Rörligheten innebär till viss del ökande kostnader för rekrytering, introduktion och effektivitetsförluster men bidrar även till lärande, utbyte och kompetensväxling.

Arbetsmiljö

En förutsättning för en god arbetsmiljö är ett närvarande ledarskap där varje chef har regelbundna avstämningar med sina medarbetare och finns tillgänglig i verksamheten. Elsäkerhetsverkets chefer

följer regelbundet upp medarbetarnas arbetsmiljö, såväl fysiskt som organisatoriskt och social.

Elsäkerhetsverket har under några år haft en relativt hög personalomsättning. Det har medfört en högre belastning på flera av myndighetens medarbetare samtidigt som ambitionsnivån vidhållits på en hög nivå. Detta har påverkat den psykosociala arbetsmiljön. En plan har tagits fram tillsammans med de fackliga organisationerna och skyddsombud, som ska öka fokus på arbetsmiljön relaterat till den psykosociala arbetsmiljön. Under 2023 har arbetsgivaren, fackliga förtroendevalda och skyddsombud startat upp en särskild arbetsmiljögrupp i syfte att skapa en tydligare struktur och arbeta mer systematiskt med arbetsmiljöarbetet. Chefer, skyddsombud, HR och fackliga förtroendevalda har tillsammans genomfört en arbetsmiljöutbildning. Myndigheten arbetar även med kulturen och med våra värdegrunder. På myndighetens verksamhetsdag diskuterades härskartekniker genom en dramatisering som speglade olika typer av härskartekniker och där medarbetarna gavs möjlighet att diskutera olika frågeställningar och dilemman som spelades upp. Arbetet har fortsatt med övningar och frågeställningar som genomförs på APT (arbetsplatsträffar). I oktober flyttade myndigheten in i ett nytt aktivitetsbaserat huvudkontor. Omställningen har utvärderats kontinuerligt tillsammans med medarbetarna och ställt krav på anpassning och kompromisser. Det tillsammans med myndighetens arbete med nya arbetssätt och distansarbete ställer andra krav på ledarskap och medarbetarskap. Elsäkerhetsverket medarbetarna har möjligheten att teckna överenskommelse om att arbeta hemifrån upp till 49 procent av arbetstiden. För att utvärdera, analysera och förbättra arbetsmiljön använder Elsäkerhetsverket bland annat en avdelningscheck som är en medarbetarundersökning och som är en viktig del i vårt systematiska arbetsmiljöarbete. Den är ett viktigt verktyg för att följa upp de aktiva åtgärder som Elsäkerhetsverket har beslutat om när det gäller att minska riskerna för diskriminering i enlighet med diskrimineringslagen. I syfte att motverka korruption deltar myndighetens medarbetare i dilemmadiskussioner.

Elsäkerhetsverket utsågs 2021 till behörig myndighet inom ramen för visselblåsarförordningen (2021:949). Under 2022 inrättades en extern och en intern kanal för visselblåsningar. Myndigheten har inte tagit emot någon visselblåsning under 2023.

Elsäkerhetsverket har under 2023 genomfört "Avdelningschecken". Syftet med undersökningen är att upptäcka risker i arbetsmiljön i allmänhet, men även

risker för diskriminering, repressalier och andra hinder för allas lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter, den är en viktig del av arbetsgivarens uppföljning och utveckling av arbetsmiljön. Enkäten genomförs enskilt och är anonym. Det var en hög svarsfrekvens vilket ger ett mycket bra underlag till det fortsatta arbetet. Svaren sammanställs även avdelningsvis och utgör därefter ett diskussionsunderlag på avdelningarnas arbetsplatsträffar och är ett underlag för avdelningens interna arbete när det gäller förbättringar av arbetsmiljön och lika-behandling. Arbetet fortsätter under början av 2024 med att ta fram en handlingsplan över vilka områden vi behöver jobba vidare med för att förbättra.

Hälsa

För att stimulera till hälsofrämjande aktiviteter har alla medarbetare möjlighet att få ersättning för friskvård. Ersättningen är 80 procent av kostnaden, maximalt 2 400 kronor/år. Medarbetare har även möjlighet att utöva friskvård en timme per vecka på arbetstid.

Elsäkerhetsverket har ett bra samarbete med företagshälsovården på de orter där myndigheten har verksamhet. För att förebygga rygg- och nackbesvär erbjuds medarbetarna en ergonomisk genomgång av arbetsplatsen, dels i samband med nyanställningar men även vid behov. I samband med övergången till Nya arbetssätt har myndigheten gjort punktinsatser med hjälp av företagshälsovårdens ergonom.

Sjukfrånvaro

Den samlade sjukfrånvaron för Elsäkerhetsverkets anställda uppgick 2023 till 2,7 procent av den totala arbetstiden vilket är högre än 2022 då den uppgick till 2,1 procent. Ökningen beror på en ökad andel långtidssjukfrånvaro. Årets sjukfrånvaro är fortfarande betydligt lägre än sjukfrånvaron före pandemin. En möjlig förklaring till varför sjukfrånvaron är förhållandevis låg, är att distansarbete kan leda till att medarbetare arbetar även om man har lättare förkylningar eller annan sjukdom som man tidigare stannat hemma för. Sjukfrånvaron bland kvinnor samt i åldersgruppen 50 år eller äldre samt 29 år eller yngre har ökat det senaste året. Elsäkerhetsverket har alltid som mål att medarbetare ska kunna återgå i arbete så snart som möjligt efter sjukskrivning. Arbetsgivaren följer kontinuerligt rehabiliteringsprocesser och ger det stöd som behövs och tar även stöd och hjälp av företagshälsovården i dessa frågor.

Sjukfrånvaro (procent)

	2023	2022	2021
Totalt	2,7	2,1	1,29
Kvinnor	3,69	3,17	1,05
Män	1,89	1,22	1,47
29 år eller yngre	3,47	0,58	0
30–49 år	2,13	1,81	1,43
50 år eller äldre	3,24	1,81	1,43
Andel långtidssjukskrivna av totalt antal sjukskrivna (60 dagar eller mer)	41,62	20,14	23,01

Personalstatistik

Myndigheten hade vid utgången av året 56 anställda jämfört med 53 vid utgången av 2022. Medelantalet anställda har uppgått till 55 jämfört med 53 för 2022. Antalet årsarbetskrafter har uppgått till 52 vilket kan jämföras med 50 året innan. Två medarbetare har varit tjänstlediga för arbete hos annan myndighet del av året. Under året har totalt åtta medarbetare valt att avsluta sin anställning medan myndigheten välkomnat 11 nya medarbetare.

Jämställdhetsintegrering

Enligt diskrimineringslagen ska det finnas en plan för aktiva åtgärder för att minska riskerna för diskriminering och trakasserier, utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Myndigheten har en plan för aktiva åtgärder som följs upp årligen. I Elsäkerhetsverkets instruktion står att myndigheten ska integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet. Jämställdhet skapas där ordinarie beslut fattas, resurser fördelas och normer skapas. Det innebär att ett jämställdhetsperspektiv måste finnas med i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen – från förslag, till genomförande och utvärdering. Elsäkerhetsverket tittar på hur verksamheten kan bli mer jämställd internt och på vad som kan göras för att den bransch som myndigheten verkar inom ska bli mer jämställd. Elsäkerhetsverket strävar efter att få en jämnare könsfördelning inom respektive personalkategori i samband med rekryteringar. Kravprofiler som öppnar för personer med varierande bakgrund har kompletterats med könsneutralt bildval och val av relevanta rekryteringskanaler i samband med annonsering. Myndigheten arbetar vidare med att revidera rutiner för rekrytering. För att möta framtida verksamhetsbehov undersöks vilken kompetens myndigheten som helhet behöver. Myndigheten har inte ändrat kraven på kompetensnivån utan har istället formulerat annonserna bredare.

Elsäkerhetsverket ska också vara en attraktiv arbetsgivare som arbetar aktivt för ökad jämställdhet. En del i detta arbete är att arbeta med jämställdhetsintegrering i hela myndigheten. Målet och syftet för Elsäkerhetsverket med jämställdhetsintegrering är att jämställdhetsperspektivet ska finnas som en naturlig tråd i samtliga processer och arbeten. Jämställdhet ska integreras i processer, indikatorer och mål samt mätetal.

Elsäkerhetsverket arbetar efter en framtagna handlingsplan för jämställdhetsintegrering. Myndigheten kan bidra till att minska ojämställdhetsproblemen inom energisektorn genom att ta fram mer analyser kring hur elolyckor och tillbud drabbar kvinnor respektive män. Att använda den statistiken för att utveckla urvalet av elektriska produkter för marknadskontroll och anläggningar för tillsyn. Därtill kan myndigheten aktivt bidra till att förändra branschens rekryteringsvägar genom att utveckla processen för att ansöka om och beviljas auktorisation som elinstallatör. Fem huvudområden har identifierats att arbeta vidare inom:

- Elsäkerhetsverkets interna kultur och ledarskap,
- rekryteringsprocessen,
- auktorisationsprocessen,
- elolyckor och analys av statistik, samt
- processen vid marknadskontroll och anläggningstillsyn.

Myndigheten har under året startat upp ett antal projekt i enlighet med handlingsplanen. De redovisas under respektive verksamhet i årsredovisningen.

I den lönekartläggning som gjordes under 2023 har myndigheten kunnat konstatera att det inte föreligger några osakliga löneskillnader grundade på kön mellan grupper av män och grupper av kvinnor, som utför lika eller likvärdigt arbete.

Miljöledning

Elsäkerhetsverket ska inom sitt miljöarbete utgå från gällande miljölagstiftning, och sträva efter en långsiktig hållbar utveckling för att värna om kommande generationers fortsatta tillgång till viktiga naturresurser. Elsäkerhetsverket gör årligen en genomgång av miljöledningssystemet med utgångspunkt i kraven i förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter.

Miljöredovisning lämnas enligt samma förordning till regeringen och Naturvårdsverket. I samband med genomgången av miljöledningssystemet görs en uppföljning av miljömålen. I Elsäkerhetsverkets miljömål och handlingsplan finns myndighetens

miljömål beskrivna. Ett av målen är att "Elsäkerhetsverket ska sträva efter att begränsa utsläpp av klimatpåverkande gaser genom att inte öka koldioxidutsläppen". Myndighetens största miljöpåverkan är resor och målsättningen enligt den framtagna handlingsplanen är att minska påverkan genom att exempelvis hålla digitala möten istället för fysiska. Elsäkerhetsverket strävar efter att nyttja miljöbilar i de fall man behöver använda bil för tjänsteresor. Under 2023 har resandet ökat i förhållande till hur det såg ut under pandemin, men nivån ligger markant under hur det såg ut 2019 och tidigare. Möten och utbildningar genomförs digitalt i allt större uträkning.

Elsäkerhetsverket medarbetare har möjligheten att teckna överenskommelse om att arbeta hemifrån upp till 49 procent av arbetstiden. Nästan alla medarbetare valde att teckna överenskommelse om distansarbete vilket minskar antalet resor till och från jobbet.

Elsäkerhetsverket jobbar för att minska avfall och bidra till ett ökat kretsloppssamhälle. Det sker bland annat genom att minska användningen av kontorspapper, minimera andelen av IT-utrustning som går till destruktion genom krav i IT-upphandling och i möjligaste mån ska miljömärkta konferensanläggningar bokas.

Myndigheten har flyttat till ett nytt och mer yteffektivt kontor i Kristinehamn. Det har inneburit att vi har minskat ytan nästan med en fjärdedel. Vi har valt att återanvända mycket möbler från det gamla kontoret. Eftersom det här är ett tätare hus som utrustats med en modern klimatanläggning minskar vi även elkostnaderna. De gamla lokalerna hade brister i bland annat värme och ventilation.

Uppföljning av utsläppta koldioxidnivåer mäts och sammanställs årligen och redovisas inom ramen för myndighetens miljöledningsarbete, i enlighet med vad som gäller enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. Elsäkerhetsverket redovisar också uppgifter enligt förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) och Klimat- och Näringslivsdepartementet.

Informationssäkerhet

Myndigheten har under våren 2023 valt att göra en fördjupad genomlysning av nuvarande läge inom informationssäkerhet och skapa en åtgärdsplan för kommande arbete både på kort och lång sikt. Genomlysningen bestod av intervjuer av medarbetare, tekniska tester av IT-miljön

samt riskanalys. Detta visade att vi hade kommit en bra bit på väg när det gäller vår riskhantering inom IT-området och gav förslag på vidare åtgärder, både tekniska åtgärder men också justeringar i arbetssätt och riktlinjer.

Under 2023 har en rad tekniska åtgärder genomförts och arbetet planeras fortsätta under 2024. Myndigheten har genomfört en modernisering av IT-miljön för att vara mer motståndskraftig mot externa angrepp. En avsiktsförklaring avseende införande av IT-tjänsten E-identitet för offentlig sektor, EFOS, tecknades med Försäkringskassan, för multifaktorautentisering i IT-miljön. Vi har valt att inte gå in i molntjänster som O365 utan använder lokalt installerade lösningar eller lösningar i dedikerad miljö inom EU/EES, så som till exempel SAFOS Mötestjänst för Försäkringskassan.

Förslag på justeringar i arbetssätt har genomförts och införlivats i den utbildning och övning i säkerhetsarbete som regelbundet ges till användarna inom organisationen. Elsäkerhetsverket arbetar med digitala utbildningar inom dataskydd och informationssäkerhet som är obligatoriska för alla medarbetare. En viktig del är säker lösenords- och e-posthantering samt angripares metodik för exempelvis nätfiske och bedrägerimejl. Ledningsgruppen har involverats genom arbete med riskanalys samt vid flertalet informationstillfällen om pågående arbete. Riktlinjer om informationssäkerhet för medarbetare samt myndighetens Lösenordspolicy har reviderats och uppdaterats under 2023.

Under hösten 2023 genomfördes Infosäkkollen från Myndigheteten för samhällsskydd och beredskap, MSB. Infosäkkollen är ett verktyg som stödjer uppföljning och förbättring av systematiskt informations- och cybersäkerhetsarbete i samhällsviktiga verksamheter. Med Infosäkkollen kan organisationen själv undersöka vilken nivå arbetet befinner sig på och hur det kan utvecklas. Resultatet ger underlag för planering och prioritering, och med regelbunden uppföljning kan utvecklingen följas över tid. Infosäkkollen genomfördes första gången 2021 och genomförs vartannat år. Elsäkerhetsverket gick från nivå två år 2021 till nivå tre år 2023, som är godkänd, och uppnådde därmed det egna uppsatta målet.

Åtgärder baserade på både den fördjupande genomlysningen och Infosäkkollen planeras fortsätta under 2024-2025. Målet är att ligga kvar på nivå tre på en övergripande nivå, men arbetet strävar efter att höja de olika arbetsområdena till nivå fyra. Vi följer kontinuerligt MSB:s rekommendationer och implementerar dem.

Resurseffektivitetskrav inom ekodesign och energimärkning

Elsäkerhetsverket arbetar för att omställningen till ett mer effektivt resursanvändande kan genomföras utan att produktsäkerheten blir åsidosatt.

Myndigheten bidrar i arbetsgruppen Ekodesign. I arbetsgruppen bistår Elsäkerhetsverket med att läsa texter och föreslår det innehåll och ändringar som vi anser krävs för att följa vårt säkerhetsregelverk.

Arbetet sker genom att medarbetare deltar på arbetsgruppens möten, läser och kommenterar dokument och avdelningschef för Produkt är ledamot i ledningsgruppen sedan hösten 2021. Under 2023 har ett ledningsgruppsmöte Ekodesign hållits digitalt.

Under 2023 har Elsäkerhetsverkets arbetet inom Ekodesigngruppen varit inriktat på kommande krav på rumsvärmare, torktumlare och externa nätaggregat.

Avgiftsbelagd verksamhet

Offentligrättsliga avgifter

Offentligrättsliga avgifter Elsäkerhetsverkets verksamhet finansieras i huvudsak med en elsäkerhetsavgift, vilket är reglerat i elsäkerhetslagen (2016:732). Även verksamhet inom området elektromagnetisk kompatibilitet finansieras med denna avgift sedan 15 juli 2021, trots att den verksamheten regleras i annan lagstiftning. Elsäkerhetsavgiftens storlek är reglerad i förordning (2017:1040) om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift. Regeringen har beslutat att full kostnadstäckning ska gälla för elsäkerhetsavgiften, det vill säga att de kostnader myndigheten har för uppgifter vi gör med stöd av elsäkerhetslagen (2016:732), ska täckas av elsäkerhetsavgiften. Under 2023 var elsäkerhetsavgiften 11,10 kronor per uttagpunkt för lågspänning och 905 kronor per uttagpunkt för högspänning. Intäkten uppgick under 2023 till 71 137 tkr. Elsäkerhetsavgiften genererade 2023 ett underskott på 1 944 tkr. Det ackumulerade saldot uppgår till ett överskottet på 1 672 tkr vilket motsvarar 2 procent av intäkterna. Myndigheten överläter till regeringen att bedöma avgiftens storlek.

Myndigheten administrerar även uppbörderna av elberedskapsavgift och nätövervakningsavgift och har i uppdrag att redovisa intäkterna för dessa avgifter i årsredovisningen.

För elberedskapsavgiften gäller full kostnadstäckning, varför Elsäkerhetsverket ska redovisa både intäkter och kostnader för elberedskapsverksamheten som elberedskapsmyndigheten Affärsverket Svenska kraftnät

SvK har. Elberedskapsavgiften finansierar verksamhet vid Affärsverket Svenska kraftnät (SvK). Regeringen fattade under 2019 beslut om att sänka avgiften från och med 1 januari 2019. För räkenskapsåret 2023 överstiger kostnaderna budgeten med 32 procent. Kostnaderna för 2023 är betydligt högre än intäkterna och årets resultat uppgår till ett underskott på 285 076 tkr. Det ackumulerade underskottet uppgår till 327 152 tkr, vilket motsvarar 135 procent av avgiftsin-täkterna. SvK har lämnat prognos till Elsäkerhetsverket avseende kostnader för elberedskap för de kommande åren. Enligt prognosen kommer kostnaderna att öka under 2024 vilket medför att det ackumulerade underskottet riskerar att fortsätta öka under 2024. Regeringen föreslår att Elberedskapsavgiften justeras för att på sikt uppnå full kostnadstäckning. Promemorians förslag är att avgiften höjs med cirka 130 procent under 2024 för att uppnå full kostnadstäckning år 2028. Elberedskapsavgiften skulle därmed per kalenderår bli 90 kronor per uttagspunkt för lågspänning och 4 897 kronor per uttagspunkt för högspänning från och med 2024. (Förslag om ändring i förordningen (2017:1040) om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift. Elsäkerhetsverket överlåter till regeringen att bedöma avgiftens storlek i förhållande till anslag för elberedskap.

Elsäkerhetsverket tar även ut en ansökningsavgift av de som ansöker om en auktorisation som elinstallatör. Myndighetens kostnader för att handlägga inkomna auktorisationsansökningar uppgår till 2 765 tkr och finansieras av elsäkerhetsavgiften. Bemyndiganden om att ta ut avgiften finns i elsäkerhetslagen (2016:732).

För ansökningsavgiftens storlek med mera gäller bestämmelserna i 9–14 §§ avgiftsförordningen (1992:191), varvid avgiftsklass 3 tillämpas.

I tabellen nedan redovisas intäkter och kostnader för Elsäkerhetsverkets avgiftsbelagda verksamhet. Samtliga avgifter tillförs inkomsttitel 2552: Övriga offentlig-rättsliga avgifter.

Övriga ersättningar

När det gäller marknadskontroll av elektrisk materiel åläggs parten i de fall produkten får försäljningsförbud, att betala myndighetens kostnader för inköp och provning. Bestämmelser som rör rätten att ta ut ersättning för inköp och provningskostnader finns i bland annat elsäkerhetslagen (2016:732). Ersättningen tillförs inkomsttitel 2811. Intäkten uppgick 2023 till 139 tkr.

Verksamhetslogik Förutsättningskapande mål

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och vara en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. Vi beskriver på nästa sida ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom myndighetens förutsättningskapande mål.

Belopp i tkr

Verksamhet	Ink. tit.	+/- 2022	Budget int. 2023	Int. 2023	Budget kost. 2023	Kost. 2023	+/- 2023	Ack. +/- Utgå. 2023
Offentligrättslig verksamhet								
Ansökningsavgifter	2 552	0	1 938	1 894	0	0	0	0
Elberedskapsavgift	2 552	-42 076	242 247	241 172	400 000	526 248	-285 076	-327 152
Nätövervakningsavgift	2 552	0	32 643	32 732	0	0	0	0
Elsäkerhetsavgift	2 552	3 616	70 995	71 137	74 177	73 081	-1 944	1 672
Ersättning för provade produkter	2 811	0	0	139	0	0	0	0
Summa (tkr)		-38 460	347 823	347 074	474 177	599 329	-287 020	-325 480

*Ansökningsavgiften samt nätövervakningsavgiften omfattas inte av kravet på full kostnadstäckning och därmed redovisas inga kostnader för dessa avgifter i tabellen.

Verksamhetslogik Förutsättningsskapande mål

Projekt/ uppdrag	Förut- sättningar	Aktiviteter	Prestationer	Effekter	Effekter	Effekter/ slutmål
Digitalt handläggarsöd - ERA	<ul style="list-style-type: none"> Budget Kompetens IT-system 	<ul style="list-style-type: none"> Digitalisera våra processer genom att utveckla ett digitalt handläggarsöd - ERA 	<ul style="list-style-type: none"> Ett digitalt handläggarsöd 	<ul style="list-style-type: none"> Ökad användbarhet, mer likvärdig och rättssäker handläggning. 	<ul style="list-style-type: none"> Skapa ett bättre och effektivare arbetsflöde. 	Vi utvecklar verksamheten genom digital förnyelse
Öka informations säkerheten och cybersäkerheten	<ul style="list-style-type: none"> Budget Kompetens IT-konsult Utbildning 	<ul style="list-style-type: none"> Fördjupad genomlysning av nuvarande läge inom informations säkerhet och skapa en åtgärdsplan för kommande arbete både på kort och lång sikt. Genomförande av handlingsplan 	<ul style="list-style-type: none"> Handlingsplan på kort och lång sikt Utbildning medarbetare 	<ul style="list-style-type: none"> Skydda våra datorer, smartphones, nätverk och all information som vi använder på internet från attacker/obehörig åtkomst. Förhindra attacker/obehörig åtkomst. Högt säkerhetstänk i IT-användningen 	<ul style="list-style-type: none"> Att våra digitala tillgångar är säkra och att vi är skyddade när vi använder dem på nätet 	Vi utvecklar verksamheten genom digital förnyelse
Elsäkerhetsverkets handlingsplan för jämställdhetsintegrering	<ul style="list-style-type: none"> Budget Kompetens Utbildning 	<ul style="list-style-type: none"> Genomföra aktiviteter enligt myndighetens handlingsplan för jämställdhetsintegrering 	<ul style="list-style-type: none"> Framtagande av könsuppdelad statistik Kartläggning och dokumentation på de vägar som finns till yrket elektriker respektive elinstallatör 	<ul style="list-style-type: none"> Könsuppdelad statistik för utbildningar till yrket elinstallatör Könsuppdelad statistik för ECY-certifikat, auktorisation som elinstallatör samt elinstallatör för regelefterlevnad 	<ul style="list-style-type: none"> Fler kvinnliga elinstallatörer och elektriker 	Vi arbetar aktivt för jämställdhet och likabehandling
Vi är en lärande organisation med engagerade och kompetenta medarbetare	<ul style="list-style-type: none"> Budget Kompetens Utbildning 	<ul style="list-style-type: none"> Arbeta med strategisk kompetensförsörjning genom kompetensidentifiering och kompetensplanering Dialog mellan chef och medarbetare, både i utvecklingsamtal och löpande under året, skapar möjligheter för individuell kompetensutveckling Överföra kunskap från medarbetare med kompetens som är både bred och djup och därmed göra det möjligt för nya medarbetare att utvecklas till seniora handläggare 	<ul style="list-style-type: none"> En plan för de utbildningar som anordnas internt. Individuella kompetensutvecklingsplaner Gemensamma utbildningsinsatser och intern kompetensöverföring genom seminarier och genom digitala utbildningar Digitala utbildningar som är obligatoriska för alla medarbetare inom dataskydd och informationssäkerhet. Tio medarbetare har gått utbildningen "Att leda utan att vara chef" 	<ul style="list-style-type: none"> Ett arbete som bidrar till att få en klarare bild av vilka kompetenser myndigheten behöver för framtida förändringar i uppdrag och roll Att behålla och utveckla medarbetare 	<ul style="list-style-type: none"> Att behålla medarbetare och attrahera framtida medarbetare 	Vi är en attraktiv arbetsgivare

Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störningsfri el

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

Övriga uppdrag

Praktik för personer med funktionsnedsättning

Praktikplatser inom ramen av detta uppdrag har redovisats till Statskontoret enligt plan. Under 2023 har Elsäkerhetsverket inte tagit emot någon praktikant, då vi har flyttat myndighetens kontor i Kristinehamn, och till följd av förseningar i byggnationen var utan ordinarie lokaler under nästan 5 månader.

Praktik för nyanlända

Praktikplatser inom ramen av detta uppdrag har redovisats till Statskontoret enligt plan. Under 2023 har Elsäkerhetsverket inte tagit emot någon praktikant, då vi har flyttat myndighetens kontor i Kristinehamn, och till följd av förseningar i byggnationen var utan ordinarie lokaler under nästan 5 månader.

Uppdrag att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering

Under 2020 utsågs Elsäkerhetsverket av regeringen till att bli en JIM-myndighet. JIM står för Jämställdhetsintegrering i myndigheter och innebär att vi ska bedriva ett utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering 2021-2025.

Målet och syftet är att jämställdhetsperspektivet ska finnas som en naturlig tråd i samtliga processer och arbeten. Exempelvis i ledningens strategiska arbete, i verksamhetens planering, i genomförande av aktiviteter och vid uppföljning av verksamheten. Jämställdhetsperspektivet ska integreras i processer, indikatorer, mål samt mätetal.

Under 2021 togs en handlingsplan för jämställdhetsintegrering fram och rapporterades till regeringen. Fem huvudområden har identifierats att arbeta vidare inom:

- Elsäkerhetsverkets interna kultur och ledarskap,
- rekryteringsprocessen,
- auktorisationsprocessen,
- elolyckor och analys av statistik, samt
- processen vid marknadskontroll och anläggningstillsyn.

Myndigheten har under året startat upp ett antal projekt i enlighet med handlingsplanen. De redovisas under respektive verksamhet i årsredovisningen.

Uppdrag att vidta energibesparingsåtgärder inom den statliga förvaltningen

Regeringen har gett i uppdrag (Regeringsbeslut Fi2022/02571) åt vissa statliga myndigheter att till och med den 31 mars 2023, vidta möjliga och lämpliga energibesparingsåtgärder inom statliga förvaltningar. Elsäkerhetsverket har rapporterat till Energimyndigheten som har fått i uppdrag att samla in uppgifter om detta och redovisa till Regeringskansliet.

Under hösten/vintern 2021 gjordes en översyn av ventilationen på dåvarande kontor. Syftet var att få bättre inomhusluft men även lägre energiförbrukning. De gamla lokalerna hade brister i bland annat värme och ventilation och hade därför ingen bra arbetsmiljö. Vi tvingades använda extra element på vintern för att ha någorlunda godtagbar arbetsmiljö. Att åtgärda de bristerna hade blivit dyrare än att byta till nya lokaler. Under våren 2022 fattade myndigheten beslut om att flytta från dessa lokaler. Ett av syftena var även att kunna ha ett energieffektivare kontor. Vårt nya kontor som vi flyttade in i under 2023 är utformat utifrån ett aktivitetsbaserat arbetssätt. Lokalytan har minskats ner och ingen medarbetare har en fast arbetsplats utan vi ska byta plats utifrån vilken typ av arbete som utförs. När det gäller utformningen har vi tänkt yteffektivitet i första hand, alla ytor ska kunna användas av alla och till olika saker. Det har inneburit att vi har minskat ytan nästan med en fjärdedel. Eftersom det här är ett tätare hus som utrustats med en modern klimatanläggning minskar vi även elkostnaderna. Vi har sedan tidigare rörelsestyrd belysning i vårt kontor.

Uppdrag att genomföra den nationella strategin för marknadskontroll

Regeringen har den 30 juni 2022 fattat beslut om en nationell strategi för marknadskontroll. De marknadskontrollmyndigheter som omfattas av EU:s marknadskontrollförordning och Tullverket har fått i uppdrag att, från och med den 25 juli 2022 till och med den 31 december 2025, genomföra den nationella strategin.

Den nationella strategins syfte är att främja ett konsekvent, övergripande och samlat tillvägagångssätt för marknadskontroll och för tillämpningen av harmoniserad unionslagstiftning i Sverige. Marknadskontrollen ska tillse att säkra produkter tillhandahålls och att ekonomiska aktörer kan verka på lika villkor på den inre marknaden. De berörda myndigheterna kommer att fokusera på tre mål för att stärka den svenska marknadskontrollen:

- Effektivare kontroll
- Utökad samarbete
- Ökad kunskap

Arbetet med uppdraget beskrivs mer under avsnittet Tillsyn av elektrisk utrustning, sidan 29.

Finansiell redovisning

75

Resultaträkning

Belopp i tkr		2023	2022
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	not 1	73 081	71 919
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	not 2	282	4
Intäkter av bidrag		61	43
Finansiella intäkter	not 3	326	83
Summa		73 750	72 050
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	not 4	-50 798	-47 499
Kostnader för lokaler		-2 848	-3 725
Övriga driftskostnader	not 5	-18 970	-19 876
Finansiella kostnader	not 6	-83	-21
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 051	-929
Summa		-73 750	-72 050
Verksamhetsutfall		0	0
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras	not 7	347 074	345 505
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-347 074	-345 505
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

Belopp i tkr		2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	not 8	0	165
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	not 9	741	0
Summa		741	165
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	not 10	1 076	59
Maskiner, inventarier med mera	not 11	2 583	1 524
Pågående nyanläggningar	not 12	0	119
Summa		3 659	1 702
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter	not 13	665	882
Övriga kortfristiga fordringar	not 14	76	17
Summa		742	900
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	not 15	1 051	1 346
Summa		1 051	1 346
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	not 16	-1 941	-1 562
Summa		-1 941	-1 562
Kassa och bank			
Behållning räntekonto Riksgäldskontoret	not 17	10 808	10 909
Summa		10 808	10 909
Summa tillgångar		15 059	13 458
Kapital och skulder			
Myndighetskapital			
Statskapital	not 18		
	not 19	24	24
Summa		24	24
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	not 20	181	249
Övriga avsättningar	not 21	1 860	1 965
Summa		2 041	2 213
Skulder med mera			
Lån i Riksgäldskontoret	not 22	4 331	1 664
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	not 23	2 122	2 198
Leverantörsskulder		2 210	3 345
Övriga kortfristiga skulder	not 24	859	759
Summa		9 522	7 966
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	not 25	3 450	3 236
Övriga förutbetalda intäkter	not 26	22	19
Summa		3 472	3 255
Summa kapital och skulder		15 059	13 458

Anslagsredovisning

Not 27

Belopp i tkr

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 21 1:9 Ramanslag Elsäkerhetsverket ap. 1 Elsäkerhetsverket	1 545	73 427	0	0	74 972	-73 081	1 891

Elsäkerhetsverket får disponera hela det ingående överföringsbeloppet då detta understiger 3 % av föregående års tilldelning 71 592 tkr enligt regleringsbrevet. Enligt regleringsbrevet disponerar Elsäkerhetsverket en anslagskredit på 2 202 tkr. Anslaget är räntebärande.

Under 2023 har Elsäkerhetsverket betalat 57 000 kronor till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i enlighet med regleringsbrevet. Betalningen avser abonnemangavgift för radiokommunikationssystemet RAKEL.

Elsäkerhetsrådet är från och med 2023 inte längre ett insynsråd och utses ej längre av regeringen. Numera är rådet ett rådgivande organ och ledamöterna utses av generaldirektören för en bestämd tid, normalt tre år. Utgångspunkten för sammansättningen av rådet är att uppnå en samlad områdeskompetens med syfte att skapa goda förutsättningar för ett professionellt arbete och ett stöd till generaldirektören i bransch- och omvärldsfrågor. Elsäkerhetsrådet består av åtta medlemmar förutom generaldirektören och under året har tre möten hållits. Ersättningen till rådets medlemmar är, som tidigare, 1250:- per möte. Anslagsposten får användas för ersättning ledamöter i Elsäkerhetsrådet.

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel	Avgift	Beräknat belopp	Inkomster 2023
2552 501 Övriga offentligrättsliga avgifter	Elsäkerhetsavgift	70 995	71 137
2552 501 Övriga offentligrättsliga avgifter	Ansökningsavgift	1 938	1 894
2552 501 Övriga offentligrättsliga avgifter	Nätövervakningsavgift	32 643	32 732
2552 501 Övriga offentligrättsliga avgifter	Elberedskapsavgift	242 247	241 172
2811 125 Övriga inkomster av statens verksamhet	Ersättning för provade produkter	0	130
2811 125 Övriga inkomster av statens verksamhet	Övriga inkomster	0	9
Summa		347 823	347 074

Övriga inkomster på inkomsttitel 2811 125 avser inkassoavgift och ränta.

Elsäkerhetsrådet

Elsäkerhetsrådet är från och med 2023 inte längre ett insynsråd och utses ej längre av regeringen. Numera är rådet ett rådgivande organ och ledamöterna utses av generaldirektören för en bestämd tid, normalt tre år. Utgångspunkten för sammansättningen av rådet är att uppnå en samlad områdeskompetens med syfte att skapa goda förutsättningar för ett professionellt

arbete och ett stöd till generaldirektören i bransch- och omvärldsfrågor. Elsäkerhetsrådet består av åtta medlemmar förutom generaldirektören och under året har tre möten hållits. Elsäkerhetsrådets medlemmar som inte är anställda vid myndigheten, får en ersättning per möte där de närvarar.

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisningsprinciper

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som period-avgränsningsposter.

Upplysningar för jämförelseändamål

Noterna för kostnader i resultaträkningen har ändrats till att visa negativa saldon i överensstämmelse med resultaträkningen. I föregående årsredovisning visades beloppen med positiva saldon.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Med anläggningstillgång menas en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. Tillgångar som har ett anskaffningsvärde som uppgår till minst ett halvt prisbasbelopp (2023: 26 250 kronor), samt en beräknad nyttjandeperiod på minst tre år ska redovisas som en anläggningstillgång. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod, månadsvis.

Inköp av datorer redovisas som anläggningstillgångar. Då huvudregeln är att utbyte av alla datorer sker vid ett tillfälle redovisas hela inköpet som en anläggningstillgång. Myndigheten bedömer att inköpet är att betrakta som en större anskaffning av likartade tillgångar. Vid utbyte av enstaka datorer redovisas även dessa som en anläggningstillgång, trots att värdet för en dator ofta understiger ett halvt prisbasbelopp. Syftet är att hålla samman redovisningen av anläggningstillgången datorer.

Tillämpade avskrivningstider

• Datorer och kommunikationsutrustning	3 år
• Datorprogram, servrar och licenser	3-5 år
• Maskiner och inventarier	5 år
• Bilar	5 år
• Kontorsinredning	5 år

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till återstående giltighetstiden på hyreskontraktet dock högst fem år.

Under 2022 har Elsäkerhetsverket ändrat beloppsgränsen för anläggningstillgångar från 20 tkr till ett halvt prisbasbelopp.

Omsättningstillgångar

Fordringar och skulder har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Avgiftsinkomster som inte disponeras av myndigheten

Utöver uppbörderna av elsäkerhetsavgifter, ansökningsavgift för auktorisation samt ersättningen för provade produkter, administrerar Elsäkerhetsverket elberedskapsavgiften, som finansierar elberedskapsverksamheten vid affärsverket Svenska kraftnät. Elsäkerhetsverket administrerar även nätövervakningsavgiften, som finansierar verksamheten vid Energimarknadsinspektionen.

Anställdas sjukfrånvaro

Se avsnittet Övrig återsrapportering, sidan 64.

Uppgifter om ledande befattningshavare

Belopp i kr.

Namn	Lön och annan skattepliktig ersättning	Andra råds- och styrelseuppdrag i statlig myndighet eller aktiebolag under 2023
Anders Persson	1 364 757:- varav 79 854 kronor utgörs av skattepliktig förmån för fri bostad och pendlingsresor med tåg. Disponerar även en personbil för resor i tjänsten och för privat bruk.	Inga andra uppdrag.

Noter till resultaträkning och balansräkning

Belopp i tkr

Not 1 Intäkter av anslag

	2023	2022
Intäkter av anslag	73 081	71 919
Summa	73 081	71 919
Utgifter i anslagsredovisningen	-73 081	-72 056
Saldo	0	-137
Saldot består av minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men inte bokförts som en kostnad i resultaträkningen	0	137
Summa	0	137

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2023	2022
Intäkter av uppdragsverksamhet	0	0
Skadestånd	190	0
Försäljning av bil	92	4
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	282	4

Not 3 Finansiella intäkter

	2023	2022
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	326	83
Övriga ränteintäkter	0	0
Övriga finansiella intäkter	0	0
Summa finansiella intäkter	326	83

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden var noll till och med 2022-05-02.

Not 4 Kostnader för personal

	2023	2022
Lönekostnader exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-31 914	-29 414
Varav lönekostnader ej anställd personal	-27	-39
Sociala avgifter	-17 523	-17 032
Övriga kostnader för personal	-1 360	-1 053
Summa kostnader för personal	-50 798	-47 499

Jämförelsetalen för sociala avgifter och övriga kostnader har justerats.

Not 5 Övriga driftkostnader

	2023	2022
Reparationer och underhåll	-66	-31
Offentligrättsliga avgifter, skatter, försäkringspremier	-28	-28
Resor, representation, information	-2 752	-2 766
Köp av varor	-642	-1 588
Köp av tjänster	-15 481	-15 461
Summa övriga driftkostnader	-18 970	-19 876

Jämförelsetalet för offentligrättsliga avgifter 2022 har justerats.

Not 6 Finansiella kostnader

	2023	2022
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	-72	-11
Övriga finansiella kostnader	-11	-10
Summa finansiella kostnader	-83	21

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden var noll till och med 2022-05-02.

Not 7 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras

	2023	2022
Offentligrättsliga avgifter med bestämt mål		
Inkomsttitel 2552	71 137	70 776
Elsäkerhetsavgift		
<i>Kostnader för verksamhet som intäkterna mot elsäkerhetsavgiften ska motsvara</i>	-73 081	-71 919
Inkomsttitel 2552	241 172	240 015
Elberedskapsavgift		
<i>Kostnader för verksamhet som intäkterna mot elberedskapsavgiften ska motsvara</i>	-526 248	-362 023
Andra offentligrättsliga avgifter		
Inkomsttitel 2552	1 894	1 959
Ansökningsavgift		
Inkomsttitel 2552	32 732	32 535
Nätövervakningsavgift		
Ersättning för provade produkter	130	219
Ränteintäkter	9	0
uppbördsverksamhet		
Summa intäkter av avgifter som inte disponeras	347 074	345 505

Elberedskaps- och elsäkerhetsavgiften har krav på full kostnadstäckning. Uppföljningen av de ekonomiska målen redovisas i resultatredovisningen under avsnittet Avgiftsbelagd verksamhet på sidan 71. För offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål särredovisas de kostnader som myndigheten har för de verksamheter som intäkterna avser under 2024. Regeringen föreslår att Elberedskapsavgiften justeras för att på sikt uppnå full kostnadstäckning. (Förslag om ändring i förordningen (2017:1040) om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift.)

Not 8 Balanserade utgifter för utveckling

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 179	1 179
Summa anskaffningsvärde	1 179	1 179
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 015	-620
Årets avskrivningar	-165	-395
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 179	-1 015
Utgående bokfört värde	0	165

Not 9 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	4 894	4 894
Årets anskaffningar	866	0
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-3 595	0
Summa anskaffningsvärde	2 164	4 894
Ingående ackumulerade avskrivningar	-4 894	-4 894
Årets avskrivningar	-124	0
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	3 595	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 423	-4 894
Utgående bokfört värde	741	0

Not 10 Förbättringsutgifter på annans fastighet

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 630	3 630
Årets anskaffningar	1 127	0
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-3 306	0
Summa anskaffningsvärde	1 451	3 630
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 572	-3 306
Årets avskrivningar	-110	-266
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	3 306	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-376	-3 572
Utgående bokfört värde	1 076	59

Not 11 Maskiner, inventarier, installationer m.m.

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	5 687	4 330
Årets anskaffningar	1 884	1 357
Årets försäljningar/ utrangeringar, anskaffningsvärde	-2 066	0
Summa anskaffningsvärde	5 505	5 687
Ingående ackumulerade avskrivningar	-4 163	-3 782
Årets avskrivningar	-652	-381
Årets försäljningar/ utrangeringar, avskrivningar	1 893	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-2 922	-4 163
Utgående bokfört värde	2 583	1 524

Not 12 Pågående nyanläggningar

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	119	0
Årets anskaffningar	-119	119
Utgående bokfört värde	0	119

Not 13 Fordringar hos andra myndigheter

	2023-12-31	2022-12-31
Fordran ingående mervärdesskatt	657	882
Övriga fordringar hos andra myndigheter	8	0
Summa fordringar hos andra myndigheter	665	882

Not 14 Övriga kortfristiga fordringar

	2023-12-31	2022-12-31
Fordringar hos anställda	11	0
Uppbördsfordringar	55	17
Uppbördsfordringar	11	0
Summa övriga kortfristiga fordringar	76	17

Not 15 Förutbetalda kostnader

	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	498	592
Förutbetalda kostnader, datatjänster	461	691
Övriga förutbetalda kostnader	93	63
Summa förutbetalda kostnader	1 051	1 346

Not 16 Avräkning med statsverket

	2023-12-31	2022-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-17	-99
Redovisat mot inkomsttitel	-347 074	-345 505
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöden	347 037	345 587
Skulder avseende uppbörd	-55	-17
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-1 545	-5 966
Redovisat mot anslag	73 081	72 056
Anslagsmedel som tillförs räntekonto	-73 427	-71 592
Återbetalning av anslagsmedel	0	3 957
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-1 891	-1 545
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	0	137
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	0	-137
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	0	0
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	347 114	345 624
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-73	-37
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-347 037	-345 587
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	5	0
Summa Avräkning med statsverket	-1 941	-1 562

Not 17 Behållning räntekonto Riksgäldskontoret

	2023-12-31	2022-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	10 808	10 909
Summa räntekonto	10 808	10 909
Belopp att reglera för december mellan räntekontot och statens centralkonto	5	0
Beviljad kredit enligt regleringsbrev	3 000	3 000
Maximalt utnyttjad kredit	0	0

Not 18 Myndighetskapital

Myndighetskapitalet består endast av statskapital vars värde är oförändrat mellan åren och därför redovisas inte någon specifikationstabell.

Not 19 Statskapital

	2023-12-31	2022-12-31
Statskapital utan avkastningskrav avseende konst från Statens konstråd	24	24
Utgående balans	24	24

Not 20 Avsättningar för pensionärer och liknande förpliktelser

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående avsättning	249	0
Årets pensionskostnad	-3	259
Årets pensionsutbetalningar	-64	-11
Utgående avsättning	181	249

Årets pensionskostnad har ett negativt tecken eftersom justering av pensionsavsättningen har gjorts enligt besked från Statens tjänstepensionsverk, vilket har minskat kostnaden.

Not 21 Övriga avsättningar

	2023-12-31	2022-12-31
Avsättning för lokalt omställningsarbete		
Ingående balans	586	497
Årets förändring	95	89
Utgående balans	681	586
Avsättning för övergång till Statens servicecenter avseende ekonomiadministrativa tjänster och systemstöd		
Ingående balans	750	950
Årets förändring	-200	-200
Utgående balans	550	750
Avsättning för återställande av hyrd lokal		
Ingående balans	629	0
Årets förändring	0	629
Utgående balans	629	629
Summa utgående balans	1 860	1 965

Under 2024 beräknas 60 tkr att nyttjas för lokalt omställningsarbete. Under 2024 beräknas 200 tkr av avsättningen avseende anslutningskostnader för övergången till Statens servicecenter att regleras. Avsättningen för återställande av hyrd lokal är osäker när den kommer att regleras då det pågår en juridisk process.

Not 22 Lån i Riksgäldskontoret

	2023-12-31	2022-12-31
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar		
Ingående balans	1 664	1 408
Under året nyupptagna lån	3 898	1 289
Årets amorteringar	-1 231	-1 033
Utgående balans	4 331	1 664
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	7 000	4 000
Utnyttjad låneram inklusive finansiell leasing	4 331	1 664

Not 23 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

	2023-12-31	2022-12-31
Utgående mervärdesskatt	12	253
Arbetsgivaravgifter	904	786
Leverantörsskulder andra myndigheter	1 205	1 160
Summa övriga kortfristiga skulder	2 122	2 198

Not 24 Övriga kortfristiga skulder

	2023-12-31	2022-12-31
Personalens källskatt	856	759
Övrigt	4	0
Summa övriga kortfristiga skulder	859	759

Not 25 Upplupna kostnader

	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner inkl. sociala avgifter	3 126	2 762
Övriga upplupna löner inkl. sociala avgifter	33	51
Upplupna revisionskostnader	173	153
Upplupna kostnader, ekonomiadministrativa tjänster	78	129
Övriga upplupna kostnader	40	140
Summa upplupna kostnader	3 450	3 236

Not 26 Övriga förutbetalda intäkter

	2023-12-31	2022-12-31
Övriga förutbetalda intäkter	22	19
Summa övriga förutbetalda intäkter	22	19

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2023	2022	2021	2020	2019
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad låneram	7 000	4 000	3 500	3 500	3 500
Utnyttjad låneram	4 331	1 664	1 408	2 266	1 586
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad räntekontokredit	3000	3 000	3 000	3 000	3 000
Maximalt utnyttjad under året	0	0	0	0	0
Räntekonto i Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	326	83	0	2	5
Räntekostnader	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	282	4	126	387	153
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	347 823	343 771	338 858	335 250	353 900
Avgiftsintäkter	346 935	345 286	337 437	334 342	317 498
Övriga avgiftsintäkter	139	219	278	191	88
Anslagskredit					
Beviljad anslagskredit	2 202	2 147	2 009	1 959	1 774
Utnyttjad anslagskredit	0	0	0	0	62
Ramanslag					
Anslagssparande	1 891	1 545	5 966	1 326	0
Årsarbetskrafter och anställda					
Antalet årsarbetskrafter (st)	52	50	52	53	48
Medelantalet anställda (st)*	55	53	53	54	53
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 398	1 422	1 188	1 221	1 254
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	0	0	0	0	0
Balanserad kapitalförändring	0	0	0	0	0

* I beräkningen av medelantalet anställda ingår tjänstledig personal.

GD:s intygande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Anders Persson

Kristinehamn den 22 februari 2024

Adresser och telefonnummer

Elsäkerhetsverket finns i Kristinehamn, Stockholm, Umeå och Hässleholm. Huvudkontoret ligger i Kristinehamn.

Alla våra kontor nås via:

Tel: 010-168 05 00

E-post: registrator@elsakerhetsverket.se

Elsäkerhetsverket

Nya Kyrkogatan 18B
Box 4, 681 21 Kristinehamn

Stockholm

Valhallavägen 136
114 41 Stockholm

Umeå

Riddargatan 8
903 27 Umeå

Hässleholm

Viaduktgatan 24
281 38 Hässleholm

TRYGG OCH STÖRNINGSFRI EL

Vi arbetar för hög elsäkerhet och för att
elektriska utrustningar inte ska störa varandra.
www.elsakerhetsverket.se